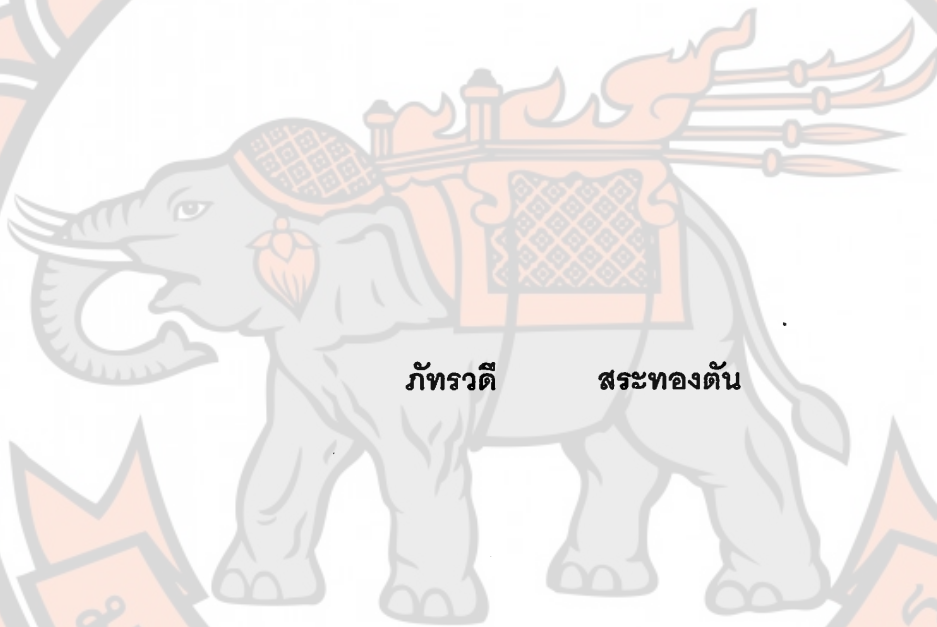

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริม
การอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาการศึกษา ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กูป้า เสวกพันธ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิรินภา กิจเกื้อกุล)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

กรกฎาคม 2560

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูฟ้า เสวกพันธ์ และ ซึ่งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำงาน อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ สั่งสอน และให้ความรู้ตั้งแต่เข้า ศึกษาจนกระทั่งวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมรจิต เป้นศรี, ผู้อำนวยการราตรี เืองจันทอง และคุณครูณงนุช พันธุลี ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ สำหรับการวิจัย ขอขอบคุณผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมืออย่างดี ยิ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ เพื่อนนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือและให้กำลังใจให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จ

กราบขอบพระคุณ นุพการีของข้าพเจ้า บุคคลอันเป็นที่เคารพรักรยิ่งที่ได้กรุณาชี้แนะ แนวทาง ผู้เป็นแรงผลักดันให้กำลังใจและสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้

คุณประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่บุพการีและ บุรพจารย์ทุกท่าน

ภัทรวดี

สระทองตัน

ชื่อเรื่อง	การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ภัทรวดี สระทองตัน
ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัญญา เสวกพันธ์
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2559
คำสำคัญ	กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ความสามารถในการสื่อสาร หนังสือส่งเสริมการอ่าน

บทคัดย่อ

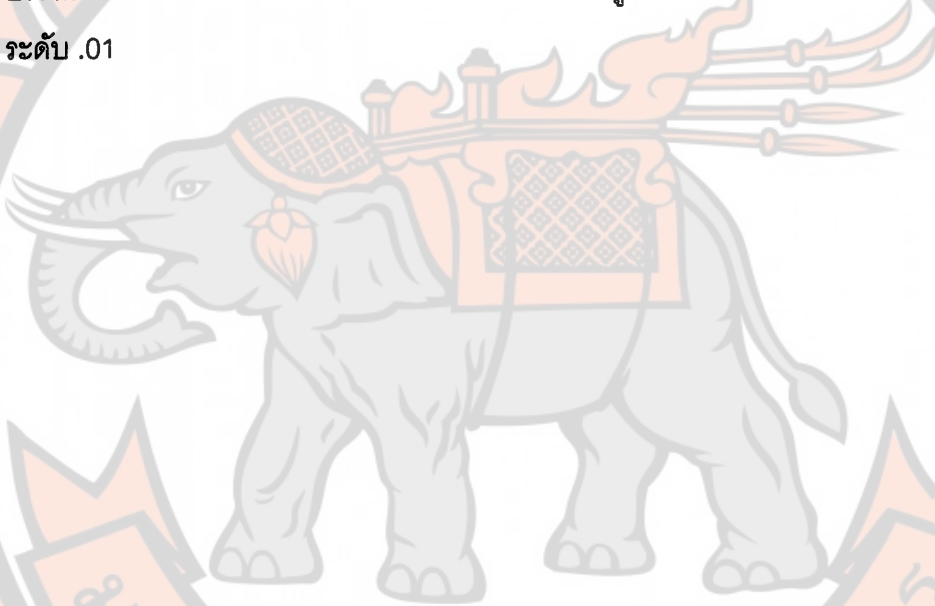
การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพัฒนา มี 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 และขั้นตอนที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 27 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา และแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1, E_2) ทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test (Dependent)

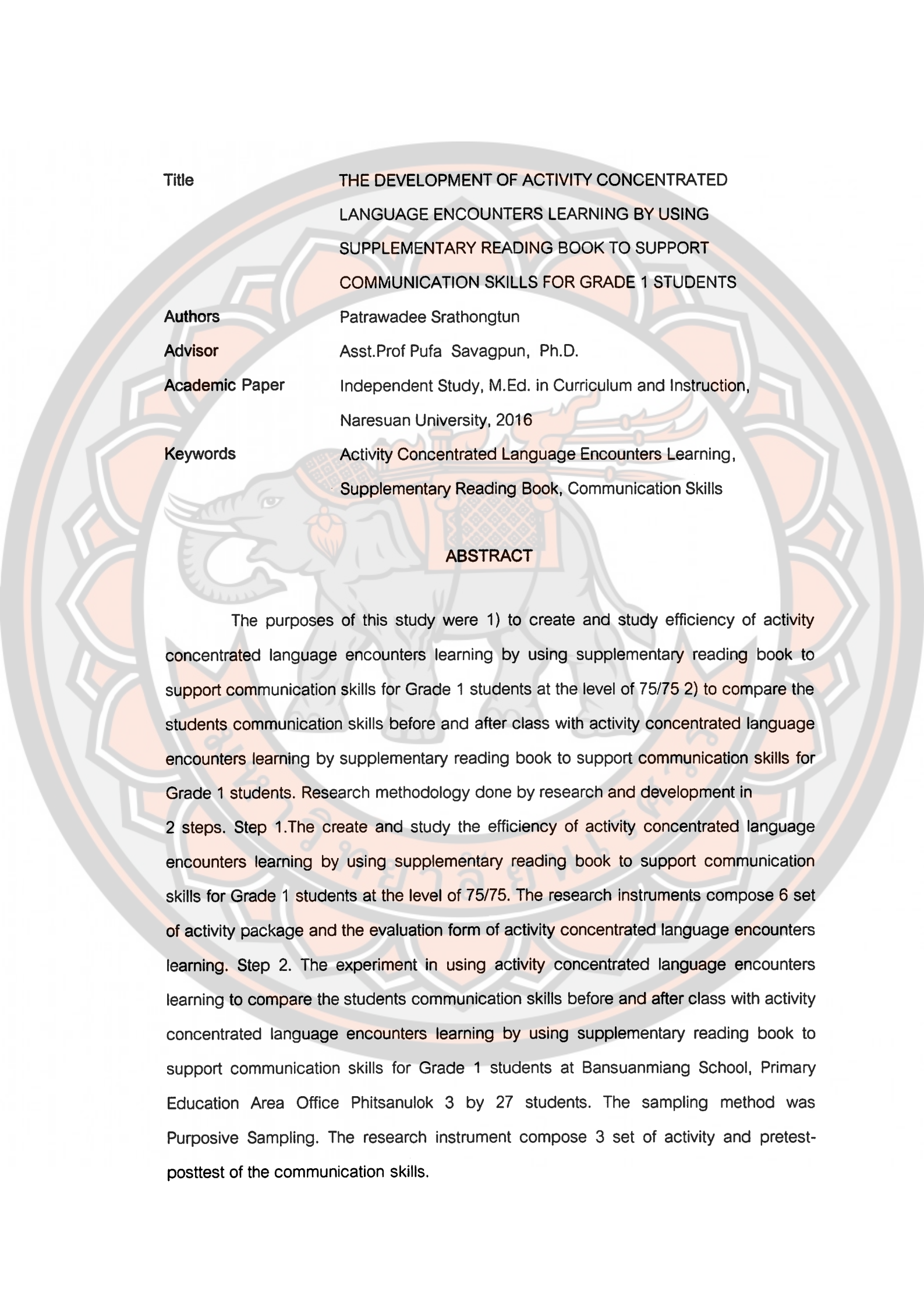
ผลการศึกษาพบว่า

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.15/76.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

2. ความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Title	THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY CONCENTRATED LANGUAGE ENCOUNTERS LEARNING BY USING SUPPLEMENTARY READING BOOK TO SUPPORT COMMUNICATION SKILLS FOR GRADE 1 STUDENTS
Authors	Patrawadee Srathongtun
Advisor	Asst.Prof Pufa Savagpun, Ph.D.
Academic Paper	Independent Study, M.Ed. in Curriculum and Instruction, Naresuan University, 2016
Keywords	Activity Concentrated Language Encounters Learning, Supplementary Reading Book, Communication Skills

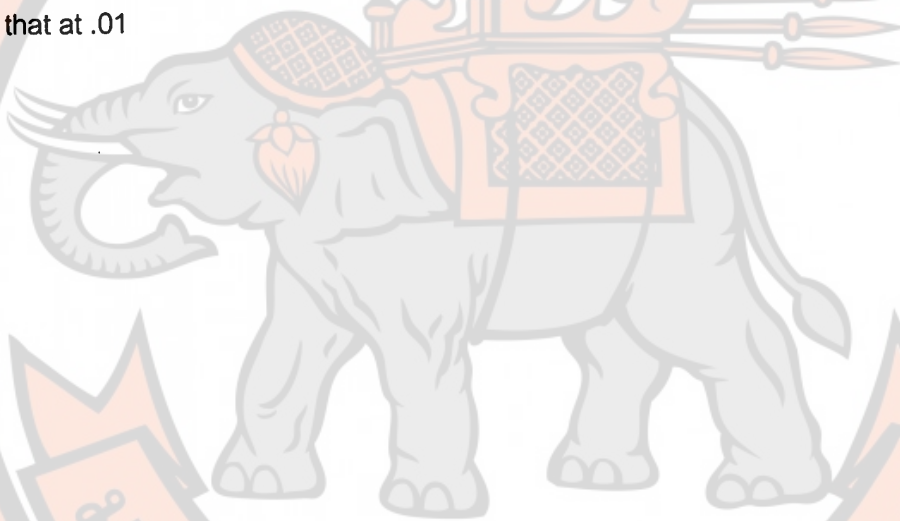
ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to create and study efficiency of activity concentrated language encounters learning by using supplementary reading book to support communication skills for Grade 1 students at the level of 75/75 2) to compare the students communication skills before and after class with activity concentrated language encounters learning by supplementary reading book to support communication skills for Grade 1 students. Research methodology done by research and development in 2 steps. Step 1. The create and study the efficiency of activity concentrated language encounters learning by using supplementary reading book to support communication skills for Grade 1 students at the level of 75/75. The research instruments compose 6 set of activity package and the evaluation form of activity concentrated language encounters learning. Step 2. The experiment in using activity concentrated language encounters learning to compare the students communication skills before and after class with activity concentrated language encounters learning by using supplementary reading book to support communication skills for Grade 1 students at Bansuanmiang School, Primary Education Area Office Phitsanulok 3 by 27 students. The sampling method was Purposive Sampling. The research instrument compose 3 set of activity and pretest-posttest of the communication skills.

The result of the study revealed that:

1. The development of activity concentrated language encounters learning by using supplementary reading book to support communication skills for Grade 1 students has been submitted for examining the appropriate every compositions of the activity, met the efficiency at 76.15/76.83

2. The communication skills of Grade 1 students after using the activity concentrated language encounters learning by using supplementary reading book to support communication skills for Grade 1 students was significantly higher than before that at .01

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
	สมมติฐานของการวิจัย.....	3
	ขอบเขตของการวิจัย.....	3
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	
	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	8
	กิจกรรมการเรียนรู้.....	15
	การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.....	19
	ความสามารถในการสื่อสาร.....	38
	หนังสือส่งเสริมการอ่าน.....	65
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
	ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75.....	72
	ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล.....	72
	ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	
ขอบเขตด้านตัวแปร.....	75
(ต่อ) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษา.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ขั้นตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาพร้อมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75.....	82
ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล.....	82
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	82
ขอบเขตด้านตัวแปร.....	83
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	83
การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษา.....	83
ขั้นตอนการทดลอง.....	85
แบบแผนการทดลอง.....	85
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	88
ตอนที่ 1 ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	88
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	91
5 บทสรุป.....	95
สรุปผลการวิจัย.....	98
อภิปรายผลการวิจัย.....	99
ข้อเสนอแนะ.....	102
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	161

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

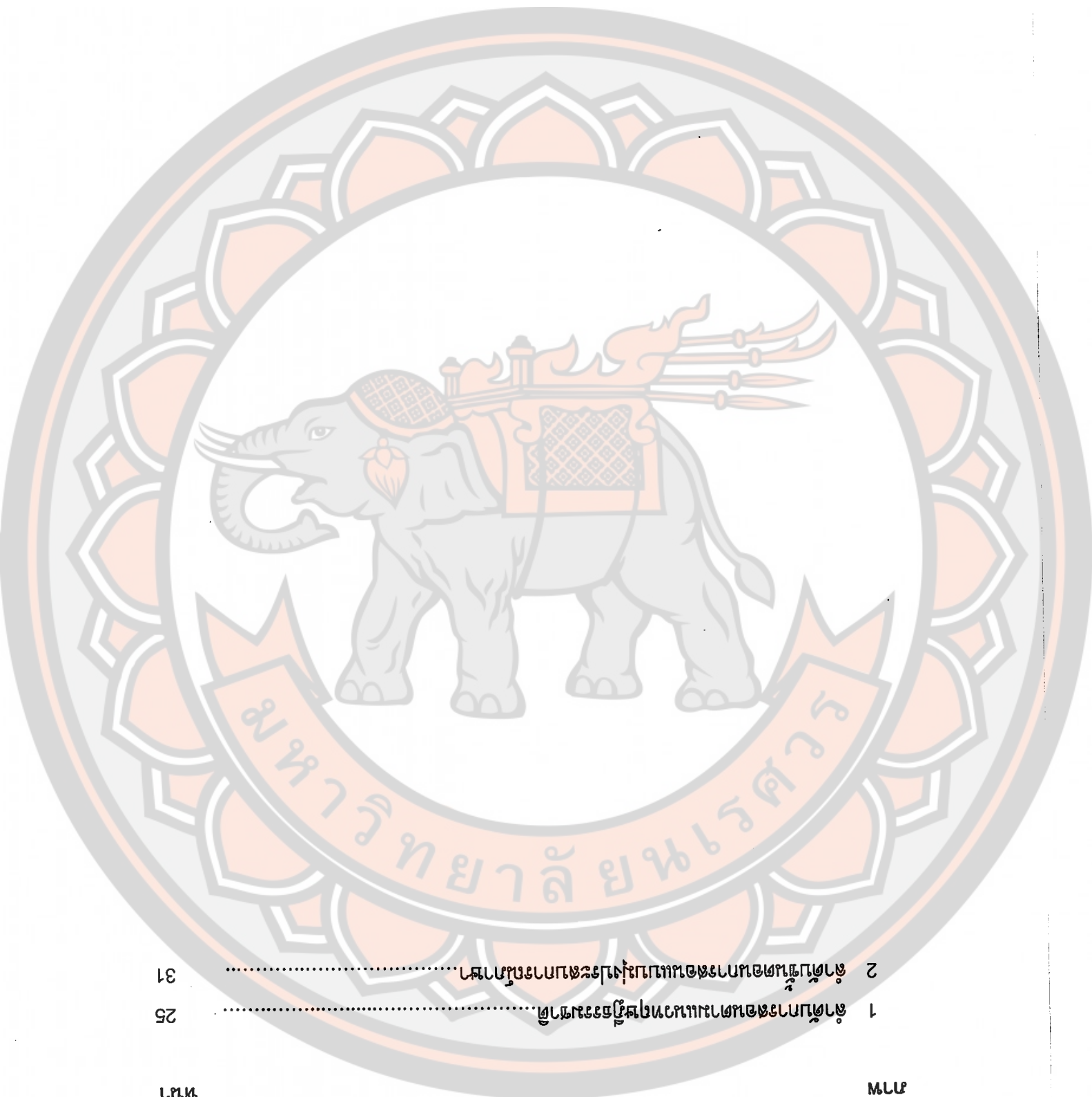
1	แสดงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และเวลาเรียน/สัปดาห์.....	14
2	แสดงตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	14
3	แสดงแบบแผนการทดลอง.....	85
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน.....	90
5	แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา เวลา และกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.....	91
6	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 9 คน.....	92
7	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 30 คน.....	92
8	แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	93
9	แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	113

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

10	แสดงผลการพิจารณาแบบประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	116
11	แสดงค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	121
12	แสดงค่าความเชื่อมั่น (R) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.....	123
13	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน.....	128
14	แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 30 คน.....	129
15	แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 27 คน.....	131

31	.....	2	ลำดับชั้นของการสอนและการประเมินผลและการวัดผล
25	.....	1	ลำดับการสอบตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ

หน้า

หน้า

สารบัญ

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบกับข้อมูล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและ มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มี ปัญญา มีคุณภาพที่ดีและมีขีดความสามารถ มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ สามารถแข่งขันในเวทีระดับโลกได้ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และจะ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการ แก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในการ ใช้ทักษะชีวิต (กระทรวงศึกษา, 2551)

ความสามารถในการสื่อสารหรือทักษะการสื่อสารมีความสำคัญกับมนุษย์มาตั้งแต่ กำเนิด เนื่องจากมนุษย์ต้องอยู่ในสังคมและใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือในการบอกความต้องการ ของตนเองต่อผู้อื่น การสื่อสารจึงเป็นสื่อกลางที่ทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมได้สงบสุข ความสามารถในการสื่อสาร ได้แก่ การพูด การอ่าน การเขียนและการฟัง ต้องได้รับการฝึกฝน บ่อยๆ จึงจะเกิดความชำนาญ ซึ่งการสื่อสารมีหลายระดับ หลายรูปแบบและหลายประเภท การ สื่อสารจึงเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ทุกเพศ ทุกวัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้ง การเรียน การทำงาน และการเข้าสังคมในทุกระดับ การสื่อสารมีวัตถุประสงค์หลายอย่าง เช่น เพื่อให้ข้อมูล เพื่อโน้มน้าวใจ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อให้เกิดการยอมรับและได้รับความ ร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การพูด การอ่าน การเขียน และการฟัง ล้วนเป็นทักษะการ สื่อสารที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน โดยเฉพาะต้องใช้ความสามารถในการฟังอย่างเข้าใจและจับใจความ สำคัญ การเขียนบันทึก สื่อความหมายในสิ่งที่เรียนรู้ การอ่านหนังสือประเภทต่างๆ และที่สำคัญคือ การพูดเพื่อนำเสนอในโอกาสต่างๆ การพูดเพื่อสร้างบุคลิกภาพที่ดี ถูกต้องชัดเจน สามารถสื่อ ความหมายได้ถูกต้อง

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง จากการจัดการเรียนการสอนวิชา

ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนขาดความสามารถในการสื่อสาร คือ ทักษะ การเขียนและทักษะการพูด ทำให้การสื่อสารไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้สื่อสารและผู้รับสาร อุปสรรคในการสื่อสารอาจเกิดขึ้นได้ทุกขั้นตอนของกระบวนการสื่อสาร อุปสรรคในการสื่อสารจาก องค์ประกอบต่างๆ มีดังนี้ ขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลเกี่ยวกับสารที่ต้องการจะสื่อ, ขาดการจัดลำดับที่ดี, ขาดความชัดเจน, ใช้ภาษาคลุมเครือ และการใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสาร

การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน สามารถทำได้หลายวิธี ในที่นี้ ผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้ ภาษาครอบคลุมทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการพูด การอ่าน การฟัง และการเขียน เป็นปัจจัยป้อน ให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา เริ่มจากการอ่านเป็น จุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่การพัฒนาทักษะอื่นๆ เพื่อนำความคิดรวบยอดที่สำคัญไปเขียนใน รูปแบบที่เป็นความคิดของตนเอง (เสาวลักษณ์ รัตนาวิรัช, 2534, หน้า 18) การเรียนรู้แบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษาเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 เพราะการจัดการเรียนรู้ให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการใช้ภาษาโดยใช้บทเรียนเป็นปัจจัยป้อนให้ผู้เรียนเข้าใจความหมาย โดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษาเริ่มจากการอ่านเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาไปสู่ การพัฒนาทักษะอื่นๆ เพื่อนำความคิดรวบยอดที่สำคัญไปเขียนในรูปแบบที่เป็นความคิดของ ตนเอง โดยคำนึงถึงความแตกต่างด้านระดับความสามารถ ความถนัด ความสนใจและสติปัญญา ของผู้เรียน (เสาวลักษณ์ รัตนาวิรัช, 2534, หน้า 18) นอกจากนี้ จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวกับการ สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในประเทศไทย พบว่า ได้มีการศึกษาทดลองใช้กับการสอน ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับชั้น มัธยมศึกษา และในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรนำหนังสือส่งเสริมการ อ่านมาใช้ร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการ สื่อสารของนักเรียน

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการ อ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อที่จะนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารให้ เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่ได้เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตงานวิจัยตามขั้นตอนของระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา โดยออกเป็น 2 ขั้นตอน และกำหนดการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตแต่ละขั้นตอนออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านแหล่งข้อมูล ด้านเนื้อหาและด้านตัวแปร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารโดยใช้นิทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูลในการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ

1. ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย
  - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 1 คน

1) เป็นอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการหรือปริญญาโทด้านการสอนภาษาไทย

1.2 ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 1 คน

1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอน ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2) มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการหรือปริญญาโทด้านหลักสูตรและการสอน

1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 1 คน

1) เป็นอาจารย์ในระดับมหาวิทยาลัยสาขาการวัดและประเมินผล

2) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้าน

สวนเมียง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 9 และ 30 คน เพื่อให้ในการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต และหนังสือส่งเสริมการอ่าน นิทานอ่านประกอบชุดสระเดี่ยวพาเพลิน ของอาจารย์ยุวดี นุชทรัพย์

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียน ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง อำเภอชาติตระการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมาม่า

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องรถตู้ของคุณปู่

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องผีตอผี

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับ

การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา หมายถึง การสอนภาษาที่ได้บูรณาการทักษะทางภาษา ทั้งทางด้านการฟัง การพูดการอ่าน การเขียน โดยใช้การอ่านเป็นกิจกรรมนำในการฝึกทักษะ เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอน 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

ขั้นตอน 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาทสมมติ

ขั้นตอน 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

ขั้นตอน 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

ขั้นตอน 5 ทำกิจกรรมทางภาษา เช่น เล่นเกม และกิจกรรมการอ่าน การเขียนการฟัง และการพูดเพิ่มเติม

2. ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ทักษะที่ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างบุคคลอย่างน้อยสองคนขึ้นไป โดยใช้สื่อในการถ่ายทอดข้อมูล ซึ่งทักษะสื่อสารในที่นี้ หมายถึง ทักษะทักษะการพูดและทักษะการเขียน

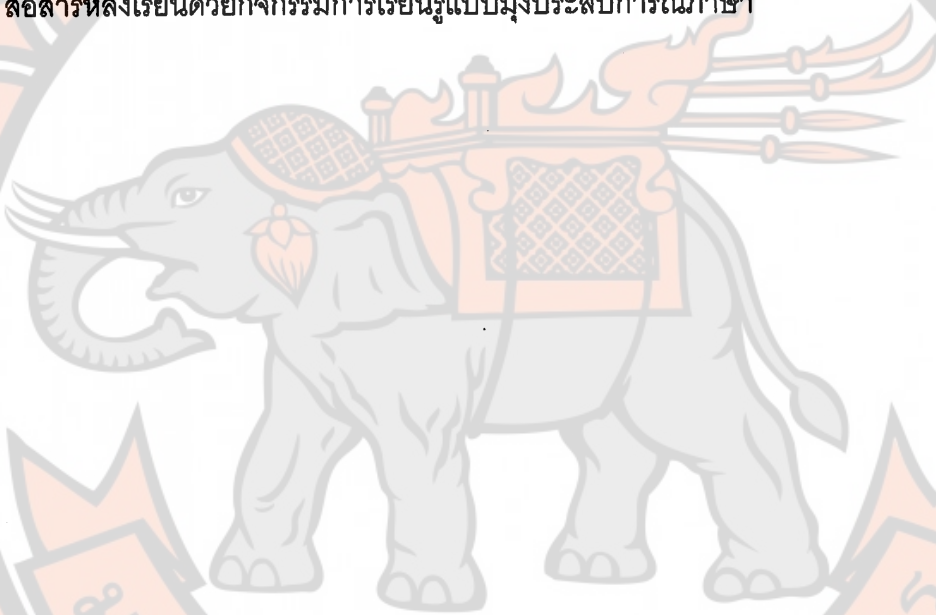
3. หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึง หนังสืออ่านประกอบที่ให้ความรู้ตามเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด มีความเหมาะสมกับวัย

4. ประสิทธิภาพของกิจกรรม หมายถึง ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 ซึ่งมีความหมายดังนี้

75 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา คิดเป็นร้อยละ 75 ของคะแนนท้ายกิจกรรม

75 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนด้วยกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 75 ของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

มหาวิทยาลัยพระนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา
กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาพร้อมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยศึกษารายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

- 1.1 ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.2 คุณภาพผู้เรียน
- 1.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน
- 1.4 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 1.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. กิจกรรมการเรียนรู้

- 2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 ลักษณะสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3 การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

- 3.1 ความเป็นมาของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- 3.2 แนวทางทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- 3.3 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- 3.4 การใช้สื่อในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- 3.5 การเตรียมทรัพยากรเพื่อการเขียนหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
- 3.6 การวัดและประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์สอนแบบมุ่งประสบการณ์

ภาษา

4. ความสามารถในการสื่อสาร

- 4.1 ความหมายของความสามารถในการสื่อสาร
- 4.2 ความสำคัญของความสามารถในการสื่อสาร

4.3 องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร

5. หนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.3 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

5.4 ประโยชน์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 ความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิต ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็น สื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควร แก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่างๆ การอ่าน ในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไป ปรับใช้ ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของ ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่น ของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความ ชาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทยข้างต้น สรุปได้ว่า ภาษาเป็นเครื่องมือ ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง

1.2 คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

- อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่าน ได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน
- มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการและมีมารยาทในการเขียน
- เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดง ความคิดความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและมีมารยาทในการฟัง ดูและพูด

- สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์ หน้าที่ของคำ ในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่ง คำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

- เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็น วัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบทอาขยานและบทร้อยกรองที่มี คุณค่าตามความสนใจได้

1.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี สมรรถนะสำคัญ 5 ประการดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 6)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการ ใช้ภาษาถ่ายทอดความคิดความรู้ความเข้าใจความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคมรวมทั้งการเจรจา ต่อรองเพื่อจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่างๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช่วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบ ที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์การคิดสังเคราะห์การคิด อย่างสร้างสรรค์การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผลคุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศเข้าใจ ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มา ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่ เกิดขึ้นต่อตนเองสังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ ในการดำเนินชีวิตประจำวันการเรียนรู้ด้วยตนเองการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องการทำงานและการอยู่ ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการปัญหาและความ ขัดแย้งต่างๆ อย่างเหมาะสมการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสารการทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

1.4 สารและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย
รหัสวิชา ท 11101 ภาษาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
เวลา 200 ชั่วโมง จำนวน 2.5 หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชา

อ่านพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวเลขไทย คำที่ประสมด้วยสระ คำที่อยู่ในมาตรา ตัวสะกด คำ ประโยค คำคล้องจอง อักษรนำ คำควบกล้ำและคำที่มีตัวการ์นต์ ความหมายของ คำ วรรณยุกต์ อักษรสูง อักษรกลาง และอักษรต่ำ การเล่าเรื่องและคาดคะเนจากเรื่องที่อ่าน การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบการเขียนอักษรไทย การเขียนอิสระ เรื่องจากภาพ จินตนาการ การเขียนตามคำบอก คำคล้องจอง การจับใจความสำคัญสิ่งที่ฟังและดู เข้าใจเนื้อ เรื่องถ่ายทอดเป็นภาพได้ การพูดภูมิปัญญาทางภาษา คำขวัญของจังหวัดโดยโสธร การอ่านและ เขียนพยัญชนะและสระ ผันวรรณยุกต์ การสะกดคำและแจกลูกคำ การเขียนคำ กลุ่มคำ ประโยค การเรียงลำดับคำให้เป็นประโยค ใช้คำสุภาพได้ถูกต้องเหมาะสม การเล่านิทาน การ อธิบายคุณค่าของนิทาน พื้นบ้านท้องถิ่นของตนและถิ่นอื่น นิทานคติธรรมหรือวรรณกรรมใน บทเรียนตามความสนใจ การท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดโดยใช้กระบวนการอ่าน กระบวนการเขียน กระบวนการแสวงหาความรู้ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการคิด การฝึกปฏิบัติ อธิบาย บันทึกลง การตั้งคำถาม ตอบคำถาม ใช้ทักษะการฟัง การดูและการพูด พูดแสดง ความ คิดเห็น กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด เพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สื่อสารได้ ถูกต้อง รักการเรียนรู้ภาษาไทย

เห็นคุณค่าของการอนุรักษ์ภาษาไทย และตัวเลขไทย มีวินัย ซื่อสัตย์สุจริตใฝ่รู้ใฝ่เรียน มุ่งมั่นในการทำงาน อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ป 1/1 ป 1/2 ป 1/3 ป 1/4 ป 1/5 ป 1/6 ป 1/7 ป 1/8

ท 2.1 ป 1/1 ป 1/2 ป 1/3

ท 3.1 ป 1/1 ป 1/2 ป 1/3 ป 1/4 ป 1/5

ท 4.1 ป 1/1 ป 1/2 ป 1/3 ป 1/4

ท 5.1 ป 1/1 ป 1/2

รวม 22 ตัวชี้วัด

โครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ตาราง 1 แสดงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
และเวลาเรียน/ สัปดาห์

สาระ	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	จำนวนชั่วโมง/สัปดาห์
		ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
1	การอ่าน	} 5 ชั่วโมง/สัปดาห์
2	การเขียน	
3	การฟัง การดู และการพูด	
4	หลักการใช้ภาษาไทย	
5	วรรณคดีและวรรณกรรม	
รวมเวลาเรียนชั่วโมง/ปี		200 ชั่วโมง/ปี

1.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 2 แสดงตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

มาตรฐานเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ใช้กระบวนการเขียนเขียน สื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อ ความ และเขียนเรื่องราวใน รูปแบบต่างๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ	เขียนสื่อสารด้วยคำและ ประโยคง่ายๆ	การเขียนสื่อสาร - คำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน - คำพื้นฐานในบทเรียน - คำคล้องจอง - ประโยคง่ายๆ
สามารถเลือกฟังและดูอย่างมี วิจารณญาณและพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาส ต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและ	1. ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และ ความบันเทิง 2. พูดแสดงความคิดเห็นและ	การจับใจความและพูดแสดง ความคิดเห็นความรู้สึกรู้จักจาก เรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็น ความรู้และความบันเทิง

ตาราง 2 (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
สร้างสรรค์	ความรู้สึจากเรื่องที่ฟังและดู	เช่น - เรื่องเล่าและสารคดี สำหรับเด็ก - นิทาน - การ์ตูน - เรื่องขบขัน

เมื่อพิจารณาจากการจำแนกตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้แล้ว ผู้ศึกษาจึงเลือกศึกษา สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ และสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟัง และดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมี วิจารณญาณและสร้างสรรค์ มาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

2. กิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 113-114) ได้ให้ความหมายของ ชุดการสอนไว้ว่า เป็น สื่อผสมประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาหน่วย การเรียนหรือหัวเรื่อง และวัตถุประสงค์ เพื่อช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543, หน้า 91) ได้อธิบายว่า ชุดการสอนคือ ชุดการเรียนมาจากคำ ว่า Instructional Package หรือ Learning Package เดิมใช้คำว่า ชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครู นำมาใช้ประกอบการสอน แต่มาแนวคิดในการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมีอิทธิพลมากขึ้น การเรียนรู้ ที่ดีควรให้ผู้เรียนได้เรียนเอง จึงมีผู้นิยมเรียกชุดการสอนเป็นชุดการเรียน หรือชุดการเรียนการสอน

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้กิจกรรมการเรียนรู้ คือ การนำเอาสื่อประสมที่มีการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ และมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาวิชามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย เพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ลักษณะสำคัญของกิจกรรมการเรียนรู้

ระพินทร์ โพธิ์ศรี (2545, หน้า 98) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดกิจกรรมที่มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน ที่ระบุทั้งเนื้อหา ความรู้ และระดับทักษะ การเรียนรู้ที่ชัดเจนนั้นคือ จะต้องมียุทธศาสตร์ประจำชุดกิจกรรมที่ระบุไว้ชัดเจนว่าเมื่อผ่านการเรียนรู้จบชุดกิจกรรมนั้นแล้วนักเรียนต้องทำอะไรเป็นระดับใด
2. ระบุกลุ่มเป้าหมายชัดเจนว่า ชุดกิจกรรมดังกล่าว สร้างขึ้นสำหรับใคร
3. มีองค์ประกอบของจุดประสงค์ที่เป็นระบบเป็นเหตุและผล เชื่อมโยงกันระหว่างจุดประสงค์ประจำหน่วยและจุดประสงค์ย่อย
4. ต้องมีคำชี้แจง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์แต่ละระดับ
5. กรณีทำเป็นชุดการสอน ต้องมีคู่มือครูที่อธิบายวิธีการ เงื่อนไขการใช้ชุดและการเฉลยข้อคำถามทั้งหมดในกิจกรรม ประเมินผล

ชุดกิจกรรมมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ถือว่า เป็นนวัตกรรมการสอนที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมช่วยเร้าความสนใจ รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ไม่เพียงแต่ในห้องเรียน มีส่วนร่วมในการเรียน และสร้างความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดกิจกรรมมีการจัดระบบการใช้สื่อ ผลิตสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งมีข้อเสนอแนะ การใช้สำหรับครู ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง

จากการที่มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมไว้หลากหลายรูปแบบ ผู้รายงานจึงกำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ คำชี้แจงสำหรับครู บทบาทของครูในชั้นเรียน บทบาทของนักเรียนในชั้นเรียน บทบาทของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แผนจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ได้แก่ บัตรคำสั่ง ใบความรู้ ใบงาน แบบทดสอบ บัตรเฉลยใบงาน บัตรเฉลยแบบทดสอบ และแบบประเมินการปฏิบัติกิจกรรม

2.3 การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, หน้า 113 –114) กล่าวว่า การทดลองหาประสิทธิภาพขอสื่อ จะต้องนำไปสื่อไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข เสร็จแล้วจึงดำเนินการผลิตเป็นจำนวนมาก หรือใช้สอนในชั้นเรียนตามปกติได้ การทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

1. สำหรับการทดลองแบบเดี่ยว (หน้า 1) เป็นการทดลองครู 1 คน ต่อเด็ก 1 คน ให้ทดลองกับเด็กอ่อนเสียก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กปานกลาง และนำไปทดลองกับเด็กเก่ง อย่างไรก็ตามหากเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสมก็ให้ทดลองกับเด็กอ่อนหรือเด็กปานกลาง

2. สำหรับการทดลองแบบกลุ่ม (หน้า 10) เป็นการทดลองที่ครู 1 คน ต่อเด็ก 6-12 คน โดยให้เด็กคละกันทั้งเก่ง ปานกลางและอ่อน ห้ามทดลองกับเด็กเก่งล้วนหรืออ่อนล้วน เวลาทดลองจะต้องจับเวลาด้วยว่ากิจกรรมแต่ละกลุ่มใช้เวลาเท่าไร

3. สำหรับการทดลองแบบเดี่ยว (หน้า 100) เป็นการทดลองครู 1 คน กับเด็กทั้งชั้น 30-40 คน (หรือ 100 คน สำหรับชุดการสอนรายบุคคล) ชั้นที่เลือกมาทดลองจะต้องมีนักเรียนคละกันทั้งเด็กเก่งและอ่อน ไม่ควรเลือกนักเรียนที่มีเด็กเก่งหรือเด็กอ่อนล้วน หลังการทดลองคำนวณประสิทธิภาพแล้วแก้ไขปรับปรุง ผลลัพธ์ที่ได้ควรจะใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ต่ำกว่าเกณฑ์ได้ไม่เกิน 2.5 % จากการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการผลิตกิจกรรม ทำให้ทราบว่ากิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การตรวจสอบคุณภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอนทำได้หลายวิธี วิธีหนึ่งคือการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมการเรียนการสอนตามเกณฑ์ (E_1 , E_2) ที่ตั้งไว้ การหาประสิทธิภาพตามวิธีนี้อยู่บนฐานแนวคิดที่ว่า หากนวัตกรรมการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพจริง เมื่อผู้เรียนได้ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนต่างๆ ของนวัตกรรมนั้นครบถ้วนทุกขั้นตอนแล้ว คะแนนเฉลี่ยร้อยละที่ได้จากการดำเนินกระบวนการระหว่างเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่มจะมีค่าใกล้เคียงกับคะแนนเฉลี่ยร้อยละที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน โดยไม่ควรมีความแตกต่างกันเกินร้อยละ 5

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ที่ได้จากการทดสอบย่อย ในการทำกิจกรรมในระหว่างเรียนทุกกิจกรรม

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

การกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ

การกำหนดเกณฑ์ (E_1, E_2) ให้มีค่าเท่าใด ควรกำหนดโดยยึดเกณฑ์ในการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐาน ดังนี้

1. เนื้อหาวิชาที่เป็นความรู้ ความจำ ควรตั้งเกณฑ์ให้สูงไว้ คือ 80/80, 85/85, 90/90
2. เนื้อหาวิชาที่เป็นทักษะหรือเจตคติ อาจตั้งเกณฑ์ให้ต่ำลงมาได้เล็กน้อย คือ 70/70, 75/75 หรือตั้งเกณฑ์สูงกว่านี้ก็ได้

การคำนวณหาประสิทธิภาพ

การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) มีวิธีการคำนวณ ดังนี้

1. การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{A} \times 100$$

ระหว่างเรียน

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X_1$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมใน
			ของผู้เรียนทุกคน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมในระหว่างเรียน

2. การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{B} \times 100$$

ทุกคน

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X_2$	แทน	คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียน
			ทุกคน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

การยอมรับประสิทธิภาพ

1. ได้ค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น ตั้งเกณฑ์ไว้ 90/90 แล้วคำนวณค่าประสิทธิภาพได้ 95/92
2. ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้พอดี เช่น ตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 แล้วคำนวณค่าประสิทธิภาพได้ 80/80
3. ได้ค่าประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่เกิน 2.5 %

จากการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมที่ได้กล่าวมา สรุปได้ว่า การหาประสิทธิภาพเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการผลิตกิจกรรม ทำให้ทราบว่ากิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพเป็นอย่างไร เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพต่อไป ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของกิจกรรมไว้ที่ระดับ 75/75

3. การจัดการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3.1 ความเป็นมาของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters หรือ CLE) ได้รับการพัฒนามาจากนักภาษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน และครูผู้สอนภาษาหลายคน เช่น ไบรอัน อังเกรย์ ดร.ริชาร์ด และเนี่ยเตอร์ จากประเทศออสเตรเลีย เมื่อต้นปี ค.ศ.1960 และเผยแพร่ออกไปทั่วประเทศออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา แคนาดา และประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทยได้มีการทดลองเป็นครั้งแรกในวิชาภาษาอังกฤษ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ ปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ในปี พ.ศ.2527 ต่อมาในเดือนตุลาคม พ.ศ.2528 ได้เริ่มการประชุมปฏิบัติการจัดทำหนังสือภาษาไทย สำหรับใช้สอนด้วยวิธีมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ณ โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการทดลองพบว่า นักเรียนสามารถอ่าน เขียน ฟัง และพูดเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว เป็นที่น่าพอใจ นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียนทุกขั้นตอน ในปี 2530 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยความสนับสนุนด้านงบประมาณจากมูลนิธิโรตารีสากล ทำเป็นโครงการนำร่องกับนักเรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษา ณ จังหวัดสุรินทร์ ผลปรากฏว่า นักเรียน 9 คน มีความสามารถในการเขียน การอ่านได้เป็นอย่างดี อีกทั้งมีความสนใจรักการอ่าน จากผลการทดลองดังกล่าว มูลนิธิโรตารีสากล ได้อนุมัติเงินสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาการอ่านใน 4 จังหวัด เขตการศึกษา 11 โดยจัดงบประมาณให้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ดำเนินการโครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และดำเนินงานขยายเพิ่มในเขตการศึกษา 23 และ 11 ตั้งแต่ ปีการศึกษา 2531 และดำเนินการทดลองต่อไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่ง สิ้นสุดโครงการในปีการศึกษา 2534 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2537, หน้า 1)

ปี พ.ศ.2540 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนโยบายการปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย ให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้เปิดขยายห้องเรียนที่สอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครอบคลุมห้องเรียนทั่วประเทศ โดยจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ดำเนินการอบรมครู และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สนับสนุนสื่อประกอบการอบรม การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เอกสารเสริมความรู้สำหรับครู และหนังสือประกอบการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540, หน้า 4)

3.2 แนวทางทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้แนวทฤษฎีการสอนภาษาจากหลายทฤษฎีด้วยกัน ดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2534, หน้า 20-30)

1. แนวทฤษฎีการสอนเพื่อสื่อสาร (The Communicative Teaching Approach)

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่มีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งนอกจากที่ผู้เรียนต้องมีความรู้ในเรื่องไวยากรณ์ภาษาแล้ว ผู้เรียนยังต้องมีความรู้ในสิ่งที่ยอยู่นอกเหนือตัวภาษา เช่น สถานภาพหรือความสัมพันธ์ของคู่สนทนาในสังคม อายุ เพศ การศึกษา ความสุภาพ ตลอดจนเจตนาทั้งทางตรงและทางอ้อมในการสื่อสาร เป็นต้น

Larsen-Freeman (2000, หน้า 128-132) ได้กล่าวไว้ว่าเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้นคือการทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารในภาษาที่เรียนได้ โดยการจะทำเช่นนี้ได้จะต้องมีความรู้ในเรื่องของโครงสร้างทางภาษา ความรู้ในเรื่องความหมาย และความเข้าใจในเรื่องของหน้าที่ของภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเลือกรูปแบบของภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ในการสื่อสาร บริบททางสังคม ตลอดจนบทบาททางสังคมของผู้ร่วมสนทนาด้วย นอกจากการสอนที่เน้นในเรื่องหน้าที่ของภาษามากกว่ารูปแบบทางภาษาแล้ว ผู้เรียนยังต้องเรียนทักษะทั้งสิ้น คือพูด ฟัง อ่าน เขียน ไปพร้อมๆ กันตั้งแต่เริ่มต้นอีกด้วย โดยสิ่งที่มีความโดดเด่นในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร คือเนื้อหาของการเรียนการสอนจะอยู่ภายใต้กระบวนการทางการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้

มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งสิ้น โดยการเรียนรู้จะสามารถสื่อสารได้นั้นต้องมีองค์ประกอบหลักๆ อยู่ 3 ประการด้วยกันคือ 1) ช่องว่างระหว่างข้อมูล (Information gap) คือความต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันโดยเมื่อคู่สนทนาไม่มีข้อมูลหรือมีข้อมูลไม่พอเพียงทำให้ต่างฝ่ายต้องการที่จะทราบหรือให้ข้อมูลซึ่งกันและกัน 2) การเลือก (Choice) คือผู้เรียนมีโอกาสในการเลือกที่จะพูดหรือเขียน ตลอดจนรูปแบบในการสื่อสารความหมาย 3) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) คือ ผู้เรียนมีโอกาสที่จะได้ทราบถึงผลของการสื่อสารที่ว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวจากปฏิกิริยาของผู้ร่วมสนทนา นอกจากนี้แล้วการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารยังเน้นการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติกล่าวคือ ผู้สอนต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาให้มากที่สุด การให้ผู้เรียนสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกันโดยให้เลือกใช้ภาษาตามต้องการและให้ประเมินการสื่อสารด้วยตนเองเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารจริงๆ ส่วนเรื่องข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนมีขณะที่มีการเรียนการสอนนั้นไม่ใช่สิ่งที่ต้องการการแก้ไขเสมอ ทั้งนี้ข้อผิดพลาดจะถูกแก้ไขเฉพาะในส่วนที่สำคัญๆ ที่จะไปขัดขวางหรือสร้างความสับสนของความเข้าใจในการสื่อสารเท่านั้น มิฉะนั้นผู้เรียนอาจเกิดความไม่มั่นใจไม่กล้าที่จะใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้

Wilkins (1976) ได้เสนอแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารไว้ว่าเป็นการให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตั้งแต่เริ่มต้น แต่ในขณะเดียวกันก็ไม่ได้ละเลยในเรื่องความสำคัญทางไวยากรณ์และสถานการณ์ในการใช้ภาษา การสอนภาษาตามแนวทางการสอนเพื่อการสื่อสารจะมีข้อดีกว่าแนวทางการสอนที่เน้นไวยากรณ์คือ มีการฝึกฝนภาษาเพื่อใช้ในการสื่อสาร และเมื่อผู้เรียนได้มีการฝึกฝนการใช้ภาษาได้ในสถานการณ์จริงแล้ว ยังช่วยให้เกิดแรงจูงใจแก่ผู้เรียนอีกด้วย

การสร้างความสามารถในการสื่อสาร (Communicative competence) ซึ่งเป็นเป้าหมายของการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนี้ แบ่งได้เป็น 4 ประเภทตามแนวคิดของ Savignon (1983, หน้า 36-38) ดังต่อไปนี้

1) ความสามารถด้านกฎเกณฑ์และโครงสร้างของภาษา (Linguistic or Grammatical competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีเกี่ยวกับเรื่องการออกเสียง ศัพท์ โครงสร้างหรือรูปแบบของประโยคเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร

2) ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม (Sociolinguistic competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีเกี่ยวกับการใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมตามกฎเกณฑ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น คนรู้ว่าควรพูดอย่างไรในสถานการณ์ใดจุดประสงค์ของการสนทนา ตลอดจนคำนึงถึงบทบาททางสังคมของตนเองและผู้ร่วมสนทนา เป็นต้น

3) ความสามารถด้านความเข้าใจในระดับข้อความ (Discourse competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีเกี่ยวกับการตีความวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันของประโยคต่างๆ โดยสามารถเชื่อมโยงความหมายและโครงสร้างทางไวยากรณ์เพื่อพูดหรือเขียนสิ่งต่างๆ ได้ต่อเนื่องมีความหมายสัมพันธ์กัน เช่น การมีลำดับของการเล่าเรื่อง การเขียนจดหมายที่มีข้อความเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกัน

4) ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย (Pragmatic or Strategic competence) คือ ความสามารถที่ผู้เรียนต้องมีเกี่ยวกับการถอดความ การพูดซ้ำ การพูดอ่อน การใช้ภาษาสุภาพ ตลอดจนการใช้น้ำเสียงแบบต่างๆ เพื่อให้การสื่อสารมีความราบรื่นขึ้นหากเมื่อเกิดความเข้าใจผิด หรือการไม่เข้าใจในการสื่อสาร

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าการสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น เน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนมากกว่าเน้นถึงหลักเกณฑ์การใช้ภาษา อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาและความถูกต้องอีกด้วย ดังนั้นการเรียนการสอนแนวนี้จะต้องเน้นการทำกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนการใช้ภาษาให้ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากที่สุด เช่น มีการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้สนทนาโต้ตอบกันเป็นคู่ กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ มีการสวมบทบาท การเล่นเกม เป็นต้น และการที่ผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนต้องมีทักษะความสามารถทั้ง 4 ด้าน นั่นคือความสามารถในด้านกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ ความสามารถด้านภาษาศาสตร์เชิงสังคม ความสามารถด้านความสัมพันธ์ของข้อความ และ ความสามารถด้านการใช้กลวิธีในการสื่อความหมาย

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (The Natural Approach)

การสอนภาษาตามแนวทางแบบธรรมชาติ (The Natural Approach (NA)) เป็นผลผลิตจากการค้นคว้าของสตีเฟน คราเชน (Stephen Krashen) นักภาษาศาสตร์ประยุกต์แห่งมหาวิทยาลัย Southern California และเทรซี่ เทเรล อาจารย์สอนภาษาสเปนในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยทั้งสองได้พัฒนาแนวคิดวิธีการสอนแบบธรรมชาตินี้จากการศึกษาเรื่องการเรียนรู้ภาษาที่สองของคราเชน และประสบการณ์การสอนภาษาสเปนให้ชาวต่างชาติของเทเรลเอง แนวคิดที่เป็นความเชื่อของทฤษฎีนี้คือ ผู้เรียนภาษาที่พื้นวัยเด็กมาแล้วยังคงมีความสามารถที่จะเรียนรู้ภาษาที่สองได้เช่นเดียวกับการเรียนรู้ทักษะภาษาแม่ในวัยเด็ก ถึงแม้ผู้เรียนวัยผู้ใหญ่มีความแตกต่างจากผู้เรียนที่เป็นเด็กในแง่ของการเรียนรู้ หรือเข้าใจรูปแบบภาษาที่เป็นนามธรรมตลอดจนกฎทางไวยากรณ์ของภาษาเป้าหมายอย่างรู้ตัว (conscious learning) ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่กล้าแสดงออกเท่าเด็กก็ตาม คราเชน และเทเรล (Krashen and Terrell, หน้า 1983) กล่าวว่า

“การสื่อสารเป็นเป้าหมายหลักในการทำหน้าที่ของภาษา” ดังนั้นแกนหลักของการสอนแบบธรรมชาติอยู่ที่การสอนทักษะการสื่อสารนั่นเอง โดยภาพรวมหลักของการสอนภาษาและการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนจะถูกเน้นไปที่ “ความหมาย” เป็นหลัก ซึ่งทั้งคราเซนและเทเรลได้เน้นในเรื่องของความหมายไว้ที่การเรียนคำศัพท์ และการนำภาษาที่เรียนไปใช้เพื่อการสื่อสาร และจากมุมมองของคราเซน การได้มาซึ่งภาษา คือ การหลอมรวมกฎของภาษาโดยผ่านการสื่อสาร กล่าวคือ ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนจะถูกกระตุ้นให้เกิดขึ้นได้จากการที่ใส่ข้อมูลที่มีความหมาย (Comprehensive Input) ภายใต้โครงสร้างทางไวยากรณ์ทางภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน เหมาะสมให้กับระดับความสามารถของผู้เรียนที่มีอยู่ และใส่เนื้อหาทางภาษาใหม่เพิ่มเติมเข้าไป

นอกจากนี้แล้วแนวคิดการเรียนภาษาแบบธรรมชาติยังได้เน้นถึงเรื่องสมมุติฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบความถูกต้องของตัวผู้เรียนเอง (The Monitor Hypothesis) และสมมุติฐานในเรื่องตัวกรองอารมณ์ (The Affective Filter Hypothesis) โดยที่ตลอดในช่วงระยะเวลาที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาโดยรู้สึกตัว (Consciously) นี้เมื่อความสามารถทางภาษาได้รับการพัฒนาขึ้น ผู้เรียนจะรู้สึกถึงสิ่งที่ตัวเองได้สื่อสารออกไปว่า “ถูก” หรือ “ผิด” และจะทำการแก้ไขเมื่อมีเวลาพอเพียง เช่น การใช้ภาษาในเวลาที่มีการทดสอบทางภาษา เป็นต้น ซึ่งการตรวจสอบนี้ เมื่อทำซ้ำนานเข้าก็ จะทำให้ผู้เรียนมีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาตามมาในที่สุด และในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ การรับข้อมูลและการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเมื่อสภาวะทางอารมณ์ และความวิตกกังวลของผู้เรียนได้รับการควบคุมโดยการเสริมแรงในเรื่องบรรยากาศที่ผ่อนคลาย และเป็นกันเอง

Richards and Rodgers (2001, หน้า 181 - 183) การสอนภาษาแบบธรรมชาติ คือ ปรัชญาและระบบความเชื่อซึ่งทำให้เกิดแนวการสอนภาษาโดยองค์รวม ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน (Moss and Noden, eds., 1993; Spodek and Saracho, 1994; Stanek, 1993) ปรัชญาและระบบความเชื่อนี้มีทฤษฎีพื้นฐานมาจากทฤษฎีว่าด้วยระบบของภาษา ทฤษฎีว่าด้วยภาษา ความคิด และสัญลักษณ์สื่อสาร และทฤษฎีว่าด้วยการอ่านเขียนในระบบ ภาษา (นุชบง ตันติวงศ์, หน้า 25-36) การสอนภาษาแบบธรรมชาติมีแนวคิดและหลักการที่ สอดคล้องกับลักษณะและหน้าที่ของภาษา คือ ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีความหมายและเหมาะสมกับพัฒนาการด้านการรู้หนังสือของเด็ก

การสอนภาษาแบบธรรมชาตินับว่ามีคุณค่าอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก คือ ช่วยให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนภาษา และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ช่วยให้เด็กได้รับการพัฒนาทางภาษาทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนอย่างครอบคลุมทุกด้านและเต็มศักยภาพ อีกทั้ง

ยังช่วยให้ครูและผู้ปกครองเกิดความเข้าใจในพัฒนาการทางด้านภาษาด้านการอ่านและการเขียนของเด็กเพิ่มขึ้น (ฉันทนา ภาคบงกช, ม.ป.ป.)

จากความเชื่อ แนวคิด และหลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่นักการศึกษาหลายท่านได้อธิบายไว้ สรุปเป็นหลักการสำคัญของการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อม การสอนภาษาต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอย่างมีความหมายและเป็นองค์รวม ตัวหนังสือที่ปรากฏในห้องเรียนต้องมีเป้าหมายในการใช้จริงๆ หนังสือที่ใช้จะต้องเป็นหนังสือที่ใช้ภาษาที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัว ไม่แบ่งเป็นทักษะย่อยๆ และจะต้องให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมด้วย
2. การสื่อสารที่มีความหมาย การสอนภาษาควรให้เด็กมีโอกาสสื่อสารโดยมีพื้นฐานจากประสบการณ์จริงที่มีความหมายต่อเด็ก ครูจะต้องจัดเวลาให้เด็กมีโอกาสอ่านเขียนอย่างมีจุดมุ่งหมายจริงๆ ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อการฝึกหัด และให้เด็กได้ใช้เวลาในการอ่านและเขียนตามโอกาสตลอดทั้งวัน โดยไม่ต้องกำหนดตายตัวว่าช่วงเวลาใดต้องอ่าน หรือช่วงเวลาใดต้องเขียน
3. การเป็นแบบอย่าง การสอนภาษาจะต้องให้เด็กเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาในความมุ่งหมายต่างๆ ครูต้องอ่านและเขียนโดยมีจุดมุ่งหมายในการใช้จริงๆ ให้เด็กได้เห็น เช่น เพื่อการสื่อสาร เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อค้นหาวิธีการ ฯลฯ นอกจากนี้ครูยังต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กเห็นว่าการอ่านเป็นเรื่องสนุก เพื่อสร้างให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการอ่าน
4. การตั้งความคาดหวัง การสอนภาษาจะต้องเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับที่เด็กเรียนรู้ที่จะพูด ครูควรเชื่อมั่นว่าเด็กจะสามารถอ่านและเขียนได้ดีขึ้นและถูกต้องยิ่งขึ้น เด็กมีความสามารถในการอ่านและการเขียนตั้งแต่ยังอ่านและเขียนไม่เป็น ดังนั้น เด็กจึงควรได้รับโอกาสที่จะอ่านและเขียนตั้งแต่วันแรกที่มาโรงเรียน และที่สำคัญคือครูไม่ควรคาดหวังให้เด็กอ่านและเขียนได้เหมือนผู้ใหญ่
5. การคาดคะเน การสอนภาษาควรให้เด็กมีโอกาสที่จะทดลองกับภาษา สร้างสมมติฐานเบื้องต้นของตน และมีโอกาสเดาหรือคาดคะเนคำที่จะอ่าน และมีโอกาสคิดประดิษฐ์สัญลักษณ์และคิดสะกดเพื่อการเขียน
6. การให้ข้อมูลย้อนกลับ การสอนภาษาควรตอบสนองความพยายามในการใช้ภาษาของเด็กในทางบวก ยอมรับการอ่านและการเขียนของเด็กว่าเป็นสิ่งที่มีความหมายแม้ว่ายังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ และพยายามตอบสนองเด็กให้เหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ ครูอาจให้เด็กได้เห็นตัวอย่าง

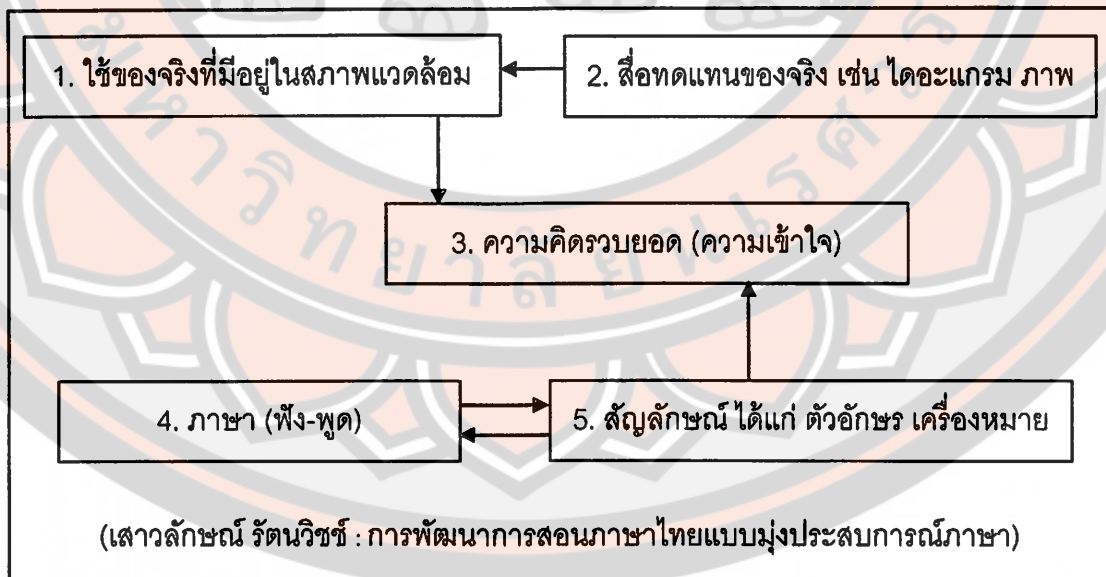

ที่ถูกต้องอย่างเป็นธรรมชาติ เช่น การอ่านหนังสือเล่มที่เด็กชอบอ่านให้เด็กฟังในโอกาสอื่นๆ หรือเขียนให้ดูเมื่อมีการสนทนาในกลุ่มใหญ่ เป็นต้น

7. การยอมรับนับถือ การสอนภาษาจะต้องตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก ว่าเด็กเรียนรู้การอ่านและเขียนอย่างแตกต่างกัน ตามช่วงเวลา และอัตราที่แตกต่างกัน ครูต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ศึกษาความสนใจ ความสามารถ และสอนเด็กตามความสามารถที่แตกต่างกันของเด็ก เด็กต้องได้ตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ในช่วงเวลาเดียวกัน เด็กไม่จำเป็นต้องทำกิจกรรมอย่างเดียวกัน หรือทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน เพราะการเรียนรู้ภาษาไม่มีลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องตายตัว

8. การสร้างความรู้สึกเชื่อมั่น การสอนภาษาต้องส่งเสริมให้เด็กรู้สึกปลอดภัยที่จะคาดคะเนในการอ่านหรือเขียน แม้ว่าไม่เคยอ่านหรือเขียนมาก่อน ครูต้องทำให้เด็กไม่กลัวที่จะขอความช่วยเหลือด้านการอ่านและเขียนเมื่อจำเป็น เด็กต้องไม่ถูกตราหน้า ว่าไม่มีความสามารถในการอ่านและเขียน ดังนั้น การสอนภาษาจึงต้องเป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของเด็ก เพื่อให้เด็กมีความเชื่อมั่นว่าตนมีความสามารถที่จะอ่านและเขียนได้

การให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้เรียนนั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการสอน ความคิดรวบยอดทางภาษาที่ถูกต้องซึ่งอาจจะลำดับการสอน ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ลำดับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติ

การใช้วัสดุของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม (ดังภาพที่ 1) เช่นวัตถุต่างๆ ที่ผู้เรียนเคยเห็น และเคยใช้อยู่ในชีวิตประจำวันจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ ความหมายของสิ่งนั้นๆ ได้อย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ถ้าเราจะนำของจริงทุกอย่างมาให้ผู้เรียน เห็นคงเป็นไปได้ยาก ดังนั้น การใช้สิ่งทดแทนของจริงเหล่านั้น ได้แก่ รูปภาพ ไดอะแกรม ก็อาจช่วย ให้ผู้เรียนเข้าใจและได้รับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายของสิ่งต่างๆ เหล่านั้นได้เป็นอย่างดี (ดังแผนภาพ หัวข้อที่ 2) เพราะผู้เรียนสามารถถ่ายโยงความคิดไปยังของจริงที่ตนเคยพบเห็นมา ก่อนได้ การพัฒนาความคิดรวบยอด (ดังแผนภาพ หัวข้อที่ 3) จะง่ายขึ้น หลังจากนั้นเมื่อผู้เรียนมี โอกาสได้ยิน ได้ฟัง เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เข้าใจมาแล้วว่าอย่างไร การพัฒนาการฟัง การพูดอย่างง่าย และเป็นที่น่าสนใจได้มากขึ้นเมื่อผู้เรียนได้พบสัญลักษณ์ เช่น ตัวอักษรที่เขียนขึ้นโดยมีความหมาย ตามที่เคยฟังเคยพูดมาก่อน การถ่ายโยงการอ่านเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามการรับรู้ของมนุษย์

3. แนวทฤษฎีการสอนอ่าน (Teaching Reading Approach)

การอ่านเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาที่ยิ่งยิ่งที่สุด การอ่านช่วยเสริมสร้างความเฉียบแหลมทางปัญญา แต่เนื่องจากสภาพในปัจจุบันยังพบว่า ผู้เรียนบางคนยังอ่านไม่ได้ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และยังส่งผลให้เป็นปัญหาต่อการเรียนวิชาอื่นๆ อีกด้วย สภาพ และสาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับตัวครูทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ครูยังคงยึดตัวเองเป็น สำคัญ การใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับที่น้อยมาก รวมทั้งการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนเกิด ความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่สนใจทักษะด้านการอ่านรวมทั้งไม่มี นิสัยรักการอ่าน ปัจจุบันมีแนวคิดและทฤษฎีมากมายที่เกี่ยวกับกระบวนการสอนอ่าน (Teacher of Reading) แต่ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ได้แก่

3.1 ทฤษฎีทางจิตภาษาศาสตร์ (Psycholinguistics)

เป็นการนำทฤษฎีทางจิตภาษาศาสตร์มาใช้อธิบายกระบวนการอ่าน ซึ่งมีจุดเน้น 3 ลักษณะ ได้แก่ มองภาษากับการอ่านเป็นเรื่องเดียวกัน (Reading is language) การอ่านภาษา ใดก็ต้องใช้ระบบของภาษานั้น ผู้อ่านจึงจะเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดผ่านตัวหนังสือ เอาไว้

ผู้อ่าน คือ ผู้ใช้ภาษา (Reading are users of language) ผู้อ่านเป็นผู้ใช้กระบวนการใน การทำความเข้าใจโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ ผู้อ่านจะใช้ตัวชี้แนะต่างๆ ในการทำความเข้าใจ ซึ่ง ได้แก่ ตัวชี้แนะภายในคำพูด ตัวชี้แนะในตัวภาษา ตัวชี้แนะจากตัวผู้อ่านเอง และตัวชี้แนะจาก ภายนอก ดังนั้น จุดเน้นในการอ่านจึงอยู่ที่ ตัวภาษาที่อ่าน กระบวนการค้นคว้าความหมายของ

ผู้อ่าน โดยการสัมผัสตัวอย่าง การคาดคะเนข้อความที่อ่าน การทดสอบโดยใช้ความรู้เดิมที่มีอยู่ การย้ำเพื่อความมั่นใจ และการแก้ไขเมื่อมีความจำเป็นในกรณีที่คาดการณ์การคาดคะเน และการทดสอบผิดพลาด และเครื่องมือที่ใช้ในการค้นหาความหมาย ซึ่งได้แก่ ตัวชี้แนะต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว

ภาษาเป็นสื่อในการติดต่อสื่อสาร (Language is a tool for communication) ผู้อ่านจะใช้ระบบของตัวชี้แนะภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการอ่าน ซึ่งได้แก่

- ระบบชี้แนะทางรูปคำและเสียง (Graphonic Cueing System)
- ระบบตัวชี้แนะทางไวยากรณ์ (Syntactic Cueing System)
- ระบบความชี้แนะทางความหมาย (Semantic Cueing System)

3.2 ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema Theory)

เป็นทฤษฎีอธิบายเกี่ยวกับการอ่าน คือ การอ่านที่ผู้อ่านเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ก็ต้องอาศัยความรู้เดิม ของผู้อ่านมาปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน การทำความเข้าใจคำ ประโยค หรือบทอ่าน เป็นเพียงความเข้าใจที่ใช้ความรู้ทางภาษาศาสตร์เท่านั้น สำหรับกระบวนการตีความ แปลความ และสรุปความ ต้องอาศัยหลักการคิด โดยนำสิ่งที่อ่านมาคิดพิจารณากับความรู้เดิมโดยอาศัยกระบวนการทางสมองที่ผู้อ่านมีโครงสร้างความรู้เดิมมาช่วย ทั้งนี้ ได้แบ่งชนิดของโครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับการอ่านไว้ 2 ลักษณะ คือ โครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับรูปแบบ (Formal Schemata) คือ โครงสร้างของงานเขียนที่เป็นลักษณะต่างๆ กัน เช่น นิทาน บทความ บทกลอน เป็นต้น และโครงสร้างความรู้เดิมเกี่ยวกับเนื้อหา (Content Schemata) คือ โครงสร้างความรู้เดิมที่เกี่ยวกับเนื้อหาของสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง

3.3 ทฤษฎีการสอนอ่านอย่างเป็นธรรมชาติ (Natural Approach)

เป็นทฤษฎีที่เน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้า (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอน (Process) ที่เหมาะสมกับการรับรู้ทางภาษาของผู้เรียน ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนว่าจะมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวิธีการให้ปัจจัย ป้อนเข้าที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ผู้เรียน

นอกจากนี้ยังมีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสอนอ่าน (Teaching of Reading) ที่ได้รับความสนใจอยู่ในขณะนี้คือ การสอนจากความเข้าใจ ความคิดรวบยอด จากการเดาความ สรุปความ จากนั้นจึงลงลึกในรายละเอียดในลักษณะจากบนลงล่าง หรือ Top Down Processing ซึ่งถ้าผู้อ่านมีความรู้เรื่องที่จะอ่าน ก็จะอ่านได้ง่าย และเดาความได้ โดยสามารถดึงเอาความรู้เดิม (Schema) มาใช้เดาความ และตีความได้ง่าย นั่นคือ ผู้อ่านจะต้องตีความระดับยอด คือ ใจความสำคัญของเรื่องให้ได้

4. แนวทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre - Base Approach)

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญในการให้รูปแบบภาษาแก่ผู้เรียน ดังนั้น ในบทเรียนหรือกิจกรรมนั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อน เพื่อให้รูปแบบของภาษาที่เหมาะสมด้วยแนวคิดทฤษฎีการสอนแบบอรรถฐานจะยึดหลักการเกี่ยวกับ ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (systemic linguistics theory) ทฤษฎีภาษาเชิงระบบดังกล่าวจะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความในบริบท กาลเทศะต่างๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่งย่อมมีสถานการณ์แวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป และมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบุคคลต่างๆ ในสังคมหรือชุมชน ในภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ อรรถลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียนมีหลายชนิด ดังนี้ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, หน้า 27)

1. กระบวนการเล่าเรื่องจากประสบการณ์ (Recount) เริ่มต้นจากนำเข้าเรื่อง ลำดับเหตุการณ์ เล่าเหตุการณ์ต่อเนื่อง สรุปแสดงความรู้สึก
2. กระบวนการรายงาน (Report) เริ่มต้นจาก แนะนำชี้แจงประเภท แจกแจงรายละเอียด แสดงลักษณะต่างๆ ของรายละเอียด
3. กระบวนการอธิบายเหตุผล (Explanation) เริ่มต้นจากเสนอหลักการ แสดงเหตุผลชี้แจงความต้องการและความจำเป็น บอกลักษณะเหตุการณ์ สรุป
4. กระบวนการแสดงความคิดเห็น (Exposition) เริ่มต้นจาก วิจารณ์เรื่อง แสดงเหตุผลในการเขียนเรื่อง ชี้ผลดีผลเสีย เน้นความสำคัญ สรุปเรื่อง
5. กระบวนการแสดงวิธีการ (Procedure) ตั้งเป้าหมาย ชี้แจงเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ วางแผนงาน ลำดับวิธีการดำเนินงาน แสดงผลผลิตที่เกิดขึ้น
6. กระบวนการบรรยายเชิงจินตนาการ (Narrative) เริ่มต้นจากการเริ่มเรื่อง ชี้ปัญหาที่เกิดขึ้น เหตุที่เกิดปัญหา เล่าเหตุการณ์ทั้งกาลเทศะ ลงท้ายด้วยคติสอนใจ
7. กระบวนการอภิปราย (Discussion) เริ่มต้นจาก บอกความหมาย ชี้แจงความสำคัญ ชี้ข้อ ข้อขัดแย้งและสนับสนุน สรุป เสนอแนะ
8. กระบวนการสังเกต (Observation) เริ่มต้นจากตั้งปัญหา วิเคราะห์เรื่องทีอ่าน แจกแจงรายละเอียด เล่าเรื่องแล้วรายงานตามลำดับ สรุปประเด็น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กล่าวถึงหลักการและแนวทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีดังนี้ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, หน้า 80)

1. แนวทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communication approach) แนวทฤษฎีการสอนแบบที่เน้นการใช้ภาษาของนักเรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์ เชิงสังคมวิทยา (sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วยเนื้อหาบริบท (context) ภาษาและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนซึ่งอาจใช้ผิดแผกแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมกระบวนการสอนตามแนวทฤษฎีนี้เน้นปฏิสัมพันธ์ในการใช้ภาษาระหว่างครูกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับนักเรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้นักเรียนรู้สึกอยากแสดงออกทางภาษา หรือการทดลองใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายด้วยตัวเอง ทั้ง การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ซึ่งจะทำให้การพัฒนาภาษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเป็นธรรมชาติ โดยเนื้อหาที่จัดขึ้นเป็นบทเรียนนั้น เน้นบริบททางภาษาที่มีความหมายแก่ผู้เรียนตามหลักการใช้ภาษาในสังคมในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ มากกว่าจะจัดแบบวิเคราะห์ภาษาหรือเรียนเพื่อเข้าใจระบบของเสียง คำ ไวยากรณ์เท่านั้น ซึ่ง ครูผู้สอนมีหน้าที่คอยช่วยเหลือแนะนำและแก้ไขการใช้ภาษาที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน

2. ทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (Natural approach) เน้นปัจจัยป้อนที่นักเรียนเข้าใจ บทเรียนที่ใช้เป็นสื่อการเรียนจึงเป็นเรื่องเล่าจากจินตนาการ เรื่องจากประสบการณ์ เรื่องเกี่ยวกับวิธีการทำงานง่ายๆ แต่ละเรื่องมีความยาวไม่มากนัก และสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขณะเดียวกันก็กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการใช้สมองทั้ง 2 ซีกนอกจากนี้ยังคำนึงถึงกระบวนการสอนที่เหมาะสมกับการรับรู้ภาษาของนักเรียนด้วย ขั้นตอนการสอนจึงนำเอาทฤษฎีการเรียนรู้แจ้งมาเป็นทฤษฎีรองรับในการจัดลำดับกิจกรรมแต่ละขั้นตอนของการสอน

3. ทฤษฎีการสอนอ่าน (Reading approach) ยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (psycholinguistics) โดยเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสำคัญ แนวทฤษฎีการสอนอ่านให้คำจำกัดความไว้ว่า การอ่าน คือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิด วิธีการสอนและเทคนิค การสอนที่จะใช้ในการเรียนรู้การอ่านที่ถูกต้องและเป็นไปตามธรรมชาติ นักภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาไม่ได้มองการอ่านเพียงการแสวงหาความหมายเพื่อเข้าใจสัญลักษณ์ หรืออักษรเพียงตัวเดียว แต่คำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการรับรู้การอ่านการถ่ายโยงความคิดรวบยอดทั้งองค์ประกอบอื่นๆ ที่จะช่วยให้การอ่านสมบูรณ์ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิมและการระลึกสิ่งที่อ่านได้ ดังนั้นทฤษฎีการสอนอ่านได้เน้นการสร้าง ความหมายจากสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการคิด การสอนอ่านในช่วงต้นจึงมุ่งให้นักเรียนจำสัญลักษณ์/คำ

ในลักษณะการจำภาพ นั่นคือ เมื่อเห็นคำก็นึกถึงความหมายของคำก่อนนึกถึงส่วนประกอบของคำ หรือหลักเกณฑ์ทางภาษา

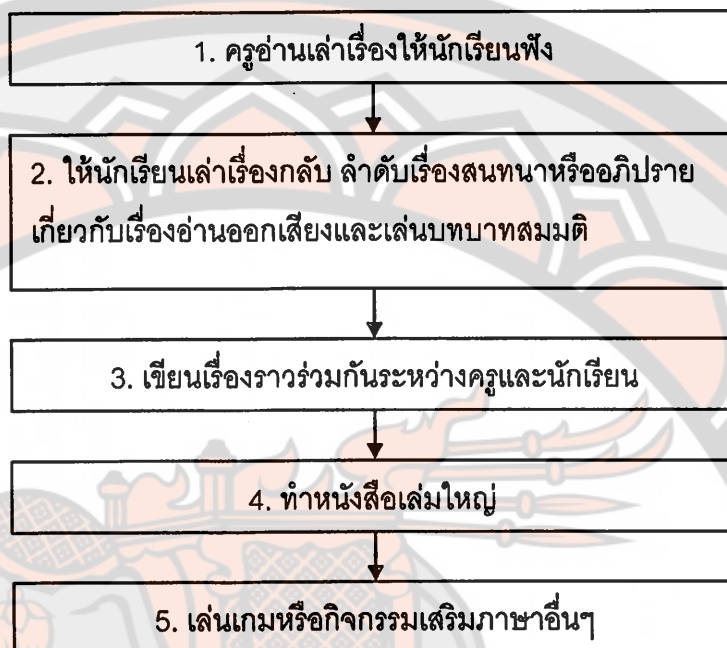
4. ทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐาน (Genre - based approach) การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมเป็นหลัก ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยป้อนที่สำคัญ ในการให้รูปแบบภาษาแก่ผู้เรียน ดังนั้น ในบทเรียนหรือกิจกรรมนั้นต้องได้รับการพัฒนาอย่าง ถูกต้องและเหมาะสมที่จะเป็นปัจจัยป้อน เพื่อให้รูปแบบของภาษาที่เหมาะสมด้วยแนวคิดทฤษฎี การสอนแบบอรรถฐานจะยึดหลักการเกี่ยวกับ ทฤษฎีภาษาศาสตร์เชิงระบบ (systemic linguistics theory) ทฤษฎีภาษาเชิงระบบดังกล่าวจะเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อเนื้อความในบริบท กาลเทศะ ต่างๆ ที่ใช้กันในสังคมหรือชุมชน ซึ่ง ย่อมมีสถานการณ์แวดล้อมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป และมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบุคคลต่างๆ ในสังคมหรือชุมชนนั้นๆ

สรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานี้เน้นการพัฒนาในบริบทที่เป็นไปตามการรับรู้โดยธรรมชาติ เน้นปัจจัยป้อน ได้แก่ บทเรียนหรือกิจกรรมนำซึ่ง จะนำไปสู่การให้ผู้เรียนได้รับรู้ รูปแบบของภาษาจนเกิดความเข้าใจและนำไปสู่การรับรู้ในอรรถ ลักษณะต่างๆ โดยให้โอกาส ผู้เรียนได้มีความคิดโดยอิสระที่จะฝึกฝนตนเองตามความสามารถของตนเอง มีการพัฒนา ความหมายรวมของภาษาไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา

3.3 ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

จากหลักการและทฤษฎีดังกล่าวแล้วข้างต้น ขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา จึงได้รับการพัฒนาขึ้นให้มีลักษณะการพัฒนาภาษาอย่างบูรณาการจากความหมายรวมของเรื่อง ไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษา และไม่เพียงแต่จะเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาจากการอ่าน ไปสู่ทักษะอื่นๆ เป็นทักษะสัมพันธ์ เช่น การฟัง และการเขียน แต่จะเน้นกระบวนการอ่านที่สำคัญ แก่ผู้เรียนอีกด้วย โดยพยายามให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับการใช้เทคนิคกับการอ่านบางประการ เช่น การให้ความสนใจ การใช้ประสบการณ์เดิม และการระลึกสิ่งที่อ่านได้ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียน พัฒนาความสามารถในการอ่านของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั่นก็คือ สามารถจับใจความสำคัญ ดีความ แปลความ และขยายความของเรื่องที่อ่านได้ ขั้นตอนการสอนดังกล่าวแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอนต่อเนื่องกัน เป็นการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์, หน้า 22) ซึ่งมี ขั้นตอนดังภาพประกอบ 2

ภาพที่ 2 ลำดับขั้นตอนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

(เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา)

รายละเอียดขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่อง ในขั้นตอนนี้ ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟังอย่างมีชีวิตชีวา โดยอาศัยเทคนิคการเล่าเรื่องให้นักเรียนสนใจฟัง ไม่ควรอ่านไปเรื่อย ๆ ตามหนังสือแต่ละหน้าและไม่จำเป็นต้องใช้นิ้วไล่ตามตัวอักษรในขณะที่อ่าน อ่านทำนองการเล่าก็เพียงพอแล้ว คำบางคำหรือบางประโยคครูจำเป็นต้องแสดงท่าทางประกอบด้วย ถ้าภาพยังไม่สามารถสื่อความหมายได้เพียงพอ เช่น คำหรือประโยคที่แสดงความรู้สึก ได้แก่ คำว่า "เสียใจ" "ดีใจ" "เหนื่อย" เป็นต้น

กระบวนการเรียนการสอนหน้า ในขั้นนี้ ครูควรใช้การสนทนากับนักเรียนเข้าช่วยในการสื่อความหมายง่ายๆ และให้ดูจากภาพประกอบเรื่องในแต่ละหน้า ทุกหน้า ตั้งแต่ปกจนถึงท้ายเล่ม เช่น ภาพนี้คืออะไร ที่ไหน เมื่อใด อย่างไร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับเรื่อง โดยเน้นการใช้ประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนเริ่มพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความหมายต่างๆ ของคำในเรื่องได้โดยง่ายและถูกต้อง

การประเมินผล สังเกตดูว่านักเรียนสามารถตอบคำถามคร่งๆ ได้ว่า เรื่องนั้นเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียง และบทบาทสมมติ

จุดมุ่งหมาย เพื่อฝึกการระลึกสิ่งที่ฟังจากการอ่านได้และเพื่อให้นักเรียนเข้าใจในรายละเอียดของเรื่องได้

กระบวนการเรียนการสอนในขั้นนี้ ครูอาจดำเนินการสอนต่อเนื่องจากขั้นตอนที่ 1 ได้ทันที ถ้าเวลาในคาบเรียนยังมีอยู่ หรือนักเรียนยังไม่เคยแสดงความรู้สึกเบื่อหน่ายหรือเหนื่อยล้าเสียก่อน ครูเริ่มนำเข้าสู่บทเรียน โดยการถามคำถามง่ายๆ ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ครูอ่านให้ฟังไปแล้วในขั้นตอนที่ 1 เช่น ไหนลองเล่าให้ครูฟังว่า เป็นเรื่องอะไร มีใครบ้าง หรือมีอะไรบ้างในเรื่อง แล้วอย่างไรต่อละ

ครูควรพยายามกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนได้พูดแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านไปแล้ว ครูอาจใช้ภาพประกอบในแต่ละหน้า ให้นักเรียนดูแล้วนักเรียนเล่าเรื่อง เพื่อช่วยให้นักเรียนเล่าเรื่องได้ง่ายขึ้น

เมื่อนักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องและลำดับเรื่องได้จนจบแล้ว ครูควรย้อนกลับมาถามคำถาม และสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องอีกครั้งเป็นการทบทวน เช่น เขาละนักเรียนเก่งมาก เรามาลองอ่านกันใหม่ว่า เรื่องมันเป็นอย่างไร มีอะไรบ้างนะ ในเรื่องที่หนูชอบ....(ตัวละคร) นี้ใหม่ หรือเปิดหนังสือใหม่ที่ละหน้า แล้วสนทนากันเกี่ยวกับภาพในแต่ละหน้านั้นในแต่ละหน้าที่นักเรียนกับครูสนทนากัน ครูควรอ่านออกเสียงเรื่องในหน้านั้นใหม่อีกครั้งอย่างชัดเจนและให้นักเรียนอ่านตามทำอย่างนี้ไปทุกๆ หน้า เมื่อสนทนากันนักเรียนจนจบหน้านั้นๆ แล้ว ข้อควรระวังครูไม่ควรให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามตั้งแต่ต้นจบจบเรื่อง เพราะนักเรียนจะรู้สึกเบื่อหน่ายและขาดความสนใจในการอ่านทันที เมื่อนักเรียนลองอ่านออกเสียงตามครูแล้ว ครูควรให้นักเรียนออกมาแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยเลือกอาสาสมัครออกมาเป็นผู้แสดงตามบทบาทตัวละครต่างๆ นักเรียนที่เหลือให้ออกเสียงตามครูด້ายกับครูเป็นผู้กำกับการแสดงและกำกับบอกรบ ในระยะแรกๆ นักเรียนบางคนอาจไม่กล้าอาสาเล่นบทบาทสมมติ ครูควรใจเย็นและให้นักเรียนทุกคนได้ลองเล่นบทบาทสมมติเป็นตัวละครต่างๆ พร้อมๆ กันเสียก่อนสักทีหนึ่ง จากนั้นจึงค่อยเรียกนักเรียนที่ค่อนข้างกล้า ออกมาแสดงก่อน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออก ได้เกิดความคุ้นเคยกับบทบาทที่เพื่อนๆ ได้แสดงมาแล้ว และช่วยให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น เมื่อถึงคราวที่ตนต้องออกไปแสดง

ครูต้องใช้ความอดทนในการสอนหน่วยแรกๆ เพราะนักเรียนยังไม่ค่อยคุ้นเคยกับวิธีสอนแบบนี้มาก่อน และยังไม่ชินกับการแสดงออกมากนัก

การประเมินผล สังเกตดูความถูกต้องจากการเล่าเรื่องย้อนกลับของนักเรียน การลำดับ
เรื่อง การสื่อความเข้าใจเนื้อเรื่องจากการแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นตอนที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

จุดมุ่งหมาย

- 1) เพื่อฝึกการระลึกเรื่องที่ฟังจากการอ่านได้
- 2) เพื่อให้นักเรียนรู้จักตัวอักษรที่ใช้แทนความหมายของคำต่างๆ ที่เคยเรียนมาแล้วใน
ขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 จากการฟังและพูด

3) เพื่อให้นักเรียนเข้าใจหลักการเขียนอักษรและความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรนั้น

4) เพื่อให้นักเรียนสื่อความหมายของตน จากภาษาพูดเป็นภาษาเขียนได้

- 5) เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และใช้จินตนาการในการสื่อ
ความหมาย

กระบวนการเรียนการสอนหน้า ในขั้นนี้ ครูเริ่มนำเข้าสู่บทเรียนโดยการให้นักเรียนช่วยกัน
ลำดับเรื่องที่อ่านและเล่นบทบาทสมมติอีกครั้ง ครูบอกกับนักเรียนว่า ต่อไปนี้จะช่วยกันเขียนเรื่องที่
อ่านกันมาแล้วเป็นหนังสือของนักเรียนเอง ครูใช้กระดาษแผ่นใหญ่ มีขนาดพอที่นักเรียนทั้งชั้นจะ
อ่านและมองเห็นได้อย่างทั่วถึง ติดไว้บนกระดานหรือบนข้างฝา จากนั้นครูจึงเริ่มให้นักเรียนตกลง
กันว่า จะเริ่มเรื่องอย่างไร ใช้วิธีการตามไปเรื่อยๆ ว่ามีอะไรเกิดขึ้น บ้างครูต้องแน่ใจว่า นักเรียน
ต้องการเขียนประโยคใดแน่ ถ้าไม่ตกลงกัน ครูอาจต้องประนีประนอมหาข้อยุติ ในการเขียน
ประโยคนั้นๆ ลงบนกระดาษแผ่นใหญ่ สำหรับในระดับชั้นต้นๆ นักเรียนยังไม่สามารถเขียนตัวอักษร
เองได้ ครูควรเป็นผู้เขียนเรื่องให้ทั้งหมดในระดับชั้นสูงขึ้น นักเรียนสามารถเขียนได้เองเป็นปกติ
แล้ว ครูอาจออกมาให้นักเรียนเขียนเอง ในขณะที่เขียน ครูไม่ควรหันหลังให้นักเรียน ครูควรยืนเอียง
ชิดด้านข้างของกระดาษและเขียนเรื่อง นอกจากนี้แล้ว ทุกครั้งที่เขียนคำลงบนกระดาษแผ่นใหญ่
ครูควรออกเสียงคำนั้นๆ ในขณะที่เขียนด้วยทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้เห็นหลักการเขียนที่
ถูกต้องและเข้าใจความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษรที่เขียนนั้นไปด้วยในตัว

เมื่อครูเขียนคำหรือประโยคหนึ่งๆ จบแล้ว ครูควรให้นักเรียนอ่านทบทวนคำและประโยคซ้ำ
ก่อนเขียนคำหรือประโยคใหม่ทุกครั้ง เมื่อเขียนเรื่องไปได้สักระยะหรือตอนหนึ่งของเรื่อง ครูควรให้
นักเรียนออกมาวาดภาพประกอบตามเรื่องที่เขียนไว้ และให้นักเรียนที่เหลืออ่านออกเสียงพร้อมๆ
กัน กับทวนเรื่องตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงตอนที่เขียนค้างไว้ ทำเช่นนี้เรื่อยไปจนกว่าจะจบเรื่อง จากนั้น
จึงให้นักเรียนช่วยกันอ่านทวนเรื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบและช่วยกันแต่งชื่อเรื่อง

ข้อสังเกตหน้า ในขณะที่ครูให้นักเรียนอ่านเรื่องที่แต่งจากกระดาษแผ่นใหญ่นั้น ครูอาจใช้ไม้ชี้ตามตัวอักษรตามไปด้วยและอาจชี้คำสลับที่ให้อ่านบ้าง เพื่อดูว่านักเรียนอ่านได้แน่หรือใช้การจำต่อเนื่องในประโยค

การประเมินผลหน้า สังเกตดูการบอกลำดับเรื่องของนักเรียน การอ่านออกเสียงคำและประโยคต่างๆ และการจำคำในประโยคต่างๆ

ขั้นตอนที่ 4 ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกอ่านออกเสียงและแสดงถึงความเข้าใจความหมายของคำและประโยคของเรื่องที่อ่านได้

กระบวนการเรียนการสอนหน้า ในขั้นนี้ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 4 – 5 คน สำหรับในขั้นต้นๆ นักเรียนยังเขียนเองไม่ได้หรือยังไม่ค่อยดีนัก ครูควรเขียนเรื่องโดยลอกประโยคต่างๆ จากเรื่องที่เขียนไว้ในขั้นตอนที่ 3 ลงในกระดาษแผ่นใหญ่ พอที่จะใช้หนังสือเล่มใหญ่เพื่อเป็นแหล่งในการเรียนรู้ของกลุ่มและนำมาอ่าน, หน้า ชั้นเรียนให้นักเรียนในชั้นอ่านและเห็นได้ชัดเจน

ครูควรตกลงกับนักเรียนว่า จะให้ครูเขียนหน้าใด วาดรูปที่ใด ครูควรจะเว้นให้นักเรียนวาดภาพประกอบ ในแต่ละตอนของเรื่องและให้นักเรียนวาดภาพไปตามแต่จะตกลงกันในกลุ่มของนักเรียนเอง

หมายเหตุ ในตอนนี่ครูเขียนให้แต่ละกลุ่มไม่ทัน ครูอาจต้องใช้นอกเวลาเรียนเขียนให้แต่ต้องหลังจากที่ได้ตกลงกับนักเรียนว่า เขาอยากให้อ่านอยู่ตรงไหน ครูจึงเว้นที่ว่างไว้ให้ ครูควรเอาหน้ากระดาษที่เขียนแล้วแบ่งให้นักเรียนผลัดกันอ่านในกลุ่มเสียก่อน จากนั้นจึงแบ่งงานให้นักเรียนทุกคนได้วาดภาพประกอบตามเรื่อง ครูควรลอกเรื่องที่เขียนไว้หลายๆ ชุด เพื่อให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ทำอย่างทั่วถึงเมื่อนักเรียนวาดภาพประกอบเสร็จแล้วและช่วยกันอ่านเรื่องภายในกลุ่มของตนเรียบร้อยแล้ว จึง ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ของตนทั้งกลุ่มไว้ด้านปกหลัง จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมผลงาน โดยเรียงหน้า กระดาษหนังสือเล่มใหญ่ของตนให้เรียบร้อย แล้วนำไปให้ครูช่วยเย็บปกและหุ้มด้วยกระดาษขาว เพื่อให้คงทนพอที่จะใช้ได้นานๆ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำหนังสือเล่มใหญ่ของตนออกมาแสดงโดยช่วยกันอ่านให้เพื่อนฟัง หน้าชั้นนักเรียนจะสนุกสนานในการอ่าน-ฟัง เพราะได้เห็นผลงานที่ตนได้วาดภาพประกอบเรื่องนั้นๆ

การประเมินผล 1) สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน ความรับผิดชอบในการทำงานกลุ่ม การเก็บของเข้าที่ การรู้จักแข่งขัน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
2) สังเกตภาพที่สื่อความหมายของเรื่องว่า มีความสอดคล้องกับเรื่องได้ดี

ขั้นตอนที่ 5 ให้นักเรียนเล่นเกมหรือกิจกรรมเสริมทางภาษา

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาด้วยองค์ประกอบย่อยของภาษาต่างๆ จนเกิดความแม่นยำ สามารถอ่าน เรียบเรียงคำเป็นประโยค สะกดคำได้ เขียนคำและประโยคได้ รวมทั้งเข้าใจการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่เราเรียนมาแล้วได้

กระบวนการเรียนการสอนในขั้นนี้ ครูจะให้นักเรียนใช้หนังสือเล่มใหญ่ของกลุ่มเป็นแหล่งในการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ค้นคว้า การสะกดคำ การเขียนคำและประโยค พร้อมทั้งความหมายของคำและประโยคจากหนังสือ

การประเมินผล สังเกตความถูกต้องในการทำกิจกรรมทางภาษาในแต่ละจุดประสงค์ เช่น ความถูกต้องในการเทียบคำ การเรียบเรียงคำเป็นประโยค การเขียนสะกดคำ การจัดหรือเขียนเครื่องหมายวรรคตอนในประโยคหรือในการเล่นเกมนต่างๆ

3.4 การใช้สื่อในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

สื่อนั้น มีชั้นหมาก (หน้า 308-309) ได้กล่าวถึงสื่อที่ใช้ในการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษานั้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.4.1 สื่อหลัก (Key Texts) คือแบบเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษา (CLE Texts) มีความสำคัญในฐานะที่เป็นต้นแบบพิมพ์เขียวการเรียนรู้วิธีสอนนี้ขาดมิได้ เพราะจะต้องใช้พิมพ์เขียวป้อนข้อมูลถ่ายทอดโยงการเรียนรู้ (Tranfering) เข้าสู่สมองซีกซ้ายของผู้เรียนในกระบวนการรับรู้ภาษา (Acquisitive Process) แบบเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษาจึงเป็นพิมพ์เขียวการเรียนรู้ (Blueprint of Learning) ที่เป็นรากฐานก่อนที่จะเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ในขั้นตอนต่อไป หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สื่อกลไก กล่าวคือแบบเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษาเป็นตัวจักรกลส่วนหนึ่งในกระบวนการวิธีสอน (Teaching Process) ที่ขาดตัวจักรนี้ไม่ได้ ซึ่งต่างกับหนังสือเรียนแบบเรียนทั่วๆ ไป (แม้จะมีรูปร่างเป็นหนังสือเหมือนกัน) ซึ่งมีได้มีบทบาทเป็นจักรกลของการสอนที่แท้จริงลักษณะของหนังสือเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษาอาจสรุปได้ดังนี้

สื่อแบบเรียนดังกล่าวสร้างขึ้นจากกระบวนการวิธีผลิตต้นฉบับแบบเรียนที่ถูกต้อง อย่างมีระบบ เริ่มต้นจากการวิเคราะห์หลักสูตร และปริบททางสังคม และวัฒนธรรมกำหนด ความคิดรวบยอดจุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการอรรถลักษณะ (Genre Based Process) ผ่านการทดสอบคุณภาพ (Tryout) และจัดทำรูปเล่มตามระบบสากล

สื่อแบบเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษา จะเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเขียนเรื่องแต่งเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ ทำให้เกิดหนังสือเรียนตามอัตลักษณ์สร้างสรรค์ (Creative Self - Texts) อีกชุดหนึ่งโดยคาดหวังว่า ถ้าผู้เรียนเรียนรู้อะไร สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาแต่งเป็นเรื่องราวได้ด้วยตนเอง ถ้าไม่รู้หนังสือก็รู้ได้ด้วยวิธีนี้ เพราะกิจกรรมการเรียนการสอนของวิธีสอนแบบมุ่ง

ประสบการณ์ภาษาจะเน้นเรื่องอ่านแล้วเขียนเป็นหลัก เมื่ออ่าน (รับภาษาความรู้แล้ว เขียนสร้าง พิมพ์เขียนการทำงานของตนเอง) ก็จะเกิดการสะสมความคิดที่จะไปประกอบการงานอะไรได้จาก พิมพ์เขียนดังกล่าว

สื่อแบบเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษามีใช้หนังสือที่จะต้องไปผ่านกระบวนการพิมพ์จึงลงทุน น้อยทุ่มเทแต่สติปัญญาของครูเอง ครูจะสอนอะไรก็เขียนแบบเรียนของตนเอง ก็สอดคล้องกับ ประชญาที่ว่า คนเป็นครูนั้นต้อง สอนตนได้ ใช้ตนเป็น วัฏธรมของการรู้จักสอนตนเองของครูคือ “แบบเรียนอัตลักษณ์” ต้นแบบนี้เองดังนั้นส่วนใหญ่จึงใช้ต้นฉบับทำด้วยมือ (Manuscrip)

สื่อแบบเรียนเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลแกนนำ (Gide data) จากหนังสือเรียนบังคับใช้ ของกระทรวงศึกษาธิการ นำมาแต่งขึ้นใหม่ เป็นเรื่องราวสนองจุดประสงค์การเรียนรู้เฉพาะบทเรียน อีกชั้นหนึ่ง ซึ่งแตกต่างกับหนังสือเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้คลุมทั้งระบบดังนั้นการใช้ แบบเรียนจึงสามารถใช้ควบคู่กับแบบเรียนบังคับใช้ได้อย่างไม่มีปัญหา ดังที่หลายคนวิจารณ์ เพราะแบบเรียนมุ่งประสบการณ์ภาษากีย่อมเป็นสื่อทั่วๆ ไป ที่ครูกิดสร้างสรรคขึ้นและนำมาใช้ เช่นเดียวกับแผนภูมิ ชุดการสอน เป็นต้น จึงไม่ผิดระเบียบแบบแผนแต่อย่างใด

3.5 การเตรียมทรัพยากรเพื่อการเขียนหนังสือเรียนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

การเขียนหนังสือเรียนจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในสาขาวิชาต่างๆ ด้วย หทัย ต้นหยง (2524, หน้า 87 - 90) ได้ให้ความสำคัญเสมือนเป็นทรัพยากรสำหรับการเรียนหนังสือเรียน ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ทรัพยากรแม่บท ได้แก่ หลักสูตรการศึกษา เป็นเป้าหมายในการเขียนและต้อง เข้าใจในรายละเอียดอย่างลึกซึ้ง
2. ประชญาและจิตวิทยาการศึกษา อันเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะประยุกต์ใช้เพื่อถ่วง โยงการเรียนรู้ไปสู่เป้าหมายนั้นๆ
3. บุรณการแห่งศาสตร์ทั้งหลาย ทั้งที่เป็นแกนเนื้อหาและในส่วนที่เป็น สห วิทยาการกับสหองค์การของหลักสูตรการศึกษานั้นๆ
4. แหล่งตำราวิชาการและเอกสารค้นคว้าอ้างอิง เพื่อความหนักแน่นแม่นยำ ตรง ของเนื้อหาที่นำเสนอในหนังสือเรียนนั้นๆ
5. ภาษาศาสตร์อันเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการสื่อความหมายที่ถูกต้องชัดเจน เหมาะสมกับระดับอายุ ระดับหลักสูตรการศึกษา และลักษณะวิชา
6. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งมีอยู่ในสังคมโลกตลอดเวลา ย่อมเป็นเงื่อนไข สำคัญในการนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเรียน

7. บุคลากร ซึ่งมีคุณสมบัติทางวิชาการทั้งตัวผู้เรียน กลุ่มผู้เขียน บุคลากรที่
 ปรึกษาซึ่งมีส่วนร่วมในการผลิตหนังสือเรียน

3.6 การวัดและประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์สอนแบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษา

การวัดและประเมินผลการสอนแบบมุ่งประสบการณ์สอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
 เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ (2530, หน้า 47 - 48) สามารถกระทำได้ทุกระยะของการสอนในแต่ละชั้น
 โดยพิจารณาจุดมุ่งหมายของการสอนในแต่ละชั้นตอนเป็นสำคัญ หากนักเรียนไม่สามารถปฏิบัติ
 ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แสดงว่าผู้สอนจำเป็นต้องซ้ำย้ำทวนชั้นตอนนั้นๆ ใหม่เสียก่อนจนกว่า
 ผู้เรียนส่วนใหญ่จะปฏิบัติได้ การให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมต่างๆ ทางภาษาในแต่ละชั้นตอน
 ผู้สอนสามารถประเมินผลของการปฏิบัตินั้นๆ ได้ทุกครั้งโดยถือว่าเป็นการวัดผลและประเมินผล
 ย่อยอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งอาจคาดหมายผลของการปฏิบัติไว้สูงดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนสามารถลำดับเรื่อง อธิบายเหตุผลและผลของเรื่องและอภิปรายเรื่องทั่วไปที่
 อ่านได้

ขั้นที่ 2 ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จากประสบการณ์
 หรือความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้ บอกความสำคัญของข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 3 ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเอง และเขียนเรื่องที่คิดนั้นได้เป็นที่เข้าใจ
 สามารถลำดับความของเรื่องได้เป็นที่เข้าใจ โดยใช้วรรคลักษณะภาษาตามบทเรียนที่เคยอ่านได้

ขั้นที่ 4 ผู้เรียนสามารถเข้าใจวรรคลักษณะของเรื่องที่เขียน และเข้าใจประโยคที่ถูกต้อง
 รู้จักใช้คำที่เหมาะสมและสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำหรือประโยคใหม่ๆ เป็นประโยคที่ถูกต้องได้
 เป็นที่เข้าใจ

ขั้นที่ 5 ผู้เรียนสามารถค้นคว้าเรื่องที่อ่านเพิ่มเติม สามารถเขียนเรื่องในลักษณะต่างๆ ได้
 อย่างหลากหลาย สามารถแสดงความคิดเห็นของตนเป็นภาษาพูดและภาษาเขียน สามารถ
 ถ่ายทอดความคิดของตนจากการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน โดยการเล่าและการเขียนด้วย
 วรรคลักษณะภาษาต่างๆ

การวัดความสามารถโดยรวมของผู้เรียนอาจทำได้หลายวิธี ดังนี้

1. การให้ฟังข้อความต่างๆ นอกเหนือจากเรื่องที่เรียนในชั้นเรียน โดยใช้เทปหรือเสียงหรือ
 อ่านของผู้สอน และให้ผู้เรียนเล่าเรื่องกลับเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ได้แก่ ข่าวจากวิทยุ หรือหนังสือพิมพ์
 โฆษณา เป็นต้น

2. การให้ผู้เรียนพูดในลักษณะต่างๆ เช่น การเสนองานในที่ประชุม การพูดคุยในกลุ่มย่อย
 กับเพื่อน การแสดงละครหรือการแสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์ต่างๆ

3. การให้ผู้เรียนอ่านข้อความต่างๆ โดยใช้แบบทดสอบ แบบโคลงหรือคำถามสั้นๆ เกี่ยวกับเรื่อง

4. การให้เขียนเรียงความ ตามเรื่องที่กำหนด หรือจากภาพที่กำหนด

5. การให้เขียนตามคำบอก ฯลฯ

4. ความสามารถในการสื่อสาร

4.1 ความหมายของความสามารถในการสื่อสาร

ความสามารถในการสื่อสารเป็นกระบวนการเกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนทุกคน และมีความเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่น ตลอดจนถึงสังคมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องอยู่ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งใดล้วนต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ทั้งสิ้น และในสภาพสังคมปัจจุบันที่คนจะต้องเกี่ยวข้องกันมากขึ้น การสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากยิ่งขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสาร ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ดังนั้นการสื่อสารจึงสำคัญสำหรับบุคคลและสังคมหลายด้าน ดังแนวคิดที่กล่าวถึงความสำคัญของการสื่อสารดังต่อไปนี้

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542, หน้า 65) ได้กล่าวว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการของการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนเรื่องราวข่าวสาร ตลอดถึงความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติ และอารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคลและบุคคลกับกลุ่ม

มัลลิกการ คณานุรักษ์ (2547, หน้า 11) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมการสื่อสาร คือ การแสดงออกเพื่อการสื่อสารด้วยสัญลักษณ์ การกระทำ ทำทาง ฯลฯ ที่เป็นพฤติกรรมพื้นฐานมนุษย์ที่ปรากฏอยู่ในชีวิตประจำวัน แตกต่างไปตามบุคลิกภาพ จิตวิทาสวนบุคคล ความสัมพันธ์กับสังคม และสภาพแวดล้อมซึ่งอาจเป็นผลบวกหรือลบก็ได้ในการติดต่อกับบุคคลอื่น พฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์มีทั้งที่เป็นวัจนภาษา (ภาษาถ้อยคำ) และอวัจนภาษา (ไม่ใช่ถ้อยคำ) โดยมนุษย์พยายามจะอาศัยกระบวนการต่างๆ ถ่ายทอดแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ ความคิด รวมถึงประสบการณ์ของตนเองแก่กันและกัน เพื่อหวังความเข้าใจร่วมกัน

เอมอร ผาสุกจันทร์ (2548, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสารไว้ว่าความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการฟัง พูด อ่านและเขียนเพื่อส่งและรับข่าวสารข้อมูลโดยอาศัยเครื่องมือในการสื่อสาร

วิรัช ภิริชิตนกุล (2549, หน้า 159) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร คือ กระบวนการในการส่งผ่าน หรือสื่อความหมายระหว่างบุคคล สังคมมนุษย์เป็นสังคมที่สมาชิกสามารถใช้

ความสามารถของตนสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยแสดงออกในรูปของความต้องการ ความปรารถนา ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

วอร์เรน ดับเบิลยู วีเวอร์ (Warren W. Weaver, 2007) ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่าการสื่อสารมีความหมายกว้าง ครอบคลุมถึงกระบวนการทุกอย่างที่จิตใจของคนๆ หนึ่งอาจมีผลต่อจิตใจของคนอีกคนหนึ่ง การสื่อสารจึงไม่หมายความแต่เพียงการเขียนและการพูดเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงดนตรีภาพ การแสดง บัลเลต์ และพฤติกรรมของมนุษย์อีกด้วย

4.2 ความสำคัญของความสามารถในการสื่อสาร

ความสามารถในการสื่อสารเป็นกระบวนการเกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของทุกคนทุกคน และมีความเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่น ตลอดจนสังคมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องอยู่ ไม่ว่าจะทำอะไรสิ่งใดล้วนต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ทั้งสิ้น และในสภาพสังคมปัจจุบันที่คนจะต้องเกี่ยวข้องกันมากขึ้น การสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสาร ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมทุกวันนี้มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

มัลลิกา คณานุรักษ์ (2548, หน้า 22-24) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมการสื่อสารมีความสำคัญมาก ดังนี้

1. พฤติกรรมการสื่อสารทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข มีความเข้าใจต่อกัน มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขได้ด้วยพฤติกรรมการสื่อสารการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ในสังคม จำแนกได้เป็น 2 ลักษณะ (อ้างอิงจากขวัญเรือน กิติวัฒน์และภัทวดี นิติเกษตรสุนทร, 2540) คือ

1.1 พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) เป็นพฤติกรรมการสื่อสารที่ไม่สามารถมองเห็น ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับระดับสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกซึ่งจะมีผลต่อการเรียนรู้ การคิด การตัดสินใจ การจดจำ ฯลฯ เช่น เวลาที่ผู้ส่งสารสื่อสารกับผู้รับสารหลายคน ดูจากภายนอกทุกคนสนใจฟังสาร แต่ก็ไม่สามารถจะรู้ได้ว่าแต่ละคนคิดอะไรอยู่ คิดตรงกับผู้ส่งสารหรือไม่ ไม่มีใครรู้ได้ ถ้าผู้รับสารไม่แสดงปฏิกิริยา หรือไม่พูดออกมา เพราะเป็นพฤติกรรมภายในของผู้รับสารที่ผู้ส่งสารรู้เอง แต่คนอื่นไม่สามารถรู้ได้

1.2 พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมการสื่อสารที่มองเห็นได้ชัดเจน เห็นได้จากการที่มีคนปฏิสัมพันธ์กับเหตุการณ์กับบุคคลอื่นในสภาพแวดล้อมต่างๆ กัน เช่น พฤติกรรมการแต่งกาย แต่งเครื่องประดับ การใช้เสียง การแสดงสีหน้า หรือการพูด ฯลฯ เมื่อใดที่

คนแสดงพฤติกรรมการสื่อสารแบบนี้ออกมา คนทั่วไปจะมองเห็นทันที เมื่อมนุษย์มีการสื่อสารกับคนอื่นด้วยวัจนภาษาและอวัจนภาษาในสังคมแล้วก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน จะทำให้การติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มสังคมดำเนินการไปด้วยดีจากพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ ที่พยายามปรับความเข้าใจที่ดีต่อกันมนุษย์ก็จะอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2. พฤติกรรมการสื่อสาร ทำให้มนุษย์ได้พัฒนาการสื่อสารระหว่างมนุษย์ด้วยกันให้เจริญมาเป็นลำดับ แม้ว่ามนุษย์จะเริ่มต้นด้วยการพยายามคิดประดิษฐ์ภาษา ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อเผยแพร่กระจาย และถ่ายทอดข่าวสาร ความคิดเห็น ความรู้ ฯลฯ ไปยังสมาชิกในสังคม ตลอดจนอนุชนรุ่นหลังจะเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ไม่ยากโดยการบอกเล่าปากต่อปาก และจากการดบันทึกเป็นหลักฐาน ซึ่งเป็นการสื่อสารในรูปแบบที่ใช้ถ้อยคำหรือการสื่อสารแบบวัจนภาษาก็ตามและจากจุดนั้นเองเป็นต้นแบบของพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ที่แตกต่างจากพฤติกรรมการสื่อสารของมวลสัตว์โลกอย่างที่เราเห็นในปัจจุบัน

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการสื่อสารมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเพื่อรวมตัวกันเข้าเป็นสังคม ดำรงความเป็นสังคม และเปลี่ยนแปลงสังคม สร้างกฎเกณฑ์ของสังคมเพื่อปรับทัศนคติและพฤติกรรมของสมาชิกอันจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

4.3 องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช (2546, หน้า 13-16) ได้ให้รายละเอียดขององค์ประกอบของการสื่อสาร ดังนี้

1. บุคคล/ผู้สื่อสาร บุคคลเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญของกระบวนการสื่อสาร ผู้สื่อสาร อาจจะเป็นบุคคลเดียว สองคนขึ้นไป หรือบุคคลหนึ่งกลุ่มหรือสองกลุ่มขึ้นไป ทำหน้าที่ส่งสารหรือเข้ารหัสสาร และรับสารหรือถอดรหัสสารสลับกันไปในสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งใครจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิ เป้าหมายของการสื่อสาร บุคลิกนิสัยของบุคคลผู้นั้น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทและสถานภาพของบุคคล และบริบทการสื่อสาร สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1.1 ผู้ส่งสาร คือ บุคคลหรือกลุ่มคนที่เป็นผู้ริเริ่มหรือเริ่มต้นส่งสารออกไปให้อีกบุคคลหนึ่ง จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ หรือเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ส่งสารผ่านช่องทางหนึ่งไปยังผู้รับสารเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งจากผู้รับสาร

1.2 ผู้รับสาร คือ ผู้ที่รับสารจากบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง เมื่อได้รับสารจะเกิดการตีความและการตอบสนองจะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ตาม และส่งปฏิกิริยากลับไปยังผู้ส่งสารซึ่งใน

การป้อนกลับไปนั้นผู้รับสารจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นผู้ส่งสารและผู้ส่งสารเดิมก็จะกลับเป็นผู้ส่งสาร ซึ่งหากมีการถ่ายทอดสารอย่างต่อเนื่องของคู่สื่อสารทั้งสองฝ่ายก็จะทำหน้าที่ผู้ส่งสารหรือผู้รับสาร สลับกันไป จึงอาจเรียกผู้ส่งสารว่าคู่สื่อสาร

องค์ประกอบสำคัญในตัวบุคคล ผู้สื่อสารมีอิทธิพลต่อผลสำเร็จของการสื่อสาร ได้แก่ กรอบแห่งการอ้างอิง (Frame of Reference) ซึ่งเป็นตัวกรองสารที่มีผลต่อกระบวนการรับรู้ หรือ กระบวนการเลือกรับสารและการตีความสารของบุคคล ซึ่งกรองดังกล่าวมีองค์ประกอบย่อย 4 ประการ ดังนี้

1. ปัจจัยทางกายภาพ เช่น รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย ฯลฯ
2. ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ ฯลฯ
3. ปัจจัยทางสังคมวิทยา เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกลักษณะ บทบาทและสถานภาพบุคคล ฯลฯ

4. ปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น ทักษะคติ ค่านิยม ความเชื่อใจ ความสนใจ ฯลฯ

ในบริบทของสถาบันบริการสารสนเทศ บุคคลในกระบวนการสื่อสาร ประกอบด้วย บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ซึ่งทำหน้าที่ต่างๆ กัน ผู้ใช้บริการซึ่งจะมีความแตกต่างกัน ตามลักษณะของหน่วยงาน ผู้บริหารซึ่งควบคุมดูแลการบริหารงานของสถาบันบริการสารสนเทศให้เป็นไปตามเป้าหมายหลักขององค์กร นอกจากนี้ยังรวมถึงชุมชนด้วยเช่นกัน

2. สาร เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารใช้สื่อความหมายให้แก่ผู้รับสารได้รับรู้ถึงความคิดทัศนคติและความรู้สึกต่างๆ ของตน ซึ่งรวมถึงปฏิกริยาตอบกลับในรูปของสัญญาณ (Signals) หรือ สัญลักษณ์ (Symbols) อาจเป็นคำพูด ตัวหนังสือ รูป เครื่องหมาย หรือกริยาท่าทางต่างๆ โดยทั่วไปสารก็คือ ภาษาที่แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วจนภาษาและอวจนภาษา

2.1 วจนภาษา คือ ภาษาที่ใช้ถ้อยคำหรืออักษรในการถ่ายทอดโดยการพูด การอ่าน การฟังและการเขียน การใช้วจนภาษาสำหรับผู้ส่งสารแต่ละรูปแบบในงานสารสนเทศ มีลักษณะดังนี้

2.1.1 การพูด เป็นความสามารถในการส่งสารด้วยวาจาระหว่างกัน เช่น การสัมภาษณ์ การโต้ตอบทางโทรศัพท์ การพูดคุยเพื่อตอบคำถามหรือการให้ความช่วยเหลือผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นการพูดตัวต่อตัว ส่วนการพูดในที่ชุมชน เช่น การให้บริการฝึกอบรม ความสามารถในการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากระบบคอมพิวเตอร์ หรือการค้นหาสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ให้กับผู้ใช้บริการเป็นกลุ่มๆ หรืออาจเป็นการนำเสนอผลการศึกษาผู้ใช้บริการต่อผู้บริหาร เป็นต้น

2.1.2 การเขียน เป็นความสามารถในการส่งสารผ่านตัวอักษร ซึ่งการเขียนงานสารสนเทศเป็นการภาษาเพื่อการถ่ายทอดข้อความออกมาเป็นภาษาเขียน เพื่อสื่อสารระหว่างผู้รับสารที่เกี่ยวข้อง การเขียนที่พบในการทำงานด้านสารสนเทศ ได้แก่ การเขียนบันทึกการปฏิบัติงาน งานเขียนจดหมายติดต่อกันต่างๆ การเขียนประกาศต่างๆ เป็นต้น

2.1.3 การฟัง เป็นความสามารถที่ปฏิบัติได้ดีน้อยที่สุด เนื่องจากการฟังเป็นสิ่งที่ยาก เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก การฟังจึงมีโอกาสมีผิดพลาดมาก ส่งผลให้การตีความหมายจากฟังผิดพลาด การสื่อสารล้มเหลวไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และอาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งหรือการปฏิบัติงานล้มเหลวในการให้บริการเจ้าหน้าที่ต้องมีความสามารถในการฟังที่ดีจะช่วยจับประเด็นคำพูดของผู้รับบริการได้รวดเร็วตรงประเด็นและบริการได้มีคุณภาพ

2.1.4 การอ่าน เป็นความสามารถในการรับสารจากการเขียนเป็นการสื่อสารเชิงวัจนสำคัญที่ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันบริการสารสนเทศทุกคนจะมีตรงกัน เพราะการอ่านเป็นความสามารถสำคัญในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศมีคุณภาพ

2.2 อวัจนภาษา หรือภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ มนุษย์รับสารเชิงวัจนะผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า การสื่อสารด้วยอวัจนภาษา สามารถจำแนกตามพฤติกรรมที่ถ่ายทอดสารได้ดังนี้

2.2.1 ระยะห่างระหว่างบุคคล (Proxemics) เป็นการถ่ายทอดสารผ่านช่องว่างรอบๆ ตัว ความใกล้ชิดความไกลระหว่างคู่สื่อสาร ซึ่งสามารถสร้างความอึดอัดหรือสบายใจให้กับคู่สื่อสารได้และส่งผลต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารได้

2.2.2 การเคลื่อนไหวร่างกาย (Kinesics หรือ Body Motion) เป็นการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างการเคลื่อนไหวร่างกายเพื่อแสดงความหมายหรือวิธีการที่เราใช้ร่างกาย เช่น ศีรษะ แขน ขา การแสดงออกทางสีหน้า เช่น การยิ้ม เป็นต้น

2.2.3 ปริภาษา (Paralanguage) เป็นการใช้น้ำเสียงที่ไม่เป็นภาษาพูดที่ชัดเจน เช่น ความดัง ความเบา ระดับเสียงสูง-ต่ำ ความเร็ว ความช้า จังหวะ การเน้นเสียง และความคล่องแคล่วในการออกเสียง ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวจะเป็นการส่งเสริม ความรู้สึก กระจ่างชัดของความหมายที่ผู้พูดพยายามสื่อในการสนทนา การอภิปราย การสอน เป็นต้น

2.2.4 การเลือกเวลาและโอกาส (Chronemics) เป็นกาลภาษาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารได้เหมาะสมกับเวลาทั้งในเรื่องของเวลาที่มี หรือเวลาที่สอดคล้องกับเหตุการณ์

3. ช่องทางการสื่อสาร เป็นตัวกลางหรือสื่อที่ช่วยในการนำสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ช่องทางเป็นทางหรือพาหะระหว่างผู้สื่อสาร ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นช่องทางที่เป็นสื่อเทคโนโลยี ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล ช่องทางการสื่อสารแบบที่ไม่เป็นทางการหรือเป็นทางการ

3.1 ช่องทางที่เป็นสื่อเทคโนโลยี เป็นช่องทางที่อาศัยเทคโนโลยีเป็นตัวกลางนำพาสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น คลื่นแสง คลื่นเสียง วิทยุ โทรเลข เป็นต้น

3.2 ช่องทางการสื่อสารระหว่างบุคคล เป็นช่องทางที่อาศัยพาหะนำสารทางธรรมชาติ โดยมีบุคคลเป็นผู้ถ่ายทอดสารไปสู่ประสาทการรับรู้ของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 ทางใหญ่ ดังนี้

3.2.1 ช่องทางการสื่อสารโดยการได้ยิน เป็นการพูดคุยกันแบบเห็นหน้าและการพูดคุยกันแบบไม่เห็นหน้า เช่น การเจรจา การสัมภาษณ์ และการใช้โทรศัพท์ เป็นต้น

3.2.2 ช่องทางการสื่อสารโดยการเห็น เป็นการส่งข่าวสารโดยการเห็นหรือการอ่าน เช่น การเขียนจดหมาย การเขียนบันทึก ตลอดจนการสื่อสารผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์โดยระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

3.3 ช่องทางการสื่อสารแบบที่ไม่เป็นทางการหรือเป็นทางการ เป็นช่องทางการสื่อสารที่เกิดขึ้นในลักษณะโครงข่ายการสื่อสารที่บุคคลใช้ในการส่งผ่านหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันโดยมีลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

3.3.1 ช่องทางการสื่อสารแบบที่ไม่เป็นทางการ เป็นช่องทางการสื่อสารที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างบุคคล ที่คู่สื่อสารมีความสนใจหรือจุดมุ่งหมายเดียวกันสร้างขึ้นโดยผู้ที่เกี่ยวข้องในช่องทางการสื่อสารจะมีความรู้สึกเป็นอิสระในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันบนพื้นฐานความต้องการส่วนบุคคล เป็นช่องทางข่าวสารที่แพร่กระจายอยู่ในช่องทาง จะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการหรือไม่ได้พิสูจน์ และผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่องทางนี้จะมีอัตราการถ่ายทอดสารระหว่างกันไม่เท่าเทียมกันเนื่องจากบทบาทของผู้สื่อสารในกลุ่มจะไม่เท่ากันหรือบางครั้งอาจเกิดจากลักษณะทางกายภาพ

3.3.2 ช่องทางการสื่อสารแบบที่เป็นทางการ เป็นช่องทางการสื่อสารที่เกิดขึ้นจากกฎ ระเบียบหรือข้อบังคับที่มีการจัดระเบียบอย่างดี มีเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรทำตามบทบาทที่ระบุไว้อย่างชัดเจน มีกระบวนการที่วางรากฐานอย่างดี และสามารถดำเนินต่อไปไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงบุคคลที่ทำหน้าที่สื่อสาร สารสนเทศที่ถูกแพร่กระจายด้วยช่องทางนี้เป็นสารสนเทศที่เป็นทางการและเป็นสารสนเทศที่ได้มีการพิสูจน์แล้วว่าจะมีความถูกต้องเชื่อถือได้

4. บริบทการสื่อสาร หมายถึงสภาพแวดล้อมของการสื่อสาร อันเป็นสิ่งที่ต่างๆ รอบตัวผู้ส่งสารนอกจากองค์ประกอบอื่นๆ ในกระบวนการสื่อสาร ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่สถานที่ เวลา โอกาส เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายในหรือภายนอกสถานที่ และบรรยากาศการสื่อสารสภาพแวดล้อม เราไม่สามารถเลือกหรือเปลี่ยนแปลงได้ แต่เราสามารถหลีกเลี่ยงได้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

4.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นสภาพแวดล้อมที่มองเห็นเป็นรูปธรรม

4.2 สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา เป็นความรู้สึกเกี่ยวกับงานที่ตนเองและเพื่อนร่วมงานกระทำอยู่ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกและพฤติกรรม ทั้งที่เกิดจากผู้ส่งสารและผู้รับสาร

5. การป้อนกลับ เป็นปฏิกิริยาตอบกลับหรือปฏิกิริยาตอบสนองที่เกิดขึ้นในการสื่อสารสองทางระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารที่มีต่อสารที่ส่งมา โดยเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าผู้ส่งสารบรรลุเป้าหมายของการสื่อสารหรือไม่

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2550, หน้า 60) ได้กล่าวว่า การสื่อสาร เป็นกระบวนการถ่ายทอดข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร โดยนำเสนอผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การดูและการแสดงท่าทาง โดยอาจไม่ใช่สื่อ หรือใช้สื่อต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ และอินเทอร์เน็ต

การฟัง เป็นช่องทางการสื่อสารที่ต้องการให้ผู้รับสารฟัง แนวคิด ความคิดเห็นหรือกระบวนการสื่อสารของผู้ส่งสาร ที่นำเสนอในรูปแบบของคำพูดหรือภาษาพูด การฟังที่ดี ผู้ฟังจะต้องมีเจตนาที่จะรับฟังแล้วคิดวิเคราะห์ตามเนื้อหาที่ฟัง และถ้าเกิดความสงสัยหรือไม่เข้าใจ อย่าด่วนซักถามหรือคัดค้าน พยายามให้โอกาสผู้พูดได้ขยายความ แล้วจึงถามอย่างสุ่ม เป็นลำดับขั้นและอย่าแสดงอารมณ์

การพูด เป็นช่องทางการสื่อสารที่ต้องการให้ผู้ส่งสารอธิบาย แนวคิด ความคิดเห็น หรือกระบวนการออกมาเป็นคำพูดหรือภาษาพูด ในทุกขั้นตอนอย่างสมเหตุสมผล เพื่อให้ผู้รับสารได้รับรู้หรือเข้าใจได้ชัดเจน การพูดอาจเป็นการพูดระหว่างบุคคล หรือการพูดในที่สาธารณะก็ได้การพูดที่ดี ผู้พูดจะต้องมีจุดหมาย เนื้อหาของข่าวสาร และรูปแบบของการพูดที่ถูกต้องชัดเจน ตลอดจนมีระดับความดังของเสียง ความสูงต่ำของเสียง อัตราเร็วช้าในการพูด การหยุดระยะหรือเว้นช่องหายใจที่เหมาะสม ไม่ควรพูดข่มขู่ผู้ฟังหรือใช้สรรพนามที่ไม่เหมาะสมระหว่างกัน

การอ่าน เป็นช่องทางการสื่อสารที่ต้องการให้ผู้รับสาร ศึกษา หรือพิจารณา แนวคิด ความคิดเห็น หรือกระบวนการของผู้ส่งสารที่นำเสนอในรูปแบบของลายลักษณ์อักษร หรือภาษาเขียน การอ่านที่ดี อ่านจะมีเจตนาที่จะอ่านแล้ววิเคราะห์ตามเนื้อหาที่อ่าน ถ้าเกิดข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ ผู้อ่านควรไต่ถามผู้รู้จนหายสงสัยหรือเข้าใจดีขึ้น

การดู เป็นช่องทางการสื่อสารที่ต้องการให้ผู้รับสารเห็นแนวคิด ความคิดเห็นหรือกระบวนการของผู้ส่งสารที่นำเสนอในรูปแบบของกริยา ท่าทาง อากาารต่างๆ การดูที่ดีผู้ดูจะต้องให้ความสนใจ มีเจตนาที่จะดูแล้วคิดวิเคราะห์ตามเนื้อหาที่เห็น

การแสดงท่าทางกระบวนกร เป็นช่องทางสื่อสารที่ต้องการให้ผู้ส่งสารแสดงแนวคิด ความคิดเห็นหรือกระบวนกร ออกมาเป็นกริยา ทาทาง อาการต่างๆ เพื่อให้ผู้รับสารได้รับรู้ หรือ พิจารณาความถูกต้อง การแสดงท่าทางอาจเป็นผลงานของบุคคลเพียงคนเดียว หรือผลงานของ กลุ่มบุคคลก็ได้ การแสดงท่าทางที่ดี ผู้แสดงจะต้องมีจุดมุ่งหมาย เนื้อหาของข่าวสารแลละรูปแบบ ขงการแสดงท่าทางที่ถูกต้อง ชัดเจนและเป็นลำดับขั้นตอน

จากการศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสารจากเอกสารที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้สังเคราะห์องค์ประกอบของความสามารถในการสื่อสาร แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการพูด ความสามารถในการฟัง ความสามารถในการอ่าน และ ความสามารถในการเขียน ดังนี้

1. ความสามารถในการฟัง

1.1 ความหมายของการฟัง

วรรณิ โสภประยูร (2542, หน้า 83) ได้ให้ความหมายของการฟังไว้ว่า การฟัง หมายถึงการแปลความหมายของเสียงที่ได้ยิน โดยใช้สมาธิหรือความตั้งใจอย่างจริงจังจนเกิดความ เข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน

ปราโมทย์ ชูเดช (2545, หน้า 63) ให้ความหมายของการฟังไว้ว่า การฟัง หมายถึง การรับรู้เสียงที่ได้ยินและแปลออกมาเป็นความหมาย รวมทั้งการพยายามแยกประเด็นของเรื่องและการจดจำเรื่องราวต่างๆ

การฟังจึงหมายถึงการรับรู้เสียงที่ได้ยิน แล้วแปลความหมายจากเรื่องราวที่ได้ยิน จับสาระสำคัญ ดีความ ไตร่ตรองจนสามารถแยกประเด็นของเรื่องได้ถี่ถ้วนเพื่อจดจำเรื่องราวต่างๆ และนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้

1.2 ความสำคัญของการฟัง

วรรณิ โสภประยูร (2542, หน้า 89) ได้สรุปความสำคัญของการฟังไว้ดังนี้

- 1) การฟังเป็นความสามารถในทางภาษาที่ใช้ได้มากที่สุด
- 2) การฟังช่วยให้เกิดปัญญาและความรู้
- 3) การฟังเป็นส่วนสำคัญของการพูด การอ่าน และการเขียน
- 4) การฟังช่วยให้เกิดความสนุก เพลิดเพลิน
- 5) การฟังช่วยขยายความรู้ ความคิด และประสบการณ์ รวมทั้งการคิดค้นงานใหม่ๆ
- 6) การฟังช่วยในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของสังคม

7) การฟังช่วยให้การเลือกประเมินและตัดสินสิ่งต่างๆ ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น
 มนัชยา หอมหวน (2549, หน้า 37) กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า การฟังเป็นการรับสาร ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความคิด สรุปประเด็นที่ฟัง วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่ฟัง นำความรู้จากการฟังดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตและแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างดี การฟังเป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ ปฏิบัติตามคำสั่ง ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง และมีมารยาทในการฟัง สรุปองค์ประกอบได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การจำแนกเสียง การเข้าใจความหมาย การปฏิบัติตามคำสั่งได้

1.3 หลักการสอนฟัง

วรรณิ โสมประยูร (2542, หน้า 95) ได้กล่าวถึงหลักการสอนฟังไว้ดังนี้

1.3.1 ควรสอนให้ผู้เรียนเข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีการของการฟังแต่ละประเภทให้ครบ เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในโอกาสที่แตกต่าง

1.3.2 ควรให้นักเรียนฝึกความสามารถในการฟังแต่ละประเภทให้ครบ เพื่อผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในโอกาสต่างๆ

1.3.3 ควรพูดให้ชัดถ้อยชัดคำและอย่าพูดเร็วเกินไปจนผู้เรียนฟังไม่ทัน รวมทั้งครูควรเป็นแบบอย่างผู้ฟังที่ดีด้วย

1.3.4 ควรจัดบรรยากาศการฟังให้เหมาะสม

1.3.5 กิจกรรมที่สอนต้องเร้าความสนใจให้ผู้เรียนอยากฟังและควรให้กำลังใจในการฟังของผู้เรียนด้วยการกล่าวชม

1.3.6 กิจกรรมการสอนควรส่งเสริมให้ใช้ความคิดจากเรื่องที่ฟัง ให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมโดยการอภิปรายซักถามได้บ้าง และการเลือกเรื่องที่จะใช้สอนฟังควรเป็นเรื่องที่ไม่ไกลตัวและเกี่ยวข้องกับผู้เรียนหรือเป็นเรื่องที่มีความหมายต่อผู้เรียน

หลักการสอนฟัง ผู้สอนจึงควรจัดบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสม ใช้กิจกรรมและสถานการณ์ที่ใกล้ผู้เรียน เพื่อเร้าความสนใจผู้เรียนและผู้สอนควรบอกวัตถุประสงค์ในการฟังประเภทต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามและควรกล่าวชมผู้เรียนเพื่อให้กำลังใจ

1.4 องค์ประกอบของความสามารถในการฟัง

วรรณิ โสมประยูร (Morris.1964, p192 อ้างอิงใน วรรณิ โสมประยูร, 2537, หน้า 90) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการฟัง ดังนี้

1. การจำแนกเสียง

2. การเข้าใจความหมาย

3. การปฏิบัติตามคำสั่งได้

องค์ประกอบของความสามารถในการฟัง จึงมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ การจำแนกเสียง การเข้าใจความหมาย และการปฏิบัติตามคำสั่งได้

2. ความสามารถในการพูด

2.1 ความหมายของการพูด

ปราโมทย์ ชูเดช (2545, หน้า 99) ให้ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูด หมายถึง การติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์โดยใช้เรื่อง สีหน้า แววตา กิริยาท่าทางต่างๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดจากผู้พูดเพื่อเข้าใจซึ่งกันละกัน

มนัชยา หอมหวน (2549, หน้า 40) ได้ให้ความหมายของการพูดไว้ว่า การพูด หมายถึง การสื่อความหมาย ความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้พูดออกมาให้ผู้ฟังเข้าใจโดยอาศัย น้ำเสียง ภาษา และกิริยาท่าทางเป็นสื่อเพื่อเข้าใจความต้องการ

ผู้วิจัยจึงได้สรุปความหมายของการพูด หมายถึง การใช้เสียง น้ำเสียง เพื่อสื่อความหมาย ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้กับผู้ฟังได้เข้าใจ

2.2 ความสำคัญของการพูด

ปราโมทย์ ชูเดช (2545, หน้า 99) กล่าวถึง ความสำคัญของการพูดไว้ว่า การพูด นอกจากจะใช้สื่อสารทำความเข้าใจแล้ว การพูดยังมีส่วนช่วยส่งเสริมอาชีพทุกอาชีพให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้ที่อยู่ในสังคมจะมีความสำเร็จในชีวิตและหน้าที่การงานนั้นจะต้องรู้จักวิธีการพูด หรือศิลปะของการพูด โดยเฉพาะผู้ที่ทำงานพบปะกับคนจำนวนมากๆ

2.3 ประเภทของการพูด

ปราโมทย์ ชูเดช (2545, หน้า 105-107) ได้กล่าวถึงประเภทของการพูดไว้ว่า การพูดในที่สาธารณะหรือในที่ชุมชน โดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.3.1 การพูดตามลักษณะวิธีการพูด การพูดประเภทนี้เหมาะสำหรับผู้พูดคนเดียว แบ่งออกเป็น 4 แบบ

1) การพูดแบบไม่เตรียมตัวล่วงหน้า ส่วนมากจะเป็นผู้ใหญ่หรือผู้ชำนาญแล้วได้รับเชิญเป็นเกียรติกล่าวในงานสังคมต่างๆ ผู้พูดต้องมีปฏิภาณไหวพริบ มีประสบการณ์และความชำนาญ จึงสามารถแสดงความคิดเห็นอย่างคล่องแคล่วและชัดเจนเป็นที่น่าพอใจ

2) การพูดแบบเตรียมตัวล่วงหน้าหรือการพูด การพูดแบบนี้ผู้พูดทราบล่วงหน้าว่าจะพูดเรื่องอะไร ที่ไหน ให้ใครฟัง ในโอกาสใด ผู้พูดจึงต้องเตรียมการพูดล่วงหน้าอย่างดี

โดยทั่วไปผู้พูดอาจจะมีบันทึกย่อไว้ในเวลาพูดได้ หรืออาจจะจำหัวข้อสำคัญและข้อมมาก่อนพูด นักพูดเก่งๆ มักนิยมใช้การพูดแบบนี้ เพราะผู้พูดเป็นตัวของตัวเอง มีโอกาสสร้างความสัมพันธ์กับผู้ฟังได้ง่ายขึ้น

3) การพูดแบบท่องจำ ผู้พูดจะต้องจำเนื้อหาที่ใช้ในการพูดให้ได้ครบถ้วน สิ่งที่ควรระวังในการพูดแบบนี้คือผู้พูดต้องระมัดระวังการพูดให้สำเนียงเป็นธรรมชาติให้มากที่สุด ด้วยการแสดงออกทางสีหน้าท่าทางให้เข้ากับบรรยากาศการพูด ซึ่งเป็นการพูดที่ไม่ยืดหยุ่นเพราะเป็นการพูดตามเนื้อหาที่เตรียมมา บางครั้งอาจไม่เหมาะสมกับผู้ฟังหรือเวลาที่กำหนด

4) การพูดโดยอ่านจากต้นฉบับ เป็นการพูดที่เหมาะสมสำหรับการพูดที่เป็นทางการ เช่น การส่งกระจายเสียงทางวิทยุหรือโทรทัศน์ ข่าว รัฐบาล การกล่าวสุนทรพจน์ เป็นการพูดที่ผู้พูดต้องมีศิลปะในการอ่านให้น่าฟัง ทำสำเนียงให้เป็นเสียงพูด จึงควรฝึกซ้อมอ่านจากต้นฉบับก่อนเพื่อให้คุ้นกับข้อความหรือเรื่องนั้นได้

2.3.1 การพูดแบ่งตามวัตถุประสงค์ แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

1) การพูดเพื่อให้ความรู้ เป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ อธิบาย ชี้แจง ผู้พูดจึงต้องค้นคว้าเรียบเรียงอ้างอิงมาอย่างถูกต้องเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งจุดมุ่งหมายของการพูดแบบนี้คือเพื่อให้ผู้ฟังได้รับความรู้ ความเข้าใจ ในสาระที่พูดอย่างครบถ้วน การพูดแบบนี้จะใช้ในการอบรม การปฐมนิเทศ การชี้แจงระเบียบข้อบังคับ การบรรยายสรุป การกล่าวรายงาน เป็นต้น

2) การพูดเพื่อจูงใจหรือโน้มน้าวใจ เป็นการพูดให้ผู้ฟังคล้อยตามวิธีการพูดแบบนี้ผู้พูดต้องใส่อารมณ์ ความรู้สึกที่จริงใจไปด้วย จึงทำให้มีพลังในการคำพูดและเกิดความเชื่อถือ จุดมุ่งหมายของการพูดแบบนี้คือให้ผู้ฟังเชื่อถือ คิดเห็นคล้อยตามหรือเปลี่ยนทัศนคติตามเป้าหมายของผู้พูด

3) การพูดเพื่อจรรโลงใจ เป็นการพูดให้เห็นคุณงามความดี การชื่นชม ตลอดจนความสนุกสนานเบิกบานใจ จุดมุ่งหมายในการพูดเพื่อต้องการให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกสบายใจ เพลิดเพลินใจ

2.4 หลักการสอนพูด

วรรณีย์ โสมประยูร (2542, หน้า 113-116) กล่าวถึงหลักการสอนพูด ต้องมีการดำเนินการสอนดังนี้

2.4.1 ศึกษาความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา ก่อนสอนผู้สอนต้องศึกษาความพร้อมเพราะเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนภาษาไทย

2.4.2 ศึกษาภูมิหลังของผู้เรียน เพราะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสามารถ
ในทางภาษา ดังนั้นการสอนภาษาไทย ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน
ในด้านต่างๆ

2.4.3 สร้างบรรยากาศที่เป็นอิสระ ไม่เคร่งครัด ผู้เรียนรู้สึกสบายใจเพื่อส่งเสริม
ใจให้ผู้เรียนอยากเรียนและเกิดความคิดสร้างสรรค์

2.4.4 ควรคำนึงถึงลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล ในการจัดการเรียนการสอน
ครูผู้สอนควรตระหนักถึงความสามารถเฉพาะตัวของผู้เรียนด้วยว่ามีความสามารถที่พัฒนาขึ้นมาก
น้อยเพียงใด

2.4.5 ควรฝึกความสามารถในการพูดให้นักเรียนทุกคนเพราะนอกจากนักเรียนจะ
ได้มีความรู้สึกที่ดีทั้งตัวเอง เพื่อน ครูแล้วยังเป็นการสอดแทรกความคิดตามระบอบประชาธิปไตย
ให้กับนักเรียนทางอ้อมอีกด้วย

2.4.6 การสอนพูดต้องค่อยเป็นค่อยไป โดยจัดเนื้อหาจากง่ายไปหายาก คำนึงถึง
วัยและความสามารถของผู้เรียน

2.4.7 ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนเพื่อ
ฝึกพูดในโอกาสต่างๆ

2.4.8 การสอนต้องอาศัยศรัทธาของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องบอกประโยชน์ของการ
พูดกับผู้เรียน

2.4.9 ให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับเพื่อเป็นการเสริมแรงซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนรู้จัก
ประเมินตนเองและหาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง

2.4.10 การพัฒนาการพูดให้มีประสิทธิภาพต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข ช่วยเหลือ
เรื่องการพูดของนักเรียน ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการ
พูดให้กับผู้เรียนอยู่เสมอ

2.4.11 การเรียนการสอนจะได้ผลดีต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองของผู้เรียน
ในการขอความช่วยเหลือ เพื่อแก้ปัญหาการพูดของผู้เรียนที่บกพร่องให้เกิดผลดี

หลักการสอนพูด ผู้สอนควรจัดบรรยากาศให้เหมาะสมและเป็นประชาธิปไตย
ก่อนสอนควรศึกษาภูมิหลังหรือความพร้อมของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกฝน
อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการพูด ได้รู้ถึงประโยชน์และควรให้ข้อมูล
ย้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

2.5 องค์ประกอบของการพูด

แฮริส (1969, p.81) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพูดไว้ 3 องค์ประกอบหลักคือ

1. การออกเสียง (Pronunciation) องค์ประกอบด้านความถูกต้อง หมายถึง ความสามารถในการใช้องค์ประกอบทางภาษาอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ผู้พูดต้องมีความรู้ทางภาษาอย่างถูกต้อง ผู้พูดต้องมีความรู้ทั้งภาษาอย่างพอเพียง ดังนี้

- 1.1 หลักไวยากรณ์
- 1.2 การออกเสียง
- 1.3 ความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์
- 1.4 โครงสร้างของประโยค
- 1.5 ความสัมพันธ์ของข้อความ

2. ความคล่องแคล่ว (Fluency) เป็นองค์ประกอบที่กล่าวถึงความไหลลื่นของสาร ซึ่งผู้พูดต้องการส่งถึงผู้ฟัง โดยต้องมีความต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติ

3. ความเหมาะสม (Appropriateness) เป็นองค์ประกอบที่กล่าวถึงความสามารถของผู้พูดในการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในสังคม และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของภาษานั้นๆ ประกอบด้วย

- 3.1 ความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
- 3.2 ความรู้ด้านระเบียบปฏิบัติทางสังคม โดยเลือกคำหรือสำนวนให้เหมาะสมกับบุคคลที่จะสื่อสาร ด้วยเวลา สถานที่ และโอกาส ตามความเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ
- 3.3 ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถที่จะแสดงออกซึ่งการสื่อความหมาย รวมถึงท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายด้วย
- 3.4 โครงสร้างของประโยค
- 3.5 ความสัมพันธ์ของข้อความ

Bartz (1979, p. 18) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการพูด มีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความคล่องแคล่ว หมายถึง ความราบรื่นและความต่อเนื่องและเป็นธรรมชาติในการพูด
2. ความสามารถที่จะก่อให้เกิดความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถของผู้พูดที่จะสื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ตรงกับที่ต้องการ

3. ปริมาณของข้อมูลที่สามารถสื่อสารได้ หมายถึง ปริมาณของข้อมูลในสถานการณ์ที่ผู้พูดสามารถสื่อความหมายได้

4. คุณภาพของการสื่อสาร หมายถึง ความถูกต้องของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

5. ความพยายามในการสื่อสาร

Maley, Allen and Alan Duff (1986, p.86) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของความสามารถในการพูดไว้ ดังนี้

1. ความสามารถด้านไวยากรณ์ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อความหมายที่ถูกต้อง

2. ความสามารถทางภาษาศาสตร์เชิงสังคม เป็นความสามารถที่ผู้พูดใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามระเบียบปฏิบัติของสังคม โดยสามารถเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ได้

3. ความสามารถในการใช้ความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นความสามารถใช้ระเบียบวิธีสัมพันธ์ของประโยค โดยใช้หลักความรู้ทางภาษาและการเชื่อมโยงความหมายทางภาษาให้เข้ากันอย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจบริบทและความสัมพันธ์ของบริบทอย่างถูกต้อง

4. ความสามารถในการใช้กลวิธีในการสื่อสารความหมาย เป็นความสามารถในการปรับตัวต่อสถานการณ์ การใช้ท่าทาง กริยา สีหน้าและน้ำเสียงประกอบในการสื่อความหมาย

ความสามารถในการเป็นความสามารถในการเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์ได้ พูดยุติแสดงความคิดเห็น และมีมารยาทในการพูด สรุปองค์ประกอบได้ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถด้านไวยากรณ์ ความสามารถด้านภาษาเชิงสังคม ความสามารถเชื่อมโยงความหมายของภาษา ความสามารถที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ

3. ความสามารถในการอ่าน

3.1 ความหมายในการอ่าน

วรรณิ โสภประยูร (2542, หน้า 121) ได้สรุปความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่นๆ รับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่านสามารถนำความหมายนั้นๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์ (2548) กล่าวว่า การอ่านคือกระบวนการแปลความหมายของ

สัญลักษณ์ทางภาษาโดยผ่านกระบวนการคิด วิเคราะห์ตามความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน และตีความเพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของเรื่องทีอ่านตามความต้องการของผู้เรียนที่ตั้ง วัตถุประสงค์ไว้

กาญจนา เชื้อมศรีจันทร์ (2552, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การอ่านเป็นการแปล ความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ความคิดและเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้ เกิดประโยชน์

การอ่านจึงหมายถึงกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ ทำความเข้าใจ ตีความกับสิ่งที่อ่านและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.2 ความสำคัญของการอ่าน

กาญจนา เชื้อมศรีจันทร์ (2552, หน้า 2) กล่าวว่า การแปลความหมายของ ตัวอักษรที่อ่าน ออกมาเป็นความรู้ความคิดและเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ ผู้เขียนเขียน ผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิด หรือสาระจากเรื่องราวที่อ่านไปใช้ให้ ให้เกิด ประโยชน์ได้ การอ่านจึงมีความสำคัญ ดังนี้

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนจำเป็นต้องอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้านต่างๆ
2. การอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้จากกาอ่านไปพัฒนางานของตนได้
3. การอ่านเป็นเครื่องมือสืบทอดทางวัฒนธรรมของคนรุ่นต่อๆ ไป
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้เพราะประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านเมื่อเก็บสะสมเพิ่มพูนนานวันเข้าก็จะทำให้เกิดความคิดเกิดสติปัญญา เป็นคนฉลาดรอบรู้ได้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ เป็นวิธีหนึ่งในการแสวงหาความสุขให้กับตนเองที่ง่ายที่สุดและได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพ เพราะเมื่ออ่านมากย่อมรู้มาก สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
7. การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบการเมือง การปกครอง ศาสนา ประวัติศาสตร์และสังคม

8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

สรุปได้ว่าการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนรู้ดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกๆ ด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาตนเอง พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้คนเป็นคนทันสมัยต่อเหตุการณ์ เพราะอ่านจะนำไปสู่ความรู้ที่หลากหลาย และช่วยเสริมสร้างพัฒนาสติปัญญา และนำความที่ได้จากการอ่านมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

3.3 ประเภทของการอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2542, หน้า 127) กล่าวว่า ประเภทของการอ่านแบ่งได้ดังนี้

1. การอ่านออกเสียง ได้แก่ การอ่านร้อยแก้ว การอ่านร้อยกรอง การอ่านทำนองเสนาะ

2. การอ่านในใจ ได้แก่ การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ การอ่านแบบจับใจความ การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอน การอ่านเพื่อหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง และการอ่านแบบคร่ำวๆ เพื่อสังเกตและจดจำ

ชำนาญ บูชาสง (2546, หน้า 54) กล่าวว่า การอ่านมักแตกต่างกันออกไปตามระดับความรู้ ความเข้าใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ แต่โดยทั่วไปแบ่งได้เป็น 4 ประเภทคือ

1. การอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ เกิดความรู้ต่างๆ เป็นการอ่านหนังสือเกี่ยวกับวิทยาการต่างๆ หนังสือคู่มือ ตลอดจนหนังสือประมวลความรู้

2. การอ่านเพื่อรู้เท่าทันเหตุการณ์ เป็นการอ่านสาระต่างๆ บทความ วิจารณ์ เหตุการณ์ต่างๆ

3. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านงานเขียนที่เป็นสารคดี เช่น นิยาย นิทาน เรื่องสั้น เรื่องทำขัน บทร้อยกรอง ฯลฯ

4. การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการอ่านงานเขียนที่ให้ความรู้ และคำแนะนำ

การอ่านแบ่งออกเป็นประเภทการอ่านได้ 2 ประเภท คือ 1. การอ่านในใจ คือการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ และนำความคิดความเข้าใจที่ได้นั้นไปใช้ให้เป็นประโยชน์ และ 2. การอ่านจับใจความสำคัญ ใจความสำคัญคือใจความหลักของเรื่อง เป็นการอ่านที่ละเอียดมากขึ้น เพื่อจับใจความสำคัญของงานเขียนแต่ละย่อหน้า

3.4 หลักการสอนอ่าน

ศิริพร สิริยากุล (2546, หน้า 54) กล่าวถึงการสอนอ่านภาษาไทย ควรปฏิบัติดังนี้
 สอนการสะกดคำเดี่ยวๆ สอนการสะกดคำประสม โดยช่วงแรกอาจช่วยให้ผู้เรียนสะกดง่ายขึ้นด้วย
 การผิตัวหนังสือให้เหลือทีละคำ แล้วจึงอ่านรวมคำ การสอนอ่านวลีหรือประโยคสั้นๆ ที่เด็กคุ้นเคย
 อาจใช้เทคนิคง่ายๆ โดยนำวลีหรือประโยคที่เป็นชื่อเพลง ภาพยนตร์ ละครหรือรายการ ที่ได้รับความ
 นิยมทางโทรทัศน์มาฝึกให้เด็กอ่านในช่วงแรกๆ ของการฝึก ที่เด็กยังไม่เคยเรียนมาปะปนอยู่
 ในแบบฝึกแต่สามารถนำคำที่ประสมด้วยสระหรือตัวสะกดที่เรียนผ่านไปแล้วในบทก่อนมาได้

สรุปได้ว่า หลักการสอนอ่าน พื้นฐานที่สำคัญของการสอนให้ผู้เรียนรู้หนังสือ คือ
 สอนให้รู้จักตัวอักษร คำว่าสอนให้รู้จักในที่นี้ คือ สอนให้รู้จักเสียง เพราะอักษรคือสัญลักษณ์หรือ
 เครื่องหมายแทนเสียงในภาษา อักษรแต่ละตัวย่อมแทนเสียงอย่างหนึ่ง ในภาษาไทยมีอักษรอยู่
 สามกลุ่ม กลุ่มแรกคือสระ เขียนแทนเสียงแท้ กลุ่มที่สองคือพยัญชนะ ใช้แทนเสียงแปร และกลุ่ม
 สุดท้ายคือวรรณยุกต์ ซึ่งใช้แทนเสียงดนตรี เมื่อครูสอนผู้เรียนอ่านหนังสือ จึงต้องเริ่มสอนอักษร
 เหล่านี้เป็นพื้นก่อน เพื่อที่เวลานำอักษรเหล่านี้มาประสมกันในลักษณะต่างๆ แล้ว ก็จะสามารถอ่าน
 ออกเสียงได้อย่างถูกต้อง

3.5 องค์ประกอบความสามารถในการอ่าน

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 122) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการอ่านไว้
 ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านร่างกาย

- 1.1 สายตา
- 1.2 ปาก
- 1.3 หู

2. องค์ประกอบด้านจิตใจ

- 2.1 ความต้องการ
- 2.2 ความสนใจ
- 2.3 ความศรัทธา

3. องค์ประกอบด้านสติปัญญา

- 3.1 ความสามารถในการรับรู้
- 3.2 ความสามารถในการนำประสบการณ์เดิมไปใช้
- 3.3 ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง

3.4 ความสามารถในการเรียน

4. องค์ประกอบประสบการณ์เดิมไปใช้
5. องค์ประกอบทางวุฒิภาวะ อารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ
6. องค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548, หน้า 45) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบความสามารถในการอ่านไว้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ผู้อ่าน เป็นองค์ประกอบแรกที่ทำให้เกิดการอ่าน
2. ตัวอักษร ผู้อ่านต้องเห็นและเข้าใจตัวอักษร
3. ความหมาย ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจ
4. การเลือกใช้ความหมาย ผู้อ่านควรเลือกใช้ความหมายที่ถูกต้องด้วยการใช้

เหตุผลประกอบ

5. การนำไปใช้เปรียบเทียบได้กับการอ่านเป็น

จากการศึกษาองค์ประกอบของความสามารถในการอ่าน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของวรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 122) มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบของความสามารถในการอ่าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านร่างกาย องค์ประกอบด้านจิตใจ องค์ประกอบด้านสติปัญญา องค์ประกอบประสบการณ์เดิมไปใช้ องค์ประกอบทางวุฒิภาวะ อารมณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ และองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการเขียน

4.1 ความหมายของการเขียน

นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาศาสตร์ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

การเขียนสะกดคำเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้มีนักวิชาการให้ความหมายของการเขียนสะกดคำ ได้ดังนี้

กรมวิชาการ (2546, หน้า 133) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำนั้นเป็นการเขียนโดยนำพยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์และตัวสะกดมาประสมเป็นคำ การเขียนคำจะต้องให้ผู้เรียนอ่านสะกดคำและเขียนคำพร้อมกันเพื่อการเขียนคำได้ถูกต้อง การเขียนสะกดคำจะนำคำที่มีความหมายมาหัดสะกดจนกระทั่งผู้เรียนสามารถจดจำคำนั้นๆ ได้

จิตรา สมพล (2547, หน้า 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำโดยเรียงลำดับจากพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและตัวการันต์ได้ถูกต้องตามหลักภาษาและตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อจะได้อ่านออกเสียงได้ชัดเจน เขียนถูกต้อง และมีความหมายสามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจในสังคมของผู้ใช้ภาษา

สันทวดี พางาม (2549, หน้า 26) ได้ให้ความหมายว่า การเขียนสะกดคำเป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดตัวอักษร หรือสัญลักษณ์แทนเสียง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดเห็นของตนออกมาเป็นตัวหนังสือ และให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการ

กมล ชุกลิน (2550, หน้า 19) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำว่า หมายถึง การที่ผู้เรียนรู้หลักเกณฑ์ในการเรียงลำดับตัวอักษรหรือเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ พยัญชนะ ตัวสะกด และตัวการันต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษาและถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อจะได้อ่านออกเสียงได้ชัดเจน เขียนได้ถูกต้อง และมีความหมาย สามารถสื่อสารกันได้อย่างเข้าใจในสังคมของผู้ใช้ภาษาเหล่านั้น

ฉัตรสุดา ห่วงทอง (2554, หน้า 12) กล่าวถึงการเขียนสะกดคำว่า หมายถึง การจัดเรียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่มีความหมายและถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน

ปิติรัตน์ รอดทอง (2556, หน้า 53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง เรื่องเกี่ยวกับการกำหนดตัวอักษร หรือสัญลักษณ์แทนเสียงที่สามารถเขียนสะกดคำหนึ่ง โดยเรียง พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานและตามอักขรวิธี

จากความหมายของการเขียนสะกดคำที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึง การเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกดและตัวการันต์ได้ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ผู้อ่านสามารถเข้าใจตรงตามจุดมุ่งหมายของผู้อ่าน

4.2 ความสำคัญของการเขียน

การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นทักษะที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก เพราะการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการอ่านและเขียนในวิชาอื่นๆ ได้

จินตนา ชูเชิด (2537, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำว่า การเขียนสะกดคำนับว่าเป็นทักษะการเขียนที่สำคัญมากที่สุดที่ครูผู้สอนภาษาไทยทุกคนควรฝึกฝนให้นักเรียน

เขียนสะกดคำให้ถูกต้อง เพราะเป็นพื้นฐานของการเขียนด้านอ่านๆ ถ้านักเรียนอ่านออกเขียนได้ถูกต้อง นักเรียนก็สามารถนำประโยชน์จากการเขียนในวิชาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มะลิ อัจฉิชัย (2540, หน้า 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ในการเขียนสะกดคำผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ทำให้สื่อสารไม่ตรงกับความหมาย ดังนั้นครูจำเป็นจะต้องรู้หลักการเขียนสะกดคำเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546, หน้า 2) ได้กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาควรจะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนในการฝึกฝนให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องและอ่านได้ นักเรียนก็จะสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในวิชาอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จิตรา สมพล (2547, หน้า 26) การเขียนสะกดคำเป็นสิ่งสำคัญส่วนหนึ่งของการใช้ภาษา เพราะถ้าเขียนสะกดคำผิดก็จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อความหมายและบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เขียนด้วย การเขียนสะกดคำที่ถูกทำให้สื่อความหมายได้ถูกต้องและยังเป็นการอนุรักษ์และรักษาธรรมชาติของภาษาอีกด้วย

สันทนต์ พงาม (2549, หน้า 27) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำมีความสำคัญที่สุดในการสื่อความหมายด้วยวิธีการเขียน และเพิ่มพูนทักษะการเขียน การเขียนผิดก็เหมือนการพูดผิด ความหมายของคำก็เปลี่ยนไป และประสิทธิภาพของการเขียนก็ลดลง ในทางตรงกันข้ามการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความที่เขียนได้ถูกต้องและจะทำให้ผู้เขียนมั่นใจในการเขียนของตนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันประสิทธิภาพของการเขียนก็เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

ปิตรีรัตน์ รอดทอง (2556, หน้า 54) การเขียนสะกดคำ เป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นที่ครูผู้สอนต้องฝึกฝนให้กับนักเรียนตั้งแต่เริ่มเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดความมั่นใจในการแสดงออกทางความคิดเห็นออกเป็นลายลักษณ์อักษรที่ทำให้ผู้อ่านสื่อความได้ถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นผู้มีคุณภาพ

จากความสำคัญของการเขียนสะกดคำดังกล่าว สรุปได้ว่า การเขียนสะกดเป็นพื้นฐานสำคัญที่ครูจะต้องสอนให้นักเรียนเข้าใจ และฝึกฝนบ่อยๆ เพื่อให้นักเรียนเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง หากนักเรียนเขียนสะกดคำผิด นอกจากจะผิดหลักอักขรวิธีแล้ว ยังทำให้สื่อความหมายที่เข้าใจกันไม่ได้อีกด้วย

4.3 สาเหตุและปัญหาของการเขียนสะกดคำ

ในปัจจุบันจะพบว่านักเรียนเขียนสะกดคำผิดพลาดเป็นจำนวนมาก ซึ่งสาเหตุต่างๆ นักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

สุชาติดา ดาทอง (2534, หน้า 79) สรุปได้ว่า การใช้การันต์ผิดโดยเฉพาะการใช้พยัญชนะต้นผิด ลักษณะผิดดังกล่าวเกิดขึ้นเมื่อนักเรียนอ่านออกเสียงพยัญชนะบางตัวไม่ชัดเจน และแยกเสียงพยัญชนะบางตัวไม่ถูกต้อง เช่น ร ออกเสียง ล โดยเฉพาะคำควบกล้ำ ก็เป็นสาเหตุให้เขียนผิดได้

กรมวิชาการ (2535, หน้า 23) กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่า การละเลยไม่ตระหนักในความสำคัญของการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ขาดการสังเกตจนทำให้ใช้แนวเทียบผิด ซึ่งการสังเกตจะทำให้สรุปหลักเกณฑ์ในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง

เอกฉัท จารุเมธีชน (2537, หน้า 233-235) สรุปได้ว่าใช้พยัญชนะต้นสะกดผิด ผิดที่ตัวการันต์ ผิดที่พยัญชนะต้น เขียนผิดเพราะพูดผิด ผิดที่ ล ร และผิดที่การใช้วรรณยุกต์

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2539, หน้า 103-104) สรุปได้ว่า สาเหตุของการเขียนสะกดคำผิด สรุปได้ว่า คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราตัวสะกดจะเป็นคำที่นักเรียนมักสะกดผิด ใช้คำผิดความหมาย เช่น คำห้องเสียงการออกเสียงคำผิดจนติดปากแล้วนำมาเขียน การประวิสรรชนีย์ผิด คำที่ใช้ไม้หันอากาศ คำที่ใช้ตัวการันต์ คำที่ใช้สระโอะ ไม้้วนหรือไม้มลาย ไม่รู้หลักเกณฑ์การใช้ ศ,ซ,ส การใช้ น,ณ และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

วรรณิ โสมประยुर (อ้างอิงใน ฤทัยรัตน์ ทิพวรรณ, 2545, หน้า 156) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของคำที่เขียนยากตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 ปรากฏผลสอดคล้องทั้ง 4 ระดับชั้น ดังนี้

- 1) คำที่มีหลายพยางค์ เช่น สนุกสนาน ประเพณี
- 2) คำที่มีประและไมประวิสรรชนีย์ เช่น สะอาด สะดวก สบาย
- 3) คำที่มีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับการออกเสียง เช่น เหล้าทุ่ง ลอกแกล็ก เลินเล่อ
- 4) คำที่ ไอ อัย อัม เช่น จาระไน เหงื่อไหลไคลย้อย อัยการ สัมภาษณ์
- 5) คำที่มีเครื่องหมายทัศนศาสตร์กำกับ เช่น ประโยชน์ สัตว์ เสาร์ พิสูจน์
- 6) คำที่มีสระผสม เช่น เลี้ยง เดี่ยว เพื่อน
- 7) คำห้องเสียง เช่น หน้า-น้ำ หญ้า - ยา
- 8) คำลดรูปหรือเปลี่ยนรูปสระเมื่อมีตัวสะกด เช่น ขวน โจษจัน
- 9) คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เช่น รูป โรค โทษ
- 10) คำที่มีอักษรนำ เช่น ขนม ตลาด ขมุบขมิบ

- 11) คำที่มี ห นำ และ อ นำ เช่น หย่า หลาย ออย่า อยาก
- 12) การใช้ รร (ร หัน) เช่น บรรทัด รูปพรรณ
- 13) การใช้ ร ล ว ควบกล้ำ เช่น กล้วย มะพร้าว กลับ กวาด
- 14) คำที่มีความหมายเป็นนามธรรม เช่น ความสุข ความซื่อสัตย์
- 15) คำราชาศัพท์ เช่น เชษฐา เฉลิมพระชนมพรรษา พระบรมฉายาลักษณ์
- 16) คำศัพท์ เช่น เชษฐา เฉลิมพระชนมพรรษา
- 17) คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เช่น ไนลอน เต็นท์
- 18) คำพิเศษและคำที่มีกฎยกเว้น เช่นชาติ จริง สัปดาห

จากการศึกษาพบว่า คำเหล่านี้ที่เขียนผิดมาจากประสบการณ์เกี่ยวกับคำผิด โดยเห็นแบบอย่างที่จะก่อดำเนินการเขียน ไม่ทราบความหมาย ฟังไม่ชัด

จากสาเหตุการเขียนสะกดคำผิดดังกล่าวเกิดจากผู้เขียนเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการสังเกต ขาดการฝึกฝน มีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางภาษาไม่ดีพอ ตลอดจนไม่มีความระมัดระวังในเรื่องการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องตามความหมายของคำนั้นๆ จนเกิดความเคยชินในการเขียนสะกดคำ

4.4 หลักการสอนการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ของนักเรียน ในการเริ่มต้นฝึกหัดการเขียนจึงจำเป็นต้องฝึกฝนให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดเวลา โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนจะต้องมีการวางแผนและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตามลำดับขั้นโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามระดับวุฒิภาวะและศักยภาพของเด็กแต่ละคน เพื่อสร้างความสนใจของเด็กให้เกิดความตั้งใจในการเรียน และพยายามฝึกฝนให้ดียิ่งขึ้น มีนักการศึกษาได้เสนอแนะวิธีการสอนและกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสอนเขียนสะกดคำ ดังนี้

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2535, หน้า 60) เสนอแนะการสอนเขียนสะกดคำ โดยการเขียนตามคำบอก สรุปได้ดังนี้

1. ก่อนสอนครูควรสำรวจความพร้อมของนักเรียนเกี่ยวกับด้านการเรียนดูความสามารถในการใช้คำได้เหมาะสมกับระดับชั้น
2. ครูควรจะปลุกฝังให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง
3. ในการสอนเขียนสะกดคำแต่ละครั้ง ครูควรให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ของการเรียนเพื่อที่เขาจะได้เห็นประโยชน์ของการฝึกทักษะการเขียน

4. นักเรียนควรจะได้มีส่วนร่วมในการเลือกหัวข้อเรื่องที่จะนำมาเขียนตามคำบอก
5. การเขียนตามคำบอกไม่ควรแยกจากทักษะอื่นต่างหาก ควรทำกิจกรรมในระยะสั้นๆ
6. ครูควรพยายามใช้กลวิธีและการจูงใจ ตลอดจนการเสริมกำลังใจหลายๆ รูปแบบ เพื่อให้ นักเรียนสนใจการเขียนและพร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง
7. ครูควรพยายาม หลีกแพลงการเขียนตามคำบอกหลายๆ รูปแบบเพื่อไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545, หน้า 55-56) ได้เสนอแนะวิธีการสอนไว้ดังนี้

1. ก่อนสอนครูควรพูดจูงใจให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการเขียนหนังสือให้ถูกต้อง ชัดเจน เป็นการแสดงว่าผู้เขียนเป็นผู้มีการศึกษาดี ใครอ่านข้อความนั้นๆ ก็เข้าใจง่าย ไม่มีการ เข้าใจผิด และควรอธิบายให้เข้าใจประโยชน์ที่จะได้จากการเขียนแต่ละประเภทด้วย
2. พยายามสอนให้การเขียนสัมพันธ์กับการฟัง การพูด และการอ่าน คือ ก่อนที่จะเขียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งควรเริ่มต้นด้วยการฝึกให้รู้จักฟังเสียก่อนแล้วจึงเขียน เช่น ฟังคำถามแล้วเขียนให้ตอบตรง คำถาม เก็บสิ่งที่ได้จากการฟังไปเขียน ให้นักเรียนอ่านหรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือในห้องสมุด มาเขียน
3. ในกรณีที่นักเรียนเขียนสะกดผิดพลาด ควรหาวิธีแก้โดยรวบรวมคำที่นักเรียนมักสะกด ผิดเสมอๆ เขียนบนกระดานดำหรือบัตรคำ มีการแข่งขันสะกดคำ และทดสอบเป็นระยะเป็นการ ช่วยให้นักเรียนรู้จักระวังตัวไม่ให้เขียนผิด
4. การจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น ให้ทำหนังสือเขียนสำหรับชั้นหรือประกวดเขียนนิทาน ประกวดเขียนเรื่องจริงที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมทักษะการเขียนของนักเรียน
5. ในการสอนวิชาต่างๆ ควรมีการบูรณาการเพื่อช่วยกันหรือร่วมมือกันสอนให้ทุกวิชา สัมพันธ์กัน โดยใช้เนื้อหาวิชาอื่นสำหรับฝึกทักษะการเขียน เช่น เขียนรายงาน เรียงความ

นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ (2546, หน้า 32-33) ได้กล่าวถึงวิธีการเขียนสะกดคำไว้ว่า วิธีการเขียนสะกดคำมีวิธีการที่ครูสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนหลายวิธีด้วยกัน ครูอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง หรือใช้วิธีการสอนกิจกรรมหลายๆ รูปแบบและสื่อประสมหลายๆ ชนิดประกอบกันก็ย่อมได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมซึ่งครูเป็นผู้พิจารณาจุดประสงค์ก็เพื่อให้นักเรียนสนใจสนุกสนานไม่ เบื่อหน่ายในการเรียน มีทักษะในการเขียนสะกดคำสูง

จิตรา สมพล (2547, หน้า 31) ได้เสนอแนะการฝึกทักษะในการเขียนสะกดคำไว้ว่า การที่จะ ให้นักเรียนสามารถสะกดคำได้ถูกต้องนั้น ครูผู้สอนจะต้องใช้กลวิธีการสอนหลายวิธีเพื่อสร้างความสนใจนักเรียนเขียนสะกดคำอย่างสนุกสนาน มีความตั้งใจที่จะฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

ดำเนินการฝึกอย่างสม่ำเสมอและให้หยุดพักตามความเหมาะสม และให้นักเรียนทราบผลของการฝึกการเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง ทั้งนี้จะต้องฝึกทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนให้สัมพันธ์กัน เหมือนการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน

จากวิธีการสอนการสะกดคำดังกล่าว สรุปได้ว่า วิธีสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องและมีสัมฤทธิ์ผลสูงนั้น ครูจะต้องมีกลวิธีการสอนที่หลากหลาย ดำเนินการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ กิจกรรมเน้นรูปแบบง่าย ๆ ไปหายาก โดยไร้ความสนใจ ปฏิบัติด้วยตนเอง ฝึกทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้สัมพันธ์กัน และนักเรียนสามารถนำประโยชน์จากการเขียนไปใช้วิชาอื่นๆ ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 รูปแบบการเรียนการสอนของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน การเริ่มต้นฝึกหัดการเขียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องฝึกฝนนักเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น เพราะการสอนเขียนสะกดคำโดยทั่วไปนิยมสอนแบบให้จำเป็นคำๆ หรือการเขียนตามคำบอกซึ่งไม่ไร้ความสนใจจึงทำให้นักเรียนขาดความสามารถในการเขียนสะกดคำและมีผู้ค้นพบว่ากระบวนการสะกดคำจะประกอบด้วยขั้นตอนทางจิตวิทยาคือการรับรู้คำและการระลึกภาพคำ

การรับรู้คำจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเด็กได้มองรูปคำที่สะกดเห็นส่วนประกอบต่างๆ ของคำ และเสียงของคำ แยกคำออกเป็นพยางค์ออกเสียงคำนั้นๆ แล้วจึงสะกดเป็นคำอีกครั้ง

การระลึกภาพของคำ หมายถึง การถ่ายทอดความจำออกมาโดยการเล่าบรรยายถึงรูปคำ และเสียงของคำ

ดังนั้น ในการสอนของครูจึงต้องหาวิธีนำเด็กเข้าสู่กระบวนการการสะกดคำนั้นก็คือการรับรู้และระลึกภาพของคำ สร้างรายการคำต้องทำด้วยความรอบคอบโดยคำนึงถึงความหมายของคำ และเน้นการป้องกันการเขียนสะกดคำผิดมากกว่าการแก้ไขและเน้นเทคนิคการสอนซึ่งการสอนสะกดคำควรใช้หลายรูปแบบดังนี้

4.5.1 การสอนแบบแจกลูกและผันอักษร

4.5.2 การสอนแบบอนุমানเป็นการสอนที่ใช้วิธีการเติมข้อมูลให้เต็มด้วย

ประสบการณ์ความรู้เดิมที่มีอยู่หรือเรียกง่าย ๆ ว่าการเดา

4.5.3 การสอนแบบทักษะสัมพันธ์เป็นการสอนที่ฝึกการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะสอน

4.5.4 การสอนด้วยการเลียนแบบโดยครูออกเสียงอย่างชัดเจนแล้วให้นักเรียนออกเสียงตาม

อย่างไรก็ตามไม่ว่าครูจะใช้เทคนิคการสอนแบบใด ครูก็มีบทบาทที่ต้องช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการสะกดคำ กล่าวคือ

- 1) เห็นความสำคัญโดยพยายามชี้แจงให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าการเขียนผิดเป็นเรื่องบกพร่อง
- 2) หมั่นชี้แจง คือ พยายามบอกคำที่เป็นตัวอย่างที่ผิดแล้วชี้แจงให้นักเรียนรู้ เข้าใจ สอนให้เขียนถูกต้องทุกครั้ง
- 3) แสดงแบบอย่างโดยใช้ภาษาพูดและภาษาเขียนให้ถูกต้อง
- 4) ช่างฝึกฝนโดยพยายามหากิจกรรมให้นักเรียนฝึกทำโดยยึดหลักฝึกน้อยๆ แต่บ่อยๆ จะได้แม่นยำ
- 5) ค้นความหมาย คือ ต้องสอนความหมายของคำควบกันไปด้วย หัดให้นักเรียนสังเกตความหมายของคำ
- 6) ใช้อุปกรณ์ช่วยในการสอนโดยเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวเด็ก เช่น ป้ายประกาศ แผนภูมิ บัตรคำ ให้เด็กเห็นคำยากบ่อยๆ จนจำได้
- 7) ให้ทำแบบฝึกหัดสม่ำเสมอและครูต้องไม่ละเลยในการแก้คำผิด
- 8) พัฒนาผลโดยจะต้องวัดผลการเขียนสะกดคำอย่างสม่ำเสมอ จะต้องหาวิธีช่วยผู้เด็กพัฒนาการเขียนสะกดคำ

ในการสอนสะกดคำนั้น โรจนา แสงรุ่งระวี (อ้างอิงใน ระเบียบวิธี มະນຸນ, 2547 หน้า 34) ได้เสนอแนวการสอนโดยการสอนให้นักเรียนรู้จักคำด้วยวิธีให้เห็นภาพรวมของคำนั้นก่อนว่ามีลักษณะอย่างไร เห็นภาพรวมแล้วก็ให้จำคำว่าประกอบด้วยพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์อะไรบ้าง จากนั้นก็ให้เด็กเขียนคำนั้นลงไป ขั้นสุดท้ายทบทวนหรือตรวจสอบความถูกต้องของคำ ซึ่งแนวการสอนนี้คล้ายกับแนวการสอนของ (ประเทิน มหาจันทร์, 2519 หน้า 60-65) ที่มีวิธีการคือสอนให้นักเรียนได้รู้จักความหมายของคำก่อนในส่วนนี้ ให้เน้นความหมายของคำ โดยเฉพาะคำพยางค์เดียวเพราะมีคำพ้องเสียงอยู่มาก เมื่อนักเรียนได้รู้จักความหมายของคำแล้วให้ดูส่วนประกอบของคำนั้น แยกคำนั้นออกเป็นพยางค์ ออกเสียงคำนั้นๆ เป็นพยางค์แล้วสะกดเป็นคำอีกครั้ง จากนั้นให้นักเรียนสะกดคำนั้นเองโดยไม่ต้องดู ถ้าสะกดผิดก็ให้ทบทวนใหม่ ถ้าเขียนถูกต้องถึง 3 ครั้ง แสดงว่านักเรียนรู้จักคำนั้นแล้วเด็กที่สามารถสะกดคำได้และพร้อมที่จะเขียนคำนั้น ดังนั้นครูจึงต้องสอนการอ่านควบคู่ไปกับการเขียนและการสะกดด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยต้องจัด

โดยให้ทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนสัมพันธ์กัน กล่าวคือการฟังเป็นทักษะที่สร้างความเข้าใจภาษา การพูดเป็นการสื่อสารความรู้สึกนึกคิด การอ่านเป็นกระบวนการตีความจากตัวอักษร การเขียนเป็นทักษะการแสดงออกของทักษะทางการพูด เป็นกระบวนการบันทึกถ้อยคำไม่ให้สูญหาย ซึ่งในแต่ละทักษะนั้นมีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสะกดคำ ดังนี้

กิจกรรมการฟัง

ให้นักเรียนผันอักษรจะทำให้นักเรียนได้ฟังการเปล่งเสียงของนักเรียนคนอื่นหรือฟังเสียงที่นักเรียนเปล่งออกมาได้มองเห็นภาพรวมของตัวอักษรที่คู่กับเสียงนั้น

กิจกรรมการพูด

- 1) ฝึกให้นักเรียนออกเสียงคำที่จะเขียนให้ถูกต้อง
- 2) ฝึกให้นักเรียนสะกดคำด้วยปากเปล่ง ออกเสียงดังๆ หลายๆ ครั้งและบอกความหมายของคำแต่ละคำพูด ทำทางจากรูปภาพหรือวัสดุอื่นๆ

กิจกรรมการอ่าน

- 1) ให้นักเรียนอ่านเรียงความหรือบทความแล้วคัดลอกข้อความที่น่าสนใจ ครูตรวจแก้ไขการเขียนคำให้ถูกต้องและความประณีตของตัวหนังสือ

- 2) ใช้พจนานุกรมประกอบคำสอนโดยให้นักเรียนค้นหาคำอ่าน

กิจกรรมการเขียน

- 1) ฝึกเขียน ฝึกให้นักเรียนเขียนคำนั้น 5-10 ครั้งแล้วตรวจว่าถูกหรือไม่
- 2) ฝึกให้นักเรียนเขียนคำที่สะกดผิดจากข้อความที่ครูแจกให้
- 3) หาคำพ้องเสียงจากพจนานุกรมแล้วเขียนลงในบัตรคำ
- 4) ใช้คำโดยนำคำที่เขียนสะกดคำมาแต่งประโยค
- 5) แข่งขันกันเขียนสะกดคำยากบนกระดาน
- 6) ฝึกเขียนเรียงความหรือประโยคหรือหาข้อความสั้นๆ มาเติมคำ
- 7) รวบรวมคำในบทเรียนที่เป็นภาษาบาลี สันสกฤต คำสมาส คำสนธิ คำควบกล้ำ มาแต่งประโยค

- 8) ฝึกให้เขียนประกาศ คำโฆษณา บัตรเชิญ บัตรอวยพร

- 9) ประกวดการเขียนสะกดการันต์

- 10) ให้นักเรียนลอกคำใหม่บนกระดานตามครู ครูต้องเขียนให้ชัดเจนและอ่านง่าย เมื่อสะกดคำแล้วผิด ครูต้องแก้ไขให้ชัดเจน

- 11) ให้นักเรียนใช้แบบฝึกทักษะ

ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนการเขียนสะกดคำที่ผู้วิจัยได้นำมาดำเนินการวิจัย คือ ฝึกเขียนคำในกิจกรรมนำชั้นสู่บทเรียน ฝึกให้นักเรียนอ่านออกเสียงการสะกดคำ ในชั้นการสอน และแข่งขันการเขียนสะกดคำ การสอนแบบแจกลูกคำ และการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ

4.6 การวัดและประเมินความสามารถทางการเขียนสะกดคำ

จันทิมา พรหมโชติกุล (2529, หน้า 96) กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินความสามารถด้านการเขียนสะกดคำที่ตรงที่สุด คือ การบอกให้เขียนตามคำบอก ซึ่งอาจทำให้เกิดความแปรปรวนได้หลายประการโดยเฉพาะการพูดของครู ระบบการฟังของนักเรียน เช่น ความดังหรือค่อยของเสียงที่บอก ความไม่ชัดเจนในการออกเสียง การพูดติดสำเนียงท้องถิ่น หรือบางทีอาจมีปัญหาในการรับรู้เกี่ยวกับเสียงของผู้ฟังไม่ได้ ระยะใกล้-ไกล จากการได้ยิน เป็นต้น ดังนั้นจึงนิยมวัดด้วยข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ซึ่งสามารถใช้แทนกันได้ โดยคาดคะเนว่าผู้ตอบถูกจะสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องด้วย

กรมวิชาการ (2536, หน้า 280) กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินความสามารถด้านการเขียนสะกดคำ วลี ประโยคว่าเป็นการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด ซึ่งครูสามารถวัดและประเมินได้ ดังนี้

1. การวัดโดยการเขียนตามคำบอก เป็นวิธีการวัดการเขียนสะกดคำที่ตรงและสะดวกต่อครู แต่มีข้อพึงระวัง คือ ครูต้องออกเสียงให้ชัดเจนและดังพอที่นักเรียนจะได้ยินอย่างทั่วถึง และไม่ควรให้มีเสียงอื่นรบกวน การกำหนด คำ วลี ประโยค หรือข้อความที่จะให้เขียนตามคำบอกให้พิจารณาจากขอบข่ายเนื้อหาในหลักสูตร ละคำพื้นฐานที่กำหนดไว้ในแต่ละชั้น และในการเขียนแต่ละครั้งควรคำนึงถึงความเหมาะสมด้านเวลาด้วย

2. การวัดโดยการใช้แบบทดสอบ แบบทดสอบที่ใช้วัดการเขียนสะกดคำมีหลายรูปแบบ เช่น แบบเลือกตอบ เต็มคำ แต่งประโยคสั้นๆ ฯลฯ

จากการวัดและประเมินความสามารถทางการเขียนที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ในการวัดประเมินความสามารถทางการเขียนนั้น สามารถใช้แบบวัดและประเมินผลได้ 2 วิธี คือ การเขียนตามคำบอกและการใช้แบบทดสอบ ซึ่งการใช้วิธีเขียนตามคำบอกนั้นอาจทำให้เกิดความผิดพลาดทางการสื่อสารได้ จึงนิยมใช้แบบทดสอบ ทั้งนี้การเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเขียนสะกดคำขึ้นอยู่กับครูผู้สอนและบริบทของผู้เรียนด้วย

5. หนังสือส่งเสริมการอ่าน

หนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนึ่งในหนังสือเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กที่กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายส่งเสริมให้มีการจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนทุกระดับชั้น ทุกกลุ่มประสบการณ์ และทุกรายวิชา ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนได้ แต่ไม่ได้กำหนดเป็นหนังสือเรียน ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านช่วยให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรพื้นฐาน (จินตนา ไบกาชยี่ 2547, หน้า 126)

5.1 ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

มีนักการศึกษาและนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้หลายท่าน ดังนี้

ถวัลย์ มาศจรัส และพรพต เจนสุวรรณ (2547, หน้า 4) กล่าวว่าไว้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านหมายถึงหนังสือส่งเสริมการอ่านเป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านและนิสัยรักการอ่านยิ่งขึ้นอาจเป็นหนังสือสารคดีนวนิยายนิทานที่มีลักษณะไม่ขัดต่อวัฒนธรรมประเพณีและศีลธรรมอันดีงามให้ความรู้มีคติและมีสารประโยชน์

รังสิมันต์ ฉิมรัตน์ (2550, หน้า 8) กล่าวว่าไว้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านหมายถึงหนังสือที่เขียนมาเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านนั่นเอง รูปแบบของหนังสือส่งเสริมการอ่านอาจเป็นนิทาน นวนิยาย เรื่องสั้น หรือวรรณกรรมเยาวชนก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคติแง่คิดจากเรื่อง รูปเล่มต้องสวยงาม มีภาพประกอบ อาจเขียนในรูปของร้อยแก้วและร้อยกรองก็ได้ แต่เนื้อหาต้องไม่ขัดต่อประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของสังคม

จุฑามาศ ชัยสงคราม (2552, หน้า 21) กล่าวว่าไว้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านหมายถึงหนังสือเสริมประสบการณ์เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนแต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียนช่วยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเกิดความสุขซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตรหนังสือเสริมประสบการณ์

จากความหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านสรุปได้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่าน หมายถึงหนังสือเสริมประสบการณ์เป็นหนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการอนุญาตให้ใช้ในโรงเรียนแต่ไม่ได้กำหนดให้เป็นหนังสือเรียน จัดทำขึ้นโดยวัตถุประสงค์เน้นไปในทางส่งเสริมการอ่าน ส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน ช่วยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเกิด

ความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษาเสริมสร้างทักษะและนิสัยรักการอ่านช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร

5.2 วัตถุประสงค์ของการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน

ในการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่าน จะต้องทำความเข้าใจกับวัตถุประสงค์ของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านให้ชัดเจน มีผู้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่าน ไว้ดังนี้

กฤษยา แสงเดช (2545, หน้า 5) กล่าวไว้ว่า หนังสือส่งเสริมการอ่านมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน
2. เพื่อใช้ประกอบการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
3. เพื่อเสริมการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน
4. เพื่อสนองความต้องการและความสนใจของเด็กหลายๆ ด้าน

จักรภัทร พงศ์ภัทระ (2546, หน้า 125) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของหนังสือเสริมประสบการณ์ตามความต้องการของท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เสริมการเรียนรู้การนำเรื่องราวในท้องถิ่นมาจัดระบบระเบียบด้วยเนื้อหาสาระ
2. ปัญญาแตกฉานเพิ่มความรู้มากยิ่งขึ้นได้ความรู้ความเป็นมาของสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาตั้งแต่สมัยปู่ย่าตายาย
3. มีเจตนาแจ่มชัดเป็นหนังสือที่เกี่ยวกับความรู้ในท้องถิ่นตนไว้เรียนรู้ศึกษา
4. ขจัดความไม่เข้าใจการศึกษาค้นคว้าและเขียนไว้เป็นหนังสือจะช่วยให้คนในท้องถิ่นเกิดความเข้าใจและความเป็นมาและเป็นไปมากยิ่งขึ้นเพราะหนังสือจะให้คำอธิบายลำดับขั้นตอนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนอย่างเหมาะสมเพื่อขจัดความไม่เข้าใจต่างๆ ให้หมดสิ้นไป
5. กระตุ้นให้ใฝ่ศึกษาเพราะสื่อการเรียนรู้ประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์ท้องถิ่นเป็นสื่อหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สนใจสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองได้
6. สร้างศรัทธาในท้องถิ่นตนหนังสือเสริมประสบการณ์ตามความต้องการของท้องถิ่นจะช่วยสร้างความภาคภูมิใจให้กับคนแต่ละท้องถิ่นทำให้เกิดความรักความศรัทธาในแผ่นดินเกิดและช่วยกันสร้างสรรคตินเกิดของตนให้มีคุณค่ายิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

สมลักษณ์ ภาพันธ์ (2547, หน้า 9) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ว่า

1. ช่วยให้เกิดเด็กได้รับความบันเทิงสนุกสนานเพลิดเพลินสนองความต้องการของเด็ก

2. ช่วยกระตุ้นให้คิดและเกิดความคิดสร้างสรรค์
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของเด็กให้เจริญงอกงาม
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรมเจตคติและแบบอย่างที่ดีที่พึงปรารถนาให้บังเกิดแก่เด็ก
5. ช่วย让孩子เลือกหนังสืออ่านอ่านหนังสือเป็นอ่านหนังสือเก่งและเกิดนิสัยรักการอ่านตลอดชีวิตใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
6. ช่วยทดแทนความรู้สึกของเด็กที่ขาดหายไป
7. ช่วย让孩子ได้อ่านหนังสือที่เหมาะสมกับวัยป้องกันไม่让孩子สนใจเรื่องของผู้ใหญ่อันจะเป็นสิ่งชักนำให้เด็กในสิ่งที่ไม่ต้องการ

จากวัตถุประสงค์ของการจัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านสรุปว่าวัตถุประสงค์สำคัญของการสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านนั้นมุ่งเน้นให้นักเรียนได้เกิดความสุขสนานเพลิดเพลิน ได้รับความรู้จากการอ่าน ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อหลักสูตร ที่มุ่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียน

5.3 ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

กฤษยา แสงเดช (2545, หน้า 7-8) ได้จัดแยกประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่านตามลักษณะ ดังนี้

1. หนังสือภาพ (Picture Books) หนังสือชนิดนี้มีรูปภาพเป็นส่วนอธิบายเรื่องเหมาะสมกับเด็กเล็กที่ยังอ่านหนังสือไม่ได้ แต่เด็กสามารถอ่านเรื่องจากภาพได้ จะมีภาพชัดเจนถูกต้อง ความหมายของเนื้อเรื่องแจ่มชัด ภาพและเนื้อเรื่องที่มีความสำคัญเท่ากัน เนื้อเรื่องมักจะเป็นบันเทิงคดี
2. หนังสือนิทานภาพหรือหนังสือภาพประกอบเรื่อง (Picture Storybooks) หนังสือชนิดนี้จะมีตัวละครแสดงบทบาทไปตามเนื้อเรื่อง โดยใช้ภาพประกอบ ซึ่งจะมีภาพประกอบเรื่องน้อยกว่าหนังสือภาพ
3. บทกลอนกล่อมเด็ก (Nursery Rhymes) เป็นบทกลอนที่ผูกคำให้สัมผัสคล้องจองกัน ไม่มีลักษณะบังคับซับซ้อน จะมี 3 หมวด คือ บทสำหรับเด็ก บทปลอบเด็กและบทเด็กเล่นโดยมากมักจะใช้ถ้อยคำที่อ่านหวาน ไพเราะจับใจ
4. หนังสือสารคดีหรือความรู้ทั่วไป (Non – fiction) เป็นหนังสือที่ให้ความรู้และข้อเท็จจริงแก่เด็ก มีเนื้อหาที่เป็นความรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์สำหรับตนเองได้ และสนองความสนใจในเฉพาะด้าน เช่น หนังสือประวัติศาสตร์ วรรณคดี การใช้ภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การทดลองต่างๆ ภูมิศาสตร์และการท่องเที่ยว

5. หนังสือนิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา เป็นที่ชื่นชอบของเด็กทุกเพศทุกวัย หนังสือนิทานมีหลากหลายประเภท เช่น นิทานพื้นบ้าน นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ นิทานไม่รู้จบ นิทานตลกขบขัน นิทานอธิบายเหตุ นิทานปริศนาคำ เทพนิยาย

6. หนังสือการ์ตูน (Cartoon Books) การ์ตูนมีอิทธิพลต่อเด็ก เพราะสามารถให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ตื่นเต้น ติดตาม เข้าใจเรื่องได้ง่าย สามารถโน้มน้าวความสนใจของเด็กได้ดี และโดยธรรมชาติเด็กชอบเลียนแบบจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว หนังสือการ์ตูนทำให้เด็กอ่านหนังสือแตกฉาน ได้แง่คิดคติสอนใจและมีความรู้ในเรื่องต่างๆ

7. หนังสือนวนิยายสำหรับเด็ก (Novels) เป็นเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่ โดยใช้ตัวละครที่อาจเป็นเด็ก มีการสนทนาโต้ตอบกัน มีการกำหนดฉากและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงอุปนิสัยและพฤติกรรมของตัวละคร มีการสอดแทรกความคิดเห็นโดยผ่านตัวละคร เช่น นวนิยายเกี่ยวกับชีวิตจริง นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ฝงญาภัย การสืบสวนและจินตนาการ

8. หนังสืออ้างอิงสำหรับเด็ก เป็นหนังสือที่ช่วยมกรการเรียนรู้และการค้นคว้าตลอดจนช่วยตอบคำถามที่เด็กอยากรู้ เรื่องที่น่าสนใจต้องเชื่อถือได้ การเรียบเรียงเนื้อหาสาระต่างๆ คำนี้ถึงความสะดวกของเด็กเป็นสำคัญ เช่น มีการเรียงลำดับ มีดัชนีสำหรับค้นเรื่องต่างๆ อย่างละเอียด ให้ความสะดวกในการค้นคว้าเพิ่มเติม ทั้งในเล่มและจากเล่มที่เกี่ยวข้อง หนังสืออ้างอิงสำหรับเด็กมีหลายประเภท เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติ หนังสือที่ให้ความรู้ทางภูมิศาสตร์

9. วารสารและหนังสือพิมพ์ เด็กควรได้มีการอ่านวารสารและหนังสือพิมพ์ เพื่อจะได้ทราบเหตุการณ์ ความเป็นไปของทั่วโลก

นพวรรณ ศิริเวชกุล และปานบุญ ศิริเวชกุล (2546, หน้า 10) กล่าวไว้ว่า หนังสือสำหรับเด็กถูกแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ บันเทิงคดี และสารคดี ซึ่งเป็นการแบ่งอย่างกว้างๆ ตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน แต่หากพิจารณาให้ละเอียดไปตามอายุของผู้อ่าน ประเภทของหนังสือนี้จะต้องมีความแตกต่างกันในเรื่องของเนื้อหา ภาษาและการนำเสนอที่มีระดับความซับซ้อนของเรื่อง จึงมีการแบ่งประเภทหนังสือสำหรับเด็กไว้หลายลักษณะด้วยกัน โดยยึดวิธีการเขียนหรือรูปแบบของหนังสือและวัยของเด็กเป็นหลัก และหากยึดตามหลักการนี้จะแบ่งหนังสือสำหรับเด็กได้ 3 ประเภท คือ หนังสือบันเทิงคดี หนังสือสารคดี และหนังสือภาพ ซึ่งแต่ละประเภทลักษณะ ดังนี้

1. หนังสือบันเทิงคดี คือ หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เขียนได้ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ซึ่งสามารถแบ่งได้อีกหลายรูปแบบ เช่น นิทาน นิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน เป็นต้น

2. หนังสือสารคดี คือ หนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนในเรื่องราวต่างๆ รอบตัว แบ่งออกเป็น สารคดีทั่วไป สารคดีชีวประวัติ สารคดีท่องเที่ยว เป็นต้น

3. หนังสือภาพ เป็นหนังสือที่ใช้รูปแบบเป็นสื่อในการเรียนรู้ ซึ่งจัดทำขึ้นสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนจนถึงระดับประถมศึกษาตอนต้นที่ยังไม่สามารถอ่านคำหลายๆ ได้

สรุปได้ว่า ประเภทของหนังสือส่งเสริมการอ่านส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่มุ่งเสนอความรู้ ความคิดรอบยอด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับเรื่องใดหนึ่ง (Information books) มักจะนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบอธิบายความหมายมากกว่ารูปแบบอื่น และโดยทั่วไปแล้วหนังสือเล่มหนึ่งมักจะเสนอเนื้อหามากกว่ารูปแบบเดียว

5.4 ประโยชน์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน

จินตนา ไบกาชุยี่ (2547, หน้า 27 – 28) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือส่งเสริมการอ่านไว้ดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับความบันเทิงสนุกสนานเพลิดเพลินสนองความต้องการของวัยเด็ก
2. ช่วยสร้างความคิดคำนึงและความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
3. ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กให้เจริญตามวัย
4. ช่วยปลูกฝังคุณธรรมเจตคติและแบบอย่างอันพึงปรารถนาให้เกิดแก่เด็ก
5. ช่วยให้เด็กรู้จักหนังสืออ่านหนังสือเป็นอ่านหนังสือเก่งเกิดนิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านดำรงอยู่ตลอดไปซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กในอนาคตในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้
6. ช่วยทดแทนความรู้สึที่เด็กขาดหายไป
7. ช่วยให้เด็กอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย

จากประโยชน์ของหนังสือส่งเสริมการอ่าน สรุปได้ว่าหนังสือส่งเสริมการอ่านมีความสำคัญสำหรับเด็กมาก เพราะเป็นการส่งเสริมให้มีนิสัยรักการอ่านฝึกการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองพัฒนาการใช้ภาษาของเด็กช่วยให้เด็กรู้จักหนังสืออ่านหนังสือเป็นอ่านหนังสือเก่งเกิดนิสัยรักการอ่านและนิสัยรักการอ่านดำรงอยู่ตลอดไปซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่เด็กในอนาคตในแง่ที่รู้จักใช้การอ่านเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

อรัญญา ฤาชัย (2542, หน้า 129) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่

ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศศิธร วงชาติ (2542, หน้า 121) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรรถนิษฐ์ รัตนสกุล (2546, หน้า 149) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่อง และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะ มีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่าที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัศเรศ ทองลักษณะศิริ (2549, หน้า 35) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการใช้แรงเสริมทางสังคมที่มีต่อความสามารถในการเขียน ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) มีความสามารถในการเขียนภาษาไทยเพิ่มขึ้น หลังจากได้รับการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการใช้แรงเสริมทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปิติรัตน์ รอดทอง (2556, หน้า 87) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเขียนสะกดคำ วิชาภาษาไทยโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการทดลองพบว่า ชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเขียนสะกดคำ วิชาภาษาไทยโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.21/85.72 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75 และความสามารถทางการเขียนสะกดคำ วิชาภาษาไทยโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

วอล์คเกอร์และคณะ (Walker and other, หน้า 1983) ได้ทำการทดลองสอนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวทางของเกรเทอร์ พาร์ค เรียกว่า Concentrated Language Encounter Teaching หรือ

วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยทำการทดลองกับชาวอินโดนีเซียที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองเป็นที่น่าพอใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน ต่อมาในปี ค.ศ.1984 วอล์คเกอร์และคณะ (Walker and other, หน้า 1984) ได้ทำการทดลองสอนภาษาที่โรงเรียน Napperby และ Marryvale โดยทำการทดลองกับนักเรียนทั้งสองโรงเรียนในระดับ Junior และ Senior โดยใช้เนื้อหาในการทดลองเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับอาหารทั้ง 2 ระดับ การทดลองใช้เวลา 18 เดือน ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้งสองโรงเรียนมีความเชื่อมั่นในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารมากขึ้น

จากเอกสารงานวิจัย ทั้งในและต่างประเทศสรุปได้ว่าการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาสามารถพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนได้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาภาษาไทยสูงขึ้น ทั้งนี้ยังช่วยให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ เช่น พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมตั้งใจเรียน และช่วยลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว เจ็บขริม แก้งเพื่อน เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถพัฒนาความสามารถทางภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดแหล่งข้อมูลคือ ผู้เชี่ยวชาญและนักเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ดังนี้

1.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อ้อมรจิต เป้นศรี อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นอาจารย์ที่เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

1.2 นางราตรี เจืองจันทอง ผู้อำนวยการ ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญด้าน
หลักสูตรและการสอน

1.3 นางสาวนงนุช พันธุลี ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเนินมะคิด อำเภอ
วัดโบสถ์ เป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนวิชาภาษาไทย เป็นเวลา 10 ปีขึ้นไป

2. การหาประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือ
ส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กลุ่ม
ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง ซึ่งได้มาโดยการ
แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ด้วยการหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ จากผลการเรียนสะสมรายวิชา
ภาษาไทย จากนั้นทำการคัดรายชื่อผู้เรียนที่มีคะแนนสูงกว่าคะแนนในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75
เป็นนักเรียนกลุ่มเก่ง จำนวน 9 คน นักเรียนที่ได้คะแนนระหว่างคะแนนในตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่
25-75 เป็นกลุ่มนักเรียนกลุ่มกลาง จำนวน 11 คน และนักเรียนที่ได้คะแนนต่ำกว่าคะแนนใน
ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 เป็นกลุ่มนักเรียนกลุ่มอ่อน จำนวน 10 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย
(Simple Random Sampling) ในการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพ
กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน โดยมีขั้นตอน
ดังนี้

2.1 ขั้นตอนทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to one testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปี
ที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 3 คน โดยแบ่งออกเป็น เด็กเก่ง เด็กปานกลาง เด็กอ่อน เพื่อ
ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสำนวน ภาษาและเวลาที่ใช้

2.2 ขั้นตอนทดลองแบบหนึ่งต่อสาม (Small Group testing) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 9 คน โดยแบ่งออกเป็น เด็กเก่ง เด็กปานกลาง เด็กอ่อน เพื่อ
หาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริม
การอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

2.3 ขั้นตอนทดลองแบบทดลองกลุ่มเสมือนจริง (Field Group testing) ได้แก่ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาพิเศษโลก เขต 3 จำนวน 30 คน โดยแบ่งออกเป็น เด็กเก่ง เด็กปานกลาง เด็กอ่อน โดยคัดเลือกจากคะแนนทดสอบก่อนเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมามา

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องรถตู้ของคุณปู่

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องผีตานี

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามเกณฑ์ 75/75

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามเกณฑ์ 75/75

การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษา มีดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.1 ขั้นตอนการสร้างกิจกรรม

1. ศึกษาเอกสารและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 2552, หน้า 1-15) ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กรมวิชาการ, 2546 , หน้า 3-43) เพื่อให้ทราบเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเลือกศึกษาสาระที่ 2 การเขียน และสาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด

3. ศึกษา ทฤษฎีและหลักการสอนภาษาไทยเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการทดลองจำนวน 3 แผน

4. ศึกษาเนื้อหาในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดพื้นฐานภาษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 บทที่ 1 เรื่อง ไบไบก ไบบัว เนื้อหาในบทนี้ สอนเรื่องคำที่สะกดด้วยสระอา สระอี และสระอุ

5. ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกหนังสือส่งเสริมการอ่าน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชุดสระเดี่ยวพาเพลิน ของอาจารย์ยุวีร์ นุชทรัพย์ ซึ่งสอดคล้องกับ ตัวชี้วัดและบทเรียนที่กำหนด เหมาะสมกับช่วงชั้นที่สอน โดยคัดเลือกนิทานจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมาม่า

เรื่องที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องรถตู้ของคุณปู่

เรื่องที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องผีตานี

6. นำนิทานที่คัดเลือกมาจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีความสัมพันธ์กับมาตรฐานการเรียนรู้และ ตัวชี้วัด มีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

เรื่องที่ 1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมาม่า

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องรถตู้ของคุณปู่

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องผีตานี

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

7. นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัด เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลรวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผล

8. นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

9. นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พร้อมแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องของกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลและความเหมาะสมของเวลาการจัดกิจกรรม เพื่อรับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. กำหนดขอบข่ายและลักษณะของแบบประเมินที่มีข้อความครอบคลุมการประเมินองค์ประกอบทุกด้านของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้หัวข้อการประเมิน ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

3. สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

4. นำแบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อเสนอแนะและแก้ไข

5. จัดทำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการประเมินในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรม

1. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามองค์ประกอบ ใช้แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมด้านองค์ประกอบต่างๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2. นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมียง จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวน ภาษาและเวลาที่ใช้ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

3. นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมียง จำนวน 9 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

4. นำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมียง จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 แล้วนำมาปรับปรุงจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการดังนี้

1.1 คำนวณหาค่าความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นแบบ Rating Scale ที่ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินตรวจให้คะแนน โดยพิจารณารายการประเมินในแต่ละข้อดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

5 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสม
3 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1 คะแนน	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

1.2 นำผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยดำเนินการดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103)

4.51 – 5.00	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	กิจกรรมมีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง กิจกรรมมีความเหมาะสมพอใช้

1.00 – 1.50 หมายถึง กิจกรรมมีความเหมาะสมปรับปรุง

โดยพิจารณาระดับความเหมาะสมในภาพรวมของผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยกว่า 1.00

2. การหาประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ครั้งนี้ใช้เกณฑ์ 75/75

75 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ โดยวัดจากร้อยละของคะแนนของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

75 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยวัดได้จากร้อยละของคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนได้ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน

สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 59-60, 62-64)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 58-68)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เรียน/ผู้เชี่ยวชาญ
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน
 N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

3. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สามารถคำนวณได้จากสูตรนี้ (วาโร เฟิงสวัสดิ์, 2546, หน้า 43)

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เรียนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

A แทน คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum f}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

$\sum f$ แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ที่ได้จากคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด

B แทน คะแนนเต็มจากการสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

4. การหาค่าความสอดคล้อง (IOC, หน้า Index o item Objective Congruence) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

5. การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดความสามารถในการเขียนโดยวิธีการของเบรนแนน (Brennan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 90) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } B = \frac{U}{N_1} - \frac{L}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

N_1 แทน จำนวนคนรอบรู้ (สอบผ่านเกณฑ์)

N_2 แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (สอบไม่ผ่านเกณฑ์)

U แทน จำนวนคนรอบรู้ (หรือสอบผ่านเกณฑ์) ตอบถูก

L แทน จำนวนคนไม่รอบรู้ (หรือสอบไม่ผ่านเกณฑ์) ตอบถูก

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเป็น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง คือ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 27 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้เวลาทดลอง 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 6 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ทดลองทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารโดยใช้นิทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่อง คือ

เรื่องที่ 1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมามา

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมุติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องรถตู้ของคุณปู่

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องผีตานี

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง แสดงบทบาท

สมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับ

การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมีดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 กิจกรรม เวลา 18 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร

การดำเนินการสร้างเครื่องมือในการศึกษา

แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารสร้างขึ้นเพื่อวัดความสามารถในการสื่อสาร

ของนักเรียน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 การเขียนและสาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

2. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างตัวชี้วัดความสามารถในการสื่อสาร

3. นำตัวชี้วัดความสามารถในการสื่อสารที่สังเคราะห์ขึ้น สร้างเป็นข้อคำถาม แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ แบบวัดความสามารถในการเขียน และแบบประเมินความสามารถในการพูด

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พิเคราะห์ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำเพื่อความสมบูรณ์ รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว พร้อมแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยพิจารณาว่ามีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ตัวชี้วัดและเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1	หมายถึง	ข้อความหรือข้อคำถามนั้นๆ งามได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อความหรือข้อคำถามนั้นๆ งามได้สอดคล้องกับตัวชี้วัด
-1	หมายถึง	ข้อความหรือข้อคำถามนั้นๆ งามไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

6. นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน นำไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดเป็นรายข้อ โดยผู้ศึกษาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าแบบทดสอบมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งได้ข้อสอบที่มีความตรงเชิงเนื้อหา

7. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารเพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร ด้านค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน มาสรุปคะแนน

8. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาการคัดเลือกที่มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พบว่าแบบทดสอบมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80

9. นำแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการสื่อสารที่ได้คัดเลือกไปแล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเดิม แล้วนำคะแนนมาตรวจเพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของโลเวตต์ (Lovett) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

10. จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ การเขียนและการพูด ซึ่งทดสอบก่อนที่จะทำการทดลองสอน เพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียนแล้วเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป

2. ดำเนินการทดลองสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้งหมด ใช้สอนเรื่องละ 6 ชั่วโมงรวมทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-Test) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารที่ผู้วิจัยค้นคว้าสร้างขึ้น เพื่อนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต่อไป

แบบแผนการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภท One-Group Pretest-Posttest Design (ลัวัน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538 , หน้า 249) ดังนี้

ตาราง 3 แสดงแบบแผนการทดลอง

การทดสอบก่อนเรียน	การจัดกระทำ	การสอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำคะแนนนักเรียนที่ได้ทำการทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารก่อนเรียนและหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าเฉลี่ย (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 59-60, 62-64)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2541, หน้า 58-68)

$$\text{สูตร } S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เรียน/ผู้เชี่ยวชาญ

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนน

N แทน จำนวนของข้อมูลทั้งหมด

3. การหาค่าความสอดคล้อง (IOC , หน้า Index o item Objective Congruence) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 117)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4. การหาค่า t-test แบบ Dependent (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 249)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$\text{เมื่อ } df = N-1$$

เมื่อ t แทน ค่าที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution

D แทน คะแนนความต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน

N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมด

5. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดความสามารถในการเขียน โดยใช้สูตรของโลเวตต์ (Lovett) (สมนึก ภัทธิยธนี, 2546, หน้า 147-148)

$$\text{สูตร } r_{cc} = \frac{k \sum X_i - \sum X^2}{(k-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ r_{cc} แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อ

X_i แทน คะแนนของนักเรียนแต่ละคน

C แทน คะแนนเกณฑ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) จึงได้เสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

1. ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1.1 ได้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

เรื่องที่ 1 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมาม่า

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง
แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 2 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องรถตู้ของคุณปู่

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง

แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

เรื่องที่ 3 หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องผีตานี้

กิจกรรมที่ 1 ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

กิจกรรมที่ 2 นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่องสนทนา อภิปรายอ่านเรื่อง

แสดงบทบาทสมมติ

กิจกรรมที่ 3 เขียนเรื่องร่วมกันกับครู

กิจกรรมที่ 4 ทำหนังสือเล่มใหญ่

กิจกรรมที่ 5 ทำกิจกรรมทางภาษา

2. ได้แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ชุด

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. กิจกรรมมีขั้นตอนถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา	5	0.00	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง	4.33	0.58	มาก
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการสื่อสาร	5	0.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	5	0.00	มากที่สุด
5. สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้	4	0.00	มาก
6. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและน่าสนใจ	5	0.00	มากที่สุด
7. กิจกรรมเสริมทักษะภาษาเน้นความสามารถในการสื่อสาร	4.67	0.58	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.67	0.58	ปานกลาง
9. กิจกรรมสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์	5	0.00	มากที่สุด
10. วิธีการวัดและประเมินมีความหลากหลาย	5	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.70	0.05	มากที่สุด

จากตาราง พบว่าผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.33)

2. ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.1 ผลการทดลองใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียน 3 คน ปรากฏผลดังตารางพิจารณาเกี่ยวกับความเหมาะสมเรื่องการใช้ภาษาและสำนวน พบว่า ภาษาที่ใช้สื่อความหมายชัดเจน ขนาดตัวอักษรและภาพประกอบมีความสวยงาม แต่ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองยังไม่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงเวลาในการสอนให้กระชับและเหมาะสม

ตาราง 5 แสดงผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ภาษา เวลา และกิจกรรมที่ใช้ในกิจกรรมการ เรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

กิจกรรมที่	รายการที่ตรวจสอบ			ด้านกิจกรรม	การปรับปรุงแก้ไข
	ด้านเนื้อหา	ด้านภาษา	ด้านเวลา		
1	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	
2	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	
3	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	
4	เหมาะสม	เหมาะสม	เวลาในการทำกิจกรรมมากเกินไป	เหมาะสม	ปรับปรุงเวลาในการสอนให้กระชับและเหมาะสม
5	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	เหมาะสม	

2.2 ผลการหาประสิทธิภาพของของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการทดลองใช้กับนักเรียน 9 คน ปรากฏผลดังตาราง

ตาราง 6 ผลการหาประสิทธิภาพของของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ ตาม
เกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 9 คน

กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษา	ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E ₁)	ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ (E ₂)
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่ 1	75.93	
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่ 2	77.79	77.22
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่ 3	76.67	
(E ₁ , E ₂)	76.79	77.22

จากตาราง 6 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพกระบวนการ (E₁) เท่ากับ 76.79 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E₂) เท่ากับ 77.22 แสดงว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E₁, E₂) เท่ากับ 76.79 / 77.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

2.3 ผลการหาประสิทธิภาพของของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการทดลองใช้กับนักเรียน 30 คน ปราบกฎผลดังตาราง

ตาราง 7 ผลการหาประสิทธิภาพของของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียน 30 คน

กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง ประสบการณ์ภาษา	ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E ₁)	ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ (E ₂)
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่ 1	77.00	
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่ 2	75.33	76.83
หนังสือส่งเสริมการอ่าน เรื่องที่ 3	76.11	
(E ₁ , E ₂)	76.15	76.83

จากตาราง 7 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 76.15 และประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 76.83 แสดงว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1, E_2) เท่ากับ 76.15/76.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

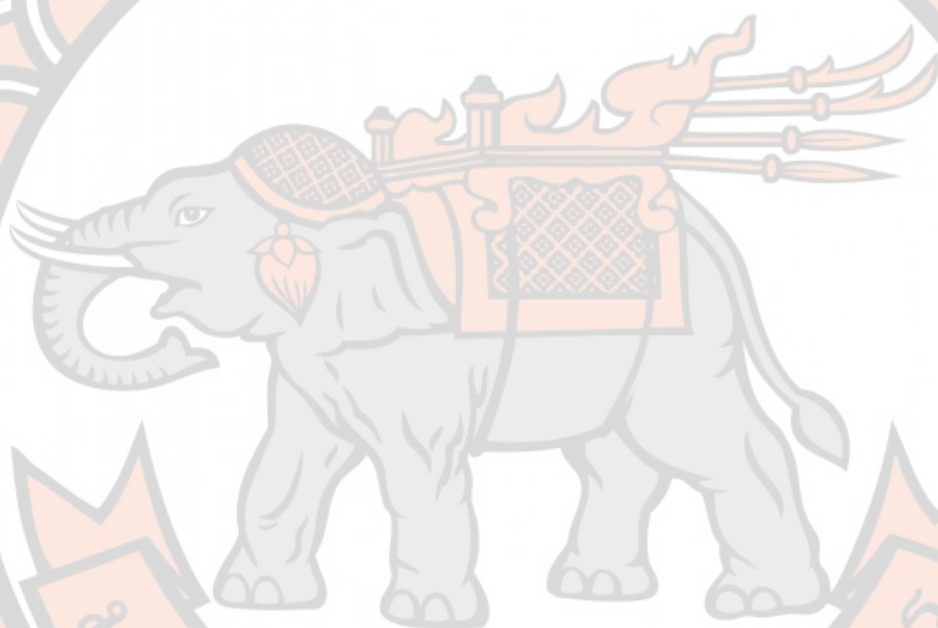
ตาราง 8 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	n	X	$\bar{x}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	27	20	10.78	2.11	-30.60	26	.000**
หลังเรียน	27	20	16.48	1.83			

** P < .01

จากตาราง 8 พบว่า ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

บทสรุป

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถในการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน คู่มือการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาไทยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศึกษาทฤษฎีและ หลักการสอนภาษาไทยโดยการใช้กิจกรรมการเรียนรู้จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวชี้วัด เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เครื่องมือที่ใช้ วัดและประเมินผลรวมทั้งเกณฑ์ที่ใช้วัดและประเมินผลแล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ อาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือ ส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พร้อมแบบประเมินเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบ ความเหมาะสม ของกิจกรรมและตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถ ด้านการเขียนภาษาไทย จากนั้นจึงนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้ หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวน ภาษาและเวลาที่ใช้ จากนั้นปรับปรุงแก้ไข นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวน เมี่ยง จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของสำนวน ภาษาและเวลาที่ใช้ จากนั้นปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง แล้วทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนบ้านสวนเมี่ยง จำนวน 30 คน เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1
2. แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับ การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของกิจกรรม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากสูตร E_1, E_2

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร สะกดคำโดยใช้นิทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียน แบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยศึกษาหลักสูตรและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนจากหนังสือ เอกสาร และตำราที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบ สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารแบ่งเป็นเขียนตามคำบอกจำนวน 30 ข้อ และแบบประเมินการพูดจำนวน 1 ชุด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอข้อเสนอนี้ นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว พร้อมแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบโดยพิจารณาความสอดคล้องข้อคำถามกับจุดประสงค์ ตัวชี้วัดและเนื้อหาเป็นรายข้อ จัดพิมพ์แบบทดสอบเพื่อนำไปใช้ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน เมื่อทดสอบเสร็จสิ้นนำมาตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก เพื่อคัดเลือกข้อสอบให้เหลือ 20 ข้อ จัดทำเกณฑ์ประเมินการพูด แล้วจัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสารเพื่อนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 กลุ่มเดิมเพื่อตรวจคะแนนหาค่าความเชื่อมั่น แล้วนำแบบทดสอบไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ จากนั้นนำกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปทดลองใช้ภาคสนามกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 โรงเรียน

บ้านสวนเมียง จำนวน 27 คน โดยการทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร หลังจากนั้นให้นักเรียนเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร จำนวน 18 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ทดสอบความสามารถในการสื่อสารเพื่อเก็บคะแนนเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เรื่อง ใช้เวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมด 18 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการสื่อสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนนักเรียนที่ได้ทำการทดสอบวัดความสามารถในการเขียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสถิติทดสอบที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า

1.1 ผลการหาคุณภาพด้านความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.79 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.23

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

ร่วมกับการใช้นิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.15/76.83 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสาร ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.78 และคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.48 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบมาอภิปรายผล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. การสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้นิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านการพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆ ของแบบฝึกจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 9 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีประสิทธิภาพของกระบวนการเป็น 75.93, 77.79 และ 76.67 ตามลำดับ และมีประสิทธิภาพของกระบวนการเฉลี่ย เท่ากับ 76.79 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์รวมเฉลี่ย เท่ากับ 77.22 นั่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.79/77.22 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ 75/75 แล้วนำไปหาประสิทธิภาพกับนักเรียนจำนวน 30 คน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีประสิทธิภาพของกระบวนการเฉลี่ย เท่ากับ 76.15 และมีประสิทธิภาพของผลลัพธ์รวมเฉลี่ย เท่ากับ 76.83 นั่นคือ กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.15/76.83

เป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เป็นวิธีการที่มีการพัฒนามาเพื่อใช้ฝึกทักษะการฟัง การอ่าน การเขียนและการพูดสำหรับการสอนภาษา และในขั้นตอนการสอนแต่ละขั้นจะส่งเสริมให้นักเรียนสนใจ รักการอ่าน การเขียนมากขึ้น เพราะนักเรียนเคยประสบความสำเร็จในการอ่าน และมีกำลังใจที่จะอ่านและเขียน และยังได้แสดงความสามารถในการวาดภาพ และเขียนเรื่องราวด้วยตนเอง รวมทั้งการได้รับแบบอย่างที่ถูกต้องจากครู ซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทางภาษา โดยสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนภาษาแบบอรรถฐานที่การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจำเป็นต้องยึดบทเรียนหรือกิจกรรมนำเป็นหลัก โดยใช้เนื้อหาที่นักเรียนได้สร้างความคุ้นเคยมาช่วยในการฝึกทักษะทางภาษา ให้ดีขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) และในกิจกรรมที่ครูจัดให้นักเรียนยังได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ซึ่งในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมนักเรียนที่มีทักษะการอ่าน การเขียนค่อนข้างช้า จะไม่สามารถทำกิจกรรมได้ แต่เมื่อครูปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นตามลำดับ ถึงแม้ว่านักเรียนที่มีความบกพร่องจะได้คะแนนความสามารถในการเขียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แต่เมื่อนักเรียนที่มีความบกพร่องดังกล่าวได้ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับระดับความสามารถ ทำให้นักเรียนมีกำลังใจในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนสามารถจดจำเรื่องราว และอ่านเขียนได้ด้วยตนเอง โดยสอดคล้องกับทฤษฎีการสอนอ่านที่ต้องดึงความสนใจ ประสบการณ์เดิม ความจำ นั้นมาช่วย เมื่อเห็นคำก็จะนึกถึงสิ่งที่เคยอ่าน เคยเขียน จนสามารถเขียนออกมาได้ถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2540) นอกจากนี้วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษายังสามารถช่วยให้ครูวิเคราะห์ความบกพร่องของผู้เรียนได้ง่าย จากผลงานที่ปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ครูสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนจัดกิจกรรมในขั้นตอนต่อไปได้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ด้วยเหตุนี้ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพร อินทร์หอม (2542) ได้ดำเนินการศึกษาการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษารูปแบบที่ 2 กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีความเข้าใจด้านการอ่านและความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู และสอดคล้องกับงานสิทธิชาติ กรองทอง (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผล

การทดลองพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.83/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 75/75

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสาร ก่อนและหลังเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.78 และคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 16.48 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนปรากฏว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาผ่านเรื่องราวหรือนิทาน ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วม และได้ประสบการณ์ตรงในการใช้ภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างต่อเนื่อง เน้นการบูรณาการด้วยตนเองจากการพัฒนาความเข้าใจความหมายโดยรวมของเรื่องไปสู่องค์ประกอบย่อยของภาษาโดยยึดสื่อการเรียน และการจัดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอย่างมีเป้าหมายในการนำรูปแบบภาษาไปใช้สื่อสารได้ในชีวิตประจำวันเป็นหลัก Evelyn Lee Fung Choy (2000) มีความเห็นว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากที่สุดใน 4 ทักษะ เขาจึงได้คิดค้นชุดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการเขียน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ลดความกลัวในการเขียนเรื่องราวต่างๆ โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียนอย่างง่ายๆ ทีละน้อยๆ โดยฝึกตามชุดกิจกรรมซึ่งจะกำหนดตามบริบทของเรื่องให้ผู้เรียนเขียน ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียนสามารถเขียนได้อย่างคล่องแคล่วและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศศิธร วงชาติ (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของของอรรตน์ รัตนสกุล (2546) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่อง และความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะทางภาษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดอรรถลักษณะ มีความสามารถในการเขียนเรื่องมากกว่าที่สอนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
เพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม
และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

บรรณานุกรม

กมล ชุกลิน. (2550). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษา

ปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 ก). การผลิต การเลือก และการใช้หนังสือ เพื่อสนองหลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 ข). แนวการพัฒนาทักษะภาษาไทย การจัดกิจกรรมและ
กระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545 ค). พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
เก่งภาษาไทย. กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ก). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ :
กระทรวงฯ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551 ข). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : กระทรวงฯ.

กศยา แสงเดช. (2545). แบบฝึก คู่มือพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.

เกริก ยุ้นพันธ์. (2547). การเล่านิทาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ขวัญเรือน กิติวัฒน์และภัสวดี นิติเกษตรสุนทร. (2540). แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมกา
รสื่อสาร. พฤติกรรมการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จักรภัทร พงศ์ภัทระ. (2546). คู่มือการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ตามความต้องการ
ของท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อารักษ์พร.

จันทิมา พรหมโชติกุล. (2529). การวัดและการประเมินผลภาษาไทยระดับประถมศึกษาใน
การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

จิตรา สมพล. (2547). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียน สะกดคำวิชาภาษาไทย ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

- จินตนา ไบกาซูยี. (2547). **หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ : ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- จินตนา ชูเชิด. (2537). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้เกมกับการใช้แบบฝึก**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จุฑามาศ ชัยสงคราม. (2552). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบกลุ่มร่วมมือแบบSTAD**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (ม.ป.ป.). **เทคนิคการพัฒนาความเชื่อมั่นและความคิดสำหรับเด็กปฐมวัย**. เอกสารประชุมเชิงปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). **ชุดการสอนระดับประถมศึกษาในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15**. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พาณิชย์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). **80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ : บริษัทแดนเนกซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). **บันไดเก้าขั้นเพื่อจรรโลงภาษาไทย. หนังสือและสื่อเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2547). **การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม**. กรุงเทพฯ : เลิฟแอนด์ลิฟเพรส.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2535). **หลักสูตรการจัดการประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์. (2548). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธิดารัตน์ พานพวง. (2554). **การศึกษาความสามารถในการเขียนคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงมาตราของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินระดับหูตึงจากการสอนแบบซิปปา (CIPPA MODEL) ร่วมกับสื่อบทเรียนนิทานภาพ**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ.
- นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ. (2546). **การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำในมาตราแม่กดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

- นพวรรณ ศิริเวชกุล และปานบุญ ศิริเวชกุล. (2546). เรื่องสั้นสำหรับเด็กและเยาวชน.
กรุงเทพฯ : แม็ค.
- บัณฑิต จัตรีโรจน์. (2549). การสอนการอ่านภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- บุษบง ดันติวงศ์. (2536). นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็ก
ปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- ประคอง นิมมานเหมินทร์. (2550). นิทานพื้นบ้านศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงาน
วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2519). การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปิติรัตน์ รอดทอง. (2556). การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเขียน
สะกดคำ วิชาภาษาไทยโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มะลิ อัจฉิวิชัย. (2540). การพัฒนาแบบฝึกภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกดคำไม่ตรงตาม
มาตราตัวสะกดแม่กน แม่กตและแม่กบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- มัลลิกา คณานุรักษ์. (2548). จิตวิทยาการสื่อสารของมนุษย์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- มานิตยา แก้วรัตน์. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการใช้
ภาษาอังกฤษโดยใช้นิทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร,
พิษณุโลก.
- มาลินี พันธุ์เทพ. (2546). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและเจตคติ
ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบ
มุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครสวรรค์.
- รังสิมันต์ ฉิมรักษ์. (2550). การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

รัชนี ศรีไพรวรรณ. (2539). การสอนกลุ่มทักษะ 1 (ภาษาไทย). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

โรจนา แสงรุ่งระวี. (2531). ผลสัมฤทธิ์การเขียนสะกดคำด้วยการใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.

วรรณิ โสมประยูร. (2519). ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ.

วรรณิ โสมประยูร. (2539). เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนมุ่งทักษะ 1 (ภาษาไทย) หน่วยที่
9-15. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

วรรณิ โสมประยูร. (2542). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช.

วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). เอกสารคำสอนวิชาการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วรรณิ ศิริสุนทร. (2550). การเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : เอส พี เอฟพริ้นติ้ง กรุป.

วราพร ทองจีน. (2550). การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ความคิด
สร้างสรรค์ทางภาษาและความ เชื่อมั่นในตนเองในการเรียนภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
(รูปแบบที่ 2) กับการสอนแบบเดิม. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ .

วิเชียร เกษประทุม. (2550) . นิทานพื้นบ้าน . พิมพ์ลักษณ์. กรุงเทพฯ : พัฒนาศึกษา.

วิไล มาศจรัส. (2545). เทคนิคการเขียน การเล่านิทานสำหรับเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ.

ศศิธร วงชาติ. (2542). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

สนั่น มีชันหมาก. (2538). ระเบียบวิธีแห่งวิทยาการการสอน . กรุงเทพฯ : บริษัทเทคโปรโมชัน
แอนด์แอดเวอร์ไทซิง จำกัด.

สมนึก ภัทธิยธนี. (2546). การวัดผลและประเมินผล. กาศิณธุ์ : ประสานการพิมพ์.

สมลักษณ์ ภาพันธ์. (2547). การพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคม
แห่งปัญญา. วารสารข้าราชการครู. 8 (80) : 24-31 กรกฎาคม.

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2542). มุ่งสู่ครูคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

สันทนต์ พางาม. (2549). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาอังกฤษ สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). คู่มือครูแนวการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

สิทธิชาติ กรองทอง. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้
การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.

สุชาติ ดาทอง. (2534). การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2533. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สงขลา.

สุภัค มหาวรรกร. (2550). ภาษาไทยเพื่ออาชีพ1. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์

สุภาพร อินทร์หอม. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการ
เขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษา รูปแบบที่ 2 กับการสอนตามคู่มือครู . วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2530). คู่มือครูวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. (2534). การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา.
กรุงเทพฯ: บริษัทประยูรวงศ์จำกัด.

- อรัญญา ฤาชัย. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู . ปรินญานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อัคเรศ ทองลักษณะศิริ. (2549). ผลของการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาและการใช้แรงเสริมทางสังคม ที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบัวมด (เจริญราษฎร์อุทิศ) เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อรรัตน์ รัตนสกุล. (2546). การศึกษาความสามารถในการเขียนเรื่องและความสนใจในการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่กำหนดลักษณะทางภาษา. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เอกฉัท จารุเมธีชน. (2537). ภาษาไทยสำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- Allen, Helen. Concentrated Language Encounter Instruction Guide. Port Elizabeth : GM.
- Bartz. Walter H. (1979). Testing oral communication in the foreign language classroom : Language in education: Theory and Practice. Virginia: The Center for Applied Linguistic.
- Bouchard, Margart Pray. (2002). An Investigation of Students. Word Knowledge as Demonstrated by Their Reading and Spelling Error, Boston: Boston University.
- Brooks. (2000). Writing for Study Purposes. Cambridge : Cambridge University Press,.
- Harris, Ben M. (1963). Supervisory Behavior in Education. Englewood Cliffs, New Jersey :Prentice-Hall.
- Krashen, S. D. and Terrel, T. D. (1983). The Natural Approach Language Acquisition in the Classroom. U. K. : Pergamon Press. McCarty.
- Maley, Allen and Alan Duff. (1982). Drama Techniques in Language Learning. Cambridge : Cambridge University Press,.
- Richards, J. C. & Rodgers, T. (2001). Approaches and Methods in Language Teaching (2nd Ed.). Cambridge University.

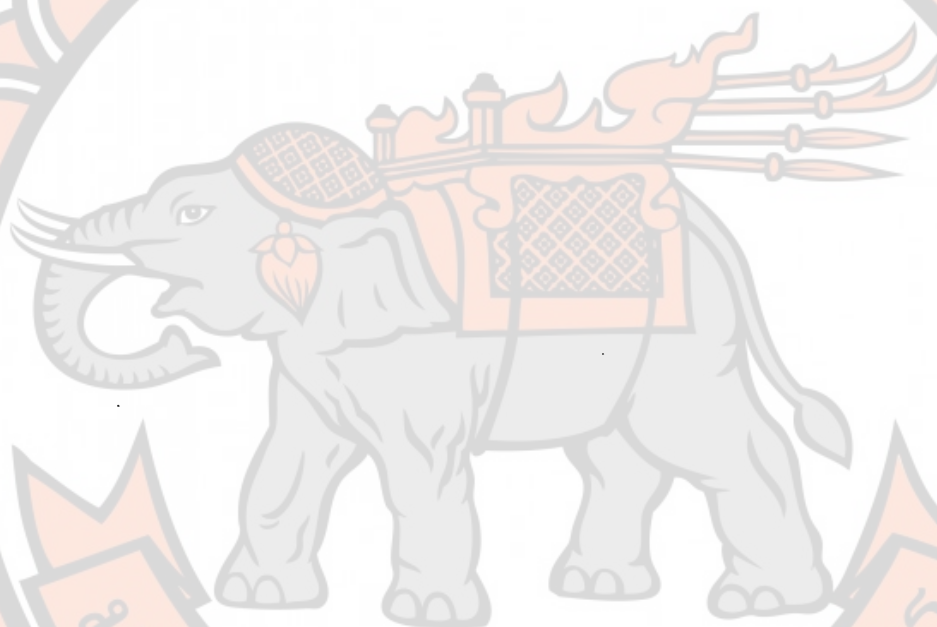
Savignon, S.J. (1983). **Communicative Competence: Theory and Classroom Practice**

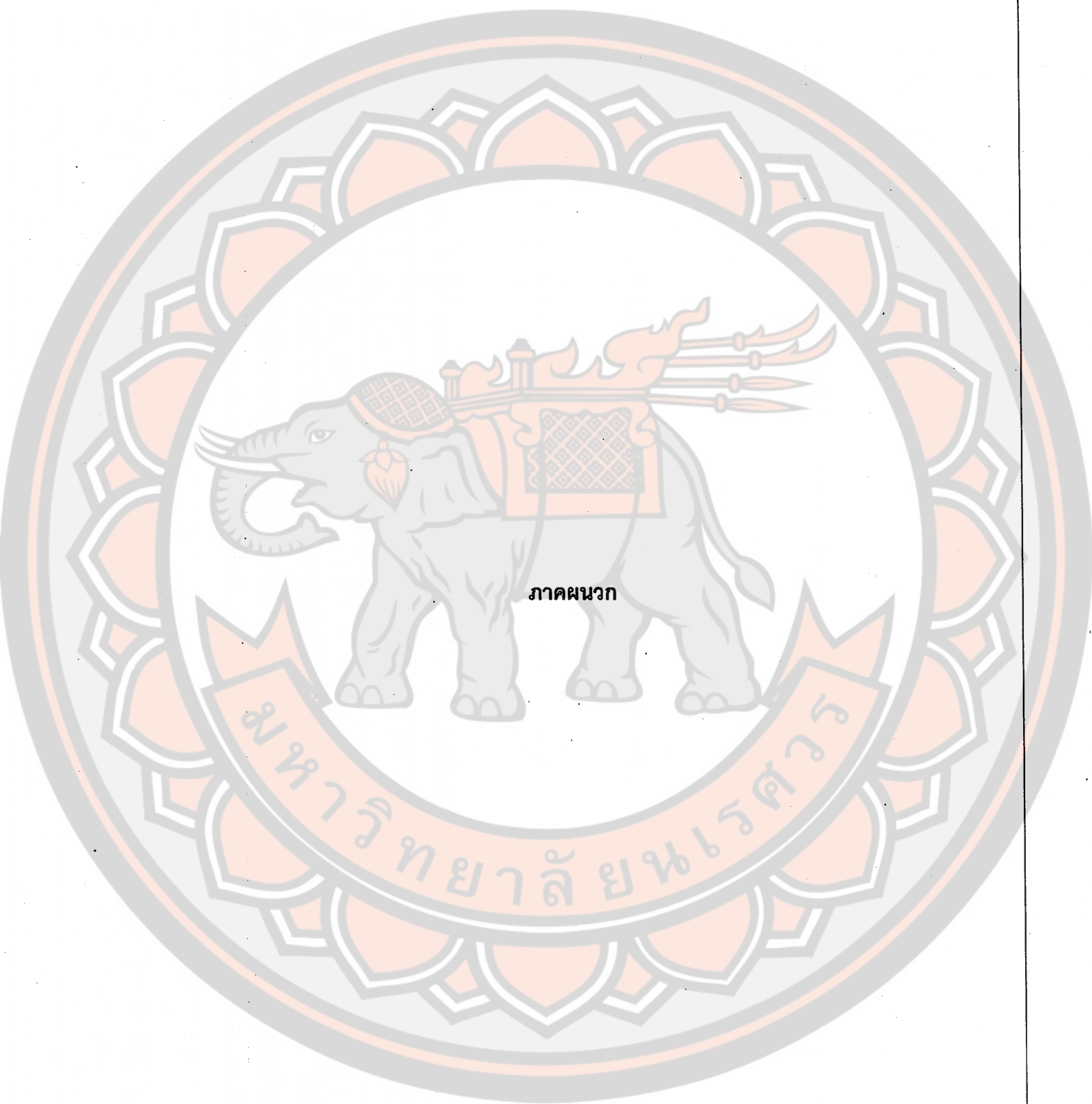
Reading. Reading, MA : Addison – Wesley.

Saowalak Rattavich and John W. Oller.(1992). **Teaching all the Children to**

Read : Concentrated Language Encounter Techniques. Buckingham : Open

University Press.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพระนคร

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อ้อมจิต เป็นศรี อาจารย์ประจำภาควิชา
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. นางราตรี เงืองจันทอง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวนเมียง
วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านสวนเมียง
จังหวัดพิษณุโลก
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการ
สอน
ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนเนินมะอัครีต จังหวัดพิษณุโลก
ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
ภาษาไทย
3. นางสาวนงนุช พันธุ์ลี

ภาคผนวก ข แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
 ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถใน
 การสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 1

แบบประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับ
 การใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการ
 เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

โปรดพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้แบบ
 มุ่งประสบการณ์ภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านและเขียนโดยใช้นิทาน กลุ่มสาระ
 การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้วทำเครื่องหมายเครื่องหมาย ✓
 ลงในช่องที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด โดยใช้เกณฑ์พิจารณาดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อย
1	หมายถึง	รายการนั้นมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. กิจกรรมมีขั้นตอนถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา					
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง					
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการสื่อสาร					
4. กิจกรรมสอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน					
5. สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของแผนการจัดการเรียนรู้					

รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
	6. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและน่าสนใจ				
7. กิจกรรมเสริมทักษะภาษาเน้นความสามารถในการสื่อสาร					
8. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม					
9. กิจกรรมสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดในจุดประสงค์					
10. วิธีการวัดและประเมินมีความหลากหลาย					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ลงชื่อ.....ผู้เชี่ยวชาญ

(.....)

.....

ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง
 ประสพการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม
 ความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 9 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสพการณ์
 ภาษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนโดยใช้นิทาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

รายการประเมิน	คะแนนความเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคน ที่			$\bar{x}$	S.D.	ระดับ ความ เหมาะสม
	1	2	3			
1. กิจกรรมมีขั้นตอนถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบ การสอนแบบมุ่งประสพการณ์ทางภาษา	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง	4	5	4	4.33	0.58	มาก
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะการสื่อสาร	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
4. กิจกรรมสอดคล้องกับวัยและความสามารถของ ผู้เรียน	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
5. สามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของ แผนการจัดการเรียนรู้	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
6. สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและน่าสนใจ	4	4	4	4	0.00	มาก
7. กิจกรรมเสริมทักษะภาษาเน้นความสามารถใน การสื่อสาร	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	5	4	5	4.67	0.58	มากที่สุด
9. กิจกรรมสอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดใน จุดประสงค์	3	4	4	3.67	0.58	ปานกลาง
10. วิธีการวัดและประเมินมีความหลากหลาย	5	5	5	5	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.67	4.73	4.73	4.70	0.05	มากที่สุด

ภาคผนวก ง แบบประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้และแบบวัด
ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถใน
การสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1

แบบประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้และแบบวัดความสามารถในการ
สื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือ
ส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อมีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัด
ความสามารถในการสื่อสารกับตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยเขียน
เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง "คะแนนการพิจารณา" ตามความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และ
พฤติกรรมการเรียนรู้

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นมีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และ
พฤติกรรมการเรียนรู้

- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นไม่มีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การเรียนรู้และ
พฤติกรรมการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	รายการพิจารณา	ระดับการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
นักเรียนเขียนคำที่ ประสมด้วยสระอา สระอี และสระอุได้	20. วาจา				
	21. ปี่นี้				
	22. ทิว				
	23. คุณา				
	24. ชูใจ				
	25. ดุง				
	26. ดูดี				
	27. ศาลา				
	28. กากี				
	29. ปลาทุ				
30. นาฬิกา					

ภาคผนวก จ แบบประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้และแบบวัด
 ความสามารถในการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
 ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถใน
 การสื่อสารกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 1

ตาราง 10 แสดงผลการพิจารณาแบบประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้
 และแบบวัดความสามารถในการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง
 ประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้นิทาน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการ พิจารณา
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 10 (ต่อ)

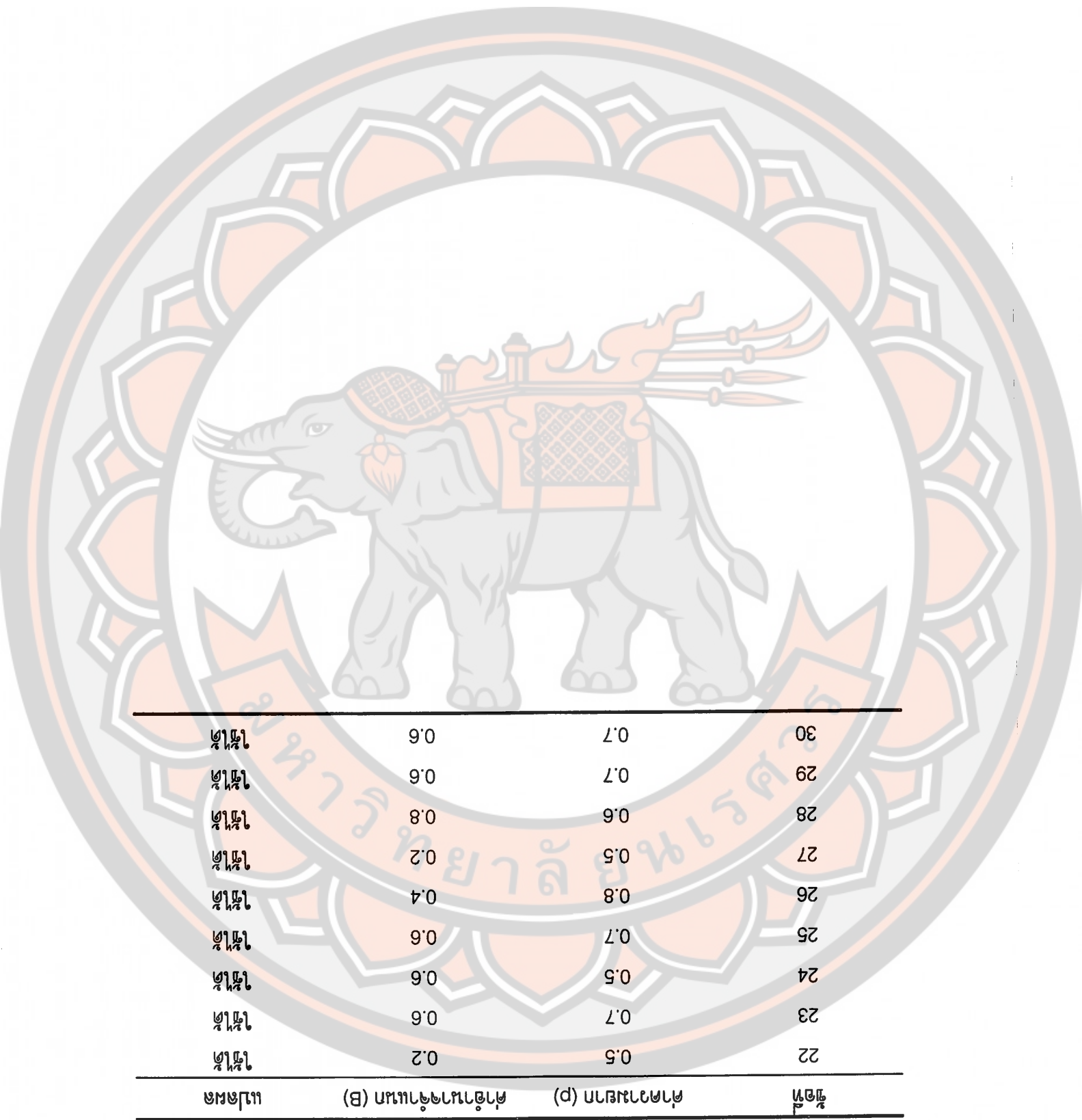
ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	ผลการพิจารณา
	1	2	3		
19	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบวัดความสามารถในการ
สื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1

ตาราง 11 แสดงค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดความสามารถใน
การสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	แปลผล
1	0.5	0.2	ใช้ได้
2	0.5	0.2	ใช้ได้
3	0.7	0.2	ใช้ได้
4	0.7	0.6	ใช้ได้
5	0.5	0.2	ใช้ได้
6	0.8	0.4	ใช้ได้
7	0.7	0.2	ใช้ได้
8	0.7	0.6	ใช้ได้
9	0.4	0.8	ใช้ได้
10	0.5	0.6	ใช้ได้
11	0.4	0.4	ใช้ได้
12	0.7	0.6	ใช้ได้
13	0.5	0.6	ใช้ได้
14	0.6	0.8	ใช้ได้
15	0.4	0.8	ใช้ได้
16	0.6	0.8	ใช้ได้
17	0.7	0.6	ใช้ได้
18	0.5	0.2	ใช้ได้
19	0.7	0.6	ใช้ได้
20	0.5	0.2	ใช้ได้
21	0.7	0.6	ใช้ได้

ข้อ	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	แปลผล
22	0.5	0.2	ใช้ได้
23	0.7	0.6	ใช้ได้
24	0.5	0.6	ใช้ได้
25	0.7	0.6	ใช้ได้
26	0.8	0.4	ใช้ได้
27	0.5	0.2	ใช้ได้
28	0.6	0.8	ใช้ได้
29	0.7	0.6	ใช้ได้
30	0.7	0.6	ใช้ได้

ตาราง 11 (ต่อ)

ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความสามารถในการสื่อสารโดยใช้กิจกรรม
การเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการ
อ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 12 แสดงค่าความเชื่อมั่น (R) ของแบบวัดความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยาก (p)	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	0.5	0.2
2	0.7	0.2
3	0.8	0.4
4	0.7	0.2
5	0.5	0.6
6	0.4	0.4
7	0.5	0.4
8	0.4	0.6
9	0.5	0.8
10	0.7	0.6
11	0.7	0.6
12	0.7	0.6
13	0.5	0.6
14	0.5	0.2
15	0.7	0.6
16	0.8	0.4
17	0.5	0.4
18	0.8	0.4
19	0.6	0.4
20	0.5	0.6

ค่าความเชื่อมั่น (R) ของแบบทดสอบวัดความสามารถเขียน เท่ากับ 1.01

ภาคผนวก ข แบบวัดความสามารถในการสื่อสารโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่ง
ประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

แบบวัดความสามารถในการเขียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสารกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนเขียนตามคำบอกใช้เวลา 20 นาที
2. ให้ครูบอกคำละ 2 ครั้ง โดยเว้นเวลาให้นักเรียนเขียนก่อนบอกคำในข้อต่อไป

1. งู	11. ดารา
2. ชา	12. ทิว
3. ฟาซี	13. ภูเขา
4. มีนา	14. กากี
5. ภูเขา	15. ศาลา
6. รูป	16. ทาสี
7. ทายา	17. ดุดี
8. สีดา	18. คุณา
9. วาจา	19. ชูใจ
10. ดูนู	20. นาฬิกา

วิธีการประเมิน

เขียนถูกต้อง ให้ข้อละ 1 คะแนน

เขียนผิด ให้ 0 คะแนน

แบบประเมินกิจกรรมการเล่านิทาน

กลุ่มที่ ..... สมาชิก 1. ....
 2. ....
 3. ....
 4. ....
 5. ....

ข้อที่	หัวข้อการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			รวม (20)
		3	2	1	
1	ความถูกต้องของเนื้อหา				
2	การลำดับเรื่องราว				
3	การออกเสียงตามหลักภาษาไทย				
4	การใช้ท่าทางประกอบ				
5	ความคิดสร้างสรรค์				
	รวม				

ระดับคุณภาพ

คะแนน 12 – 15 หมายถึง ดี

คะแนน 8 - 11 หมายถึง พอใช้

คะแนน 5 – 7 หมายถึง ควรปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนการเล่านิทาน

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	ออกเสียงคำศัพท์และ ประโยคได้ถูกต้องตาม หลัก การออกเสียง ออกเสียงเน้นหนักใน คำ/ประโยคอย่าง สมบูรณ์	ออกเสียงคำศัพท์ และประโยคได้ ถูกต้องเป็น ส่วนใหญ่ขาดการ ออกเสียงเน้นหนัก	ออกเสียงคำ/ ประโยคผิด หลักการออกเสียง ทำให้สื่อสารไม่ได้
2. การลำดับเรื่องราว	ลำดับเรื่องราวได้ดี ไม่ มีขาดตอนหรือข้าม หน้า	ลำดับเรื่องราวได้ มี ข้ามตอนหรือข้าม หน้าบ้าง	ลำดับเรื่องราว ไม่ได้
3. การออกเสียงตามหลัก ภาษาไทย	พูดต่อเนื่องไม่ติดขัด พูดชัดเจนทำให้ สื่อสารได้	พูดเป็นคำๆหยุดเป็น ช่วงๆเพื่อทำให้ สื่อสารได้ไม่ชัดเจน	พูดได้บางคำทำให้ สื่อ ความหมายไม่ได้
4. การใช้ท่าทางประกอบ	แสดงท่าทางและพูด ด้วยน้ำเสียงเหมาะสม กับบทบรรยาย	พูดด้วยน้ำเสียง เหมาะสมกับบท บรรยายแต่ไม่มี ท่าทางประกอบ	พูดเหมือนอ่านไม่ เป็นธรรมชาติขาด ความน่าสนใจ
5. การทำงานเป็นกลุ่ม	สมาชิกทุกคนมีส่วน ร่วมในการแสดง ความคิดเห็น มีความ กระตือรือร้นในการ ทำงาน	สมาชิกบางส่วนไม่มี ส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น มีความกระตือรือร้น ในการทำงาน	สมาชิกไม่มีส่วน ร่วมในการแสดง ความคิดเห็น ไม่มี ความกระตือรือร้น ในการทำงาน

ภาคผนวก ฅ ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 13 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
ร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตาม
เกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 9 คน

นักเรียนคน ที่	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁)			รวม	ประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E ₂)
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3		
คะแนน	30	30	30	90	30
1	20	24	23	67	14
2	19	23	21	63	20
3	17	20	18	55	18
4	19	19	15	53	15
5	25	27	26	78	12
6	27	24	26	77	12
7	27	25	27	79	14
8	28	23	26	76	15
9	23	25	26	74	19
รวม	205	210	207	622	139
เฉลี่ย	22.78	23.33	23.00	69.11	15.44
ร้อยละ	75.93	77.78	76.67	76.79	77.22
$E_1 / E_2 = 76.79/77.22$					

ภาคผนวก ญ ผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถ
ในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 14 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์
ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการ
สื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
ตามเกณฑ์ 75/75 กับนักเรียนจำนวน 30 คน

คนที่	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)			รวม	ประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E_2)
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3		
คะแนน	30	30	30	90	20
1	17	19	24	60	15
2	20	23	21	64	12
3	22	24	23	69	17
4	23	20	22	65	17
5	24	21	25	70	14
6	24	20	24	68	15
7	26	26	23	75	19
8	22	23	21	66	18
9	23	24	23	70	20
10	28	25	24	77	14
11	21	18	20	59	11
12	23	25	22	70	10
13	23	20	22	65	15
14	21	21	23	65	14
15	22	25	22	69	16
16	22	26	24	72	18

ตาราง 14 (ต่อ)

คนที่	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1)			รวม	ประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E_2)
	เรื่องที่ 1	เรื่องที่ 2	เรื่องที่ 3		
คะแนน	30	30	30	90	20
17	25	24	26	75	17
18	22	20	22	64	11
19	20	23	21	64	15
20	25	22	23	70	12
23	23	23	24	70	14
24	23	20	21	64	13
25	25	21	23	69	13
26	24	22	27	73	19
27	26	24	21	71	20
28	22	24	23	69	20
29	24	25	22	71	14
30	27	27	21	75	18
รวม	693	678	685	2056	461
เฉลี่ย	23.10	22.60	22.83	68.53	15.37
ร้อยละ	77.00	75.33	76.11	76.15	76.83
$E_1 / E_2 = 76.15/76.83$					

ภาคผนวก ฎ ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารก่อนเรียนและหลังเรียน
ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือ
ส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสื่อสารก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย
กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษาร่วมกับการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน
เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กับนักเรียนจำนวน 27 คน

คนที่	คะแนนก่อนเรียน (20 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (20 คะแนน)	คะแนนผลต่าง
1	10	19	9
2	5	14	9
3	10	18	8
4	5	13	8
5	12	20	8
6	13	14	1
7	12	20	8
8	9	15	6
9	6	11	5
10	5	10	5
11	12	20	8
12	17	20	3
13	12	18	6
14	9	17	8
15	10	11	1
16	14	15	1
17	9	16	7
18	11	20	9

คนที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	คะแนนผลต่าง
19	15	20	5
20	16	20	4
21	14	17	3
22	14	17	3
23	13	15	2
24	9	16	7
25	11	20	9
26	8	15	7
27	10	14	4
$\bar{X}$	10.78	16.48	5.70
S.D.	3.26	3.12	2.70

ตาราง 15 (ต่อ)

ภาคผนวก ๗ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติจากการใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล

Statistical Package for the Social Sciences

T-Test

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pretest	12.19	27	2.113	.407
	Posttest	23.85	27	1.834	.353

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	Pretest & Posttest	27	.504	.007

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	Pretest - Posttest	-11.667	1.981	.381	-12.450	-10.883	-30.607	26	.000

ภาคผนวก ฐ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ไบโบก ไบบัว

ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

เรื่อง นิทานของมาม่า

จำนวน ๖ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท ๒.๑ ตัวชี้วัด ป.๑/๒ เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ

มาตรฐาน ท ๓.๑ ตัวชี้วัด ป.๑/๒ ตอบคำถามและเล่าเรื่องที่ฟังและดู ทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง

มาตรฐาน ท ๓.๑ ตัวชี้วัด ป.๑/๓ พูดย่อแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู

สาระสำคัญ

หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่องนิทานของมาม่า เป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านเกี่ยวกับคำที่ประสมด้วยสระอา สระอาเป็นสระเสียงยาว เขียนไว้หลังพยัญชนะต้น เช่น กา หา ตา นักเรียนสามารถนำคำที่ประสมด้วยสระอา มาแต่งเป็นเรื่องราวและนำเสนอหน้าชั้นเรียนได้

สาระการเรียนรู้

- หลักการเขียนสระอา
- การประสมคำที่มีสระอา
- ระบุคำที่ประสมด้วยสระอา
- การทำหนังสือเล่มใหญ่เรื่องสระอา

สมรรถนะสำคัญ

๑. ความสามารถในการสื่อสาร
๒. ความสามารถในการคิด
๓. ความสามารถในการแก้ปัญหา
๔. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

๑. มีวินัย
๒. ใฝ่เรียนรู้
๓. มุ่งมั่นในการทำงาน
๔. มีจิตสาธารณะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านพุทธิพิสัย

๑. นักเรียนบอกหลักการเขียนสระอา
๒. นักเรียนเขียนประสมคำที่มีสระอา
๓. นักเรียนแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่ประสมด้วยสระอาได้

ด้านทักษะพิสัย

๔. นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่ได้
๕. นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา

ด้านเจตคติ

๖. นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ ๑

ขั้นที่ ๑ ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

๑. ครูให้นักเรียนดูภาพหน้าปกนิทานเล่มใหญ่ แล้วสนทนากับนักเรียนดังนี้
  - จากภาพที่นักเรียนเห็น มีอะไรบ้าง (ตอบตามความคิดของนักเรียน)
  - นักเรียนลองตั้งชื่อนิทานเรื่องนี้จากภาพที่เห็น (ตอบตามความคิดของนักเรียน)

๒. ครูอ่านหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง นิทานของมามา ให้นักเรียนฟัง โดยใช้หนังสือเล่มใหญ่

เป็นสื่อในการสอน

- ขั้นที่ ๒ ให้นักเรียนเล่าเรื่อง ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียงและเล่นบทบาทสมมติ

๓. ครูให้นักเรียนลำดับเรื่องราวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากนิทานเรื่อง **สระอา สามัคคีตีจิ้ง** โดยครูใช้คำถามดังนี้

- มาฆ่าไว้ผมแบบไหน (ผมม้า)
- มาฆ่าอยู่บ้านกับใครบ้าง (ยาย ตา ป้า และน้ำ)
- บ้านมาฆ่าอยู่ที่ไหน (ศาลายา)
- ปะป้าและหม่าม้า หมายถึงใคร (พ่อและแม่)
- ปะป้าและหม่าม้าทำงานที่ไหน ชั้นอะไร (ห้างพาด้า ชั้นห้า)
- หนังสือนิทานที่ปะป้าและหม่าม้าซื้อมาให้ ชื่อเรื่องอะไร (กากับลา)

๔. ให้นักเรียนดูบัตรคำ สระอา พร้อมทั้งอธิบายหลักการเขียนสระอาที่ถูกต้องบนกระดานและบอกวิธีการอ่านออกเสียงแล้วให้นักเรียนจินตนาการว่าสระอาเหมือนสิ่งของอะไรบ้าง

สระอา

๕. ครูสอนวิธีการอ่านประสมคำ โดยยกตัวอย่างอ่านคำศัพท์จากบัตรคำบนกระดาน แล้วให้นักเรียนลองบอกความหมายตามความเข้าใจ เช่น ตา ม้า กา ปลา เป็นต้น เมื่อนักเรียนบอกความหมายตามความเข้าใจของนักเรียนแล้ว ครูจึงเฉลยโดยนำแถบประโยคความหมายมาติดข้างบัตรคำศัพท์

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน ให้แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติจากนิทานเรื่องนิทานของมาฆ่า โดยให้แต่ละกลุ่มกำหนดคนเล่นนิทานและคนแสดงบทบาทสมมติ

๖. ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่องนิทานของมาฆ่าตามครู

ชั่วโมงที่ ๒

ชั้นที่ ๓ เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

๑. ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อจากนิทานเรื่องนิทานของมาฆ่าโดยครูใช้คำถามดังนี้

- เด็กผู้หญิงในเรื่องชื่ออะไร (มาฆ่า)
- มาฆ่าไว้ผมแบบไหน (ผมม้า)
- มาฆ่าอยู่บ้านกับใครบ้าง (ยาย ตา ป้า และน้ำ)

- บ้านมาอยู่ที่ไหน (ศาลายา)
- ปะป้าและหม่าม้า หมายถึงใคร (พ่อและแม่)
- ปะป้าและหม่าม้าทำงานที่ไหน ชั้นอะไร (ห้างพาด้า ชั้นห้า)
- หนังสือนิทานที่ปะป้าและหม่าม้าซื้อมาให้ ชื่อเรื่องอะไร (กากับลา)

๒. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม ครูแจกบัตรภาพและบัตรคำกลุ่มละ ๑ ชุด ชุดละ ๘ ภาพ ๘ บัตรคำให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเรียงลำดับภาพเหตุการณ์และบัตรคำให้ถูกต้อง กลุ่มใดเรียงเสร็จแล้วให้ยกมือเพื่อให้ครูตรวจสอบ

๓. นักเรียนช่วยกันเฉลยโดยครูนำแผ่นป้ายรูปภาพและบัตรคำมาติดบนกระดาน เมื่อเฉลยเสร็จให้แต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของตนเอง แล้วนับคะแนน

๔. นักเรียนอ่านนิทานเรื่องนิทานของมาม่าพร้อมกันอีก ๑ รอบ

๕. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมอุปกรณ์ที่จะทำหนังสือเล่มใหญ่มาในวันถัดไป

ชั่วโมงที่ ๓-๔

ขั้นที่ ๔ ให้นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่

๑. ครูนำแผ่นป้ายรูปภาพจากนิทานเรื่องนิทานของมาม่ามาติดบนกระดาน ให้นักเรียนบอกเนื้อเรื่องตามภาพที่เห็น จากนั้นครูเฉลยโดยบัตรคำมาติดบนกระดาน จนครบจำนวน ๘ ภาพ ๘ เนื้อหา

๒. ครูอธิบายการทำหนังสือเล่มใหญ่ โดยอธิบายที่ละขั้นตอนดังนี้

- แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่มๆละเท่ากัน
- แบ่งหน้าที่สมาชิกในกลุ่ม ดังนี้

หัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ ตรวจสอบความเรียบร้อยและความก้าวหน้าของงาน

รองหัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ เก็บรายละเอียดของงานที่ยังไม่เรียบร้อย

สมาชิกในกลุ่ม มีหน้าที่ระบายรูปภาพให้สวยงาม คัดลอกข้อความบนกระดานให้

สวยงามและตรงกับรูปภาพ

สวัสดิการ มีหน้าที่ จัดเตรียมและดูแลอุปกรณ์ให้พร้อม

- ครูแจกกระดาษปอนด์ขนาด A4 จำนวน ๑๐ แผ่น แบ่งออกเป็นกระดาษเปล่า ๒ แผ่น กระดาษที่มีรูปภาพและเส้นบรรทัด ๘ แผ่น

- ดูรูปภาพแล้วเขียนหมายเลขหน้า จากนั้นระบายสีรูปภาพให้สวยงาม และเขียนเนื้อเรื่องได้รูปภาพนั้นให้ถูกต้อง

- ให้นักเรียนวาดภาพหน้าปกและเขียนรายชื่อสมาชิกลงในกระดาษเปล่าอย่างละแผ่น

- ตกแต่ง จัดเรียงหน้าให้ถูกต้อง

- นำมาให้ครูเข้าเล่ม เป็นอันเสร็จสิ้น

๓. ให้นักเรียนลงมือทำหนังสือเล่มใหญ่ ครูเดินตรวจดูการทำงานของนักเรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้คำแนะนำนักเรียนระหว่างการทำงาน

๔. ครูจัดแสดงผลงาน พร้อมกับให้คะแนน

ชั่วโมงที่ ๕

ขั้นที่ ๕ ให้นักเรียนเล่นเกมและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

๑. ครูอธิบายเนื้อหาเรื่อง สระอา โดยสอนการอ่านออกเสียง การเขียน และวิธีการอ่านสะกดคำ

๒. ให้นักเรียนช่วยกันบอกคำที่มีสระอา จากเนื้อเรื่องที่อ่าน

๓. ครูติดบัตรคำศัพท์จากเนื้อเรื่องจำนวน ๒๘ คำบนกระดาน ให้นักเรียนอ่านคำพร้อมๆกัน

๔. แบ่งนักเรียนออกเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มละเท่าๆกัน โดยคณะระดับออกเป็น เก่ง กลาง และอ่อน ต้องอยู่กลุ่มเดิมจนจบกิจกรรมทั้งหมด

๕. ให้นักเรียนเล่นเกมกิจกรรมเสริมทักษะ แบ่งออกเป็น ๔ กิจกรรม ดังนี้

เกม เทียบคำ

จุดประสงค์ นักเรียนจำคำในหนังสือเล่มใหญ่ได้

อุปกรณ์

๑. บัตรคำ

๒. แถบประโยค

วิธีเล่น

๑. ครูแจกบัตรคำจำนวน ๓ ชุด ชุดละ ๑๐ ใบ
๒. ครูหยิบแถบประโยคขึ้นมาติดบนกระดาน แล้วอ่านให้นักเรียนฟัง ๒ ครั้ง แล้วให้นักเรียนทั้งสามกลุ่มเลือกบัตรคำที่ตรงกับความหมายภายในเวลา ๓ วินาที แล้วให้ชูบัตรคำขึ้น จากนั้นครูเฉลย ถ้าถูกต้องจะได้ ๑ คะแนน ถ้าทายผิดได้ ๐ คะแนน
๓. กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

เกม เปิดป้าย อ่านคำ

จุดประสงค์ นักเรียนอ่านคำในหนังสือเล่มใหญ่ได้

อุปกรณ์

๑. บัตรคำศัพท์จำนวน ๒๘ คำ
๒. กระเป๋าหนัง

วิธีเล่น

๑. ให้แต่ละกลุ่มนั่งเป็นแถวตอนลึก
๒. เมื่อครูเปิดแผ่นป้ายบัตรคำ คนแรกของแถวจะต้องรีบยกมือเพื่ออ่านคำศัพท์นั้น
๓. เมื่ออ่านถูกต้อง กลุ่มนั้นจะได้คำละ ๑ คะแนน และเปลี่ยนให้คนที่สองมานั่งหน้าเพื่อรออ่านคำต่อไป
๔. เปิดแผ่นป้ายบัตรคำครบแล้ว ครูและนักเรียนนับคะแนน กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

เกมรถไฟ

จุดประสงค์ นักเรียนเขียนคำศัพท์ที่มีสระอาในหนังสือเล่มใหญ่ได้

อุปกรณ์

บัตรคำศัพท์จำนวน ๑๐ คำ

วิธีเล่น

๑. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนั่งเป็นแถวตอนลึก
๒. ครูอ่านคำศัพท์ ให้นักเรียนแถวแรกออกมาเขียนคำตามคำบอก เสร็จแล้วให้ไปต่อหลังสุด ทำแบบนี้ไปเรื่อยๆจนกว่าจะครบ
๓. เมื่อครบแล้ว ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจคำตอบ ถูกต้องจะได้ ๑ คะแนน ถ้าทายผิดได้
  - คะแนน
๔. กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

เกมเล่าเรื่องจากคำ

จุดประสงค์ ให้นักเรียนนำคำในหนังสือเล่มใหญ่มาแต่งประโยคปากเปล่าได้

อุปกรณ์ บัตรคำศัพท์ ๕ ใบ จำนวน ๓ ชุด

วิธีการเล่น

๑. ให้แต่ละกลุ่มนั่งเป็นวงกลม
๒. ครูแจกบัตรคำศัพท์ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคปากเปล่าจากบัตรคำศัพท์ที่กำหนดให้ กำหนดเวลา ๑๐ นาที
๓. ครูสุ่มตัวอย่งนักเรียนออกมาแต่งประโยคปากเปล่า

เมื่อทำกิจกรรมครบทั้ง ๔ กิจกรรมแล้ว ครูแจกใบงานให้นักเรียนทำเป็นการบ้าน

ชั่วโมงที่ ๖

ชั้นที่ ๕ ให้นักเรียนเล่นเกมและทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา

๑. ให้ตัวแทนห้องออกมาชี้นิทานเรื่องนิทานของมาม่า แล้วให้เพื่อนอ่านตาม
๒. ให้นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษา แบ่งออกเป็น ๒ กิจกรรม ดังนี้

เกมเรียงร้อย ถ้อยคำ

จุดประสงค์ นักเรียนอ่านและเขียนประโยคที่แต่งได้

อุปกรณ์

๑. บัตรคำศัพท์ที่มีสระอา

๒. กระดานดำ

๓. ชอล์ก

วิธีการเล่น

๑. ครูอธิบายวิธีการแต่งประโยคที่ถูกต้องจะต้องมีส่วนประกอบอะไรบ้าง พร้อมยกตัวอย่าง เช่น ตามาหาอา ปูนามีสีดำ เป็นต้น
๒. ให้แต่ละกลุ่มกำหนดหมายเลขสมาชิกในกลุ่ม
๓. ครูติดบัตรคำศัพท์บนกระดาน ให้หมายเลข ๑ ของแต่ละกลุ่มออกมาเขียนประโยคบนกระดาน ทำแบบนี้จนครบคน
๔. ถ้าแต่งประโยคได้ถูกต้องได้ประโยคละ ๑ คะแนน หากแต่งประโยคผิด ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขให้ถูกต้อง แต่จะไม่ได้คะแนนในข้อนั้นๆ รวมคะแนนของแต่ละกลุ่ม กลุ่มไหนมากที่สุดถือว่าชนะ
๕. นักเรียนอ่านประโยคบนกระดานพร้อมกันๆ

เกมเขียนเรื่องจากภาพ

จุดประสงค์ นักเรียนเขียนเรื่องสั้นๆ ได้

อุปกรณ์

๑. รูปภาพขนาด A3
๒. กระดาษ A4

วิธีการเล่น

๑. ให้นักเรียนดูรูปภาพบนกระดาน แล้วตอบคำถามครูดังนี้

- ในภาพมีตัวละครอะไรบ้าง (ผู้หญิง เด็กผู้ชาย ควายน)
- ตัวละครกำลังทำอะไร (ตอบตามความคิดเห็นของนักเรียน)
- เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ใด (นา)

๒. ให้แต่ละกลุ่มลองเขียนเรื่องจากภาพลงในกระดาษเปล่าที่แจกให้
  ๓. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเล่าเรื่องจากภาพ
  ๔. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนทั้งหมด แล้วแจกใบงานให้นักเรียนทำเป็น
การบ้าน
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้**

๑. หนังสือนิทานเรื่องนิทานของมามา
๒. กระดาษปอนด์ ขนาด A4
๓. บัตรคำศัพท์
๔. แถบประโยค
๕. รูปภาพขนาด A3
๖. กระดาษ A4
๗. กระเป๋าหนังสือ
๘. กระดานดำ
๙. ชอล์ก
๑๐. ใบงานเรื่องคำที่มีสระอา

วิธีการวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	เครื่องมือ	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมิน
นักเรียนเล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ได้ฟังได้	แบบประเมินการตอบคำถาม	การเล่าเรื่องย่อ	ผลการประเมินผ่าน
นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ฟังได้	- แบบประเมินการตอบคำถาม	- การตอบคำถาม	- ผลการประเมินผ่าน
นักเรียนบอกคำที่ประสมด้วยสระอาได้	- แบบประเมินการตอบคำถาม	- การตอบคำถาม	- ผลการประเมินผ่าน

จุดประสงค์การเรียนรู้	เครื่องมือ	วิธีการวัด	เกณฑ์การประเมิน
นักเรียนเขียนคำศัพท์จากเนื้อเรื่องได้	แบบทดสอบการเขียน	การเขียนคำศัพท์จากเนื้อเรื่อง	คะแนนตั้งแต่ ๑๕ ไปถือว่าผ่าน
นักเรียนอ่านคำศัพท์จากเนื้อเรื่องได้	แบบทดสอบการอ่าน	การอ่านคำศัพท์จากเนื้อเรื่อง	คะแนนตั้งแต่ ๑๕ ไปถือว่าผ่าน
นักเรียนทำหนังสือเล่มใหญ่ได้	- การมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม	- การทำงานกลุ่ม	ผลการประเมิน ดีขึ้นไป ถือว่า ผ่าน
นักเรียนทำกิจกรรมเสริมทักษะภาษา	- การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม	- การทำกิจกรรมกลุ่ม	ผลการประเมิน ผ่าน
นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน	สมุดบันทึกการอ่าน	ตรวจสอบสมุดบันทึกการอ่าน	เกณฑ์ร้อยละ ๘๐ ของการบันทึก ถือว่าผ่าน

แบบบันทึกคะแนนการทำงานกลุ่ม

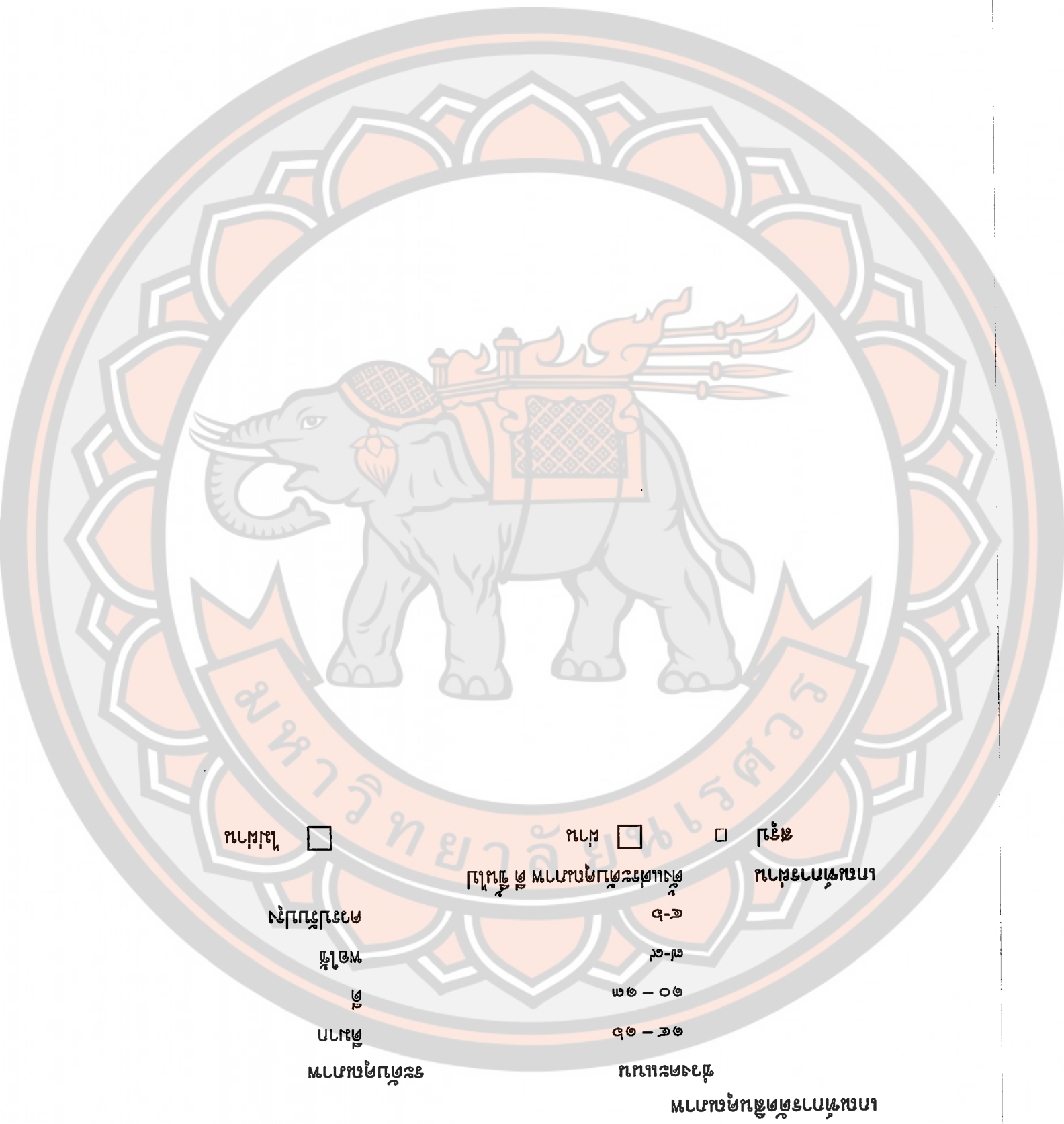
เรื่อง..... ชั้น..... เลขที่.....

กลุ่มที่	ประเด็นการประเมิน				รวมคะแนน (๑๖)	ระดับการ ประเมิน
	ความร่วมมือ (๔)	ขั้นตอนการ ทำงาน (๔)	การแสดง ความคิดเห็น (๔)	ความ รับผิดชอบ (๔)		
๑						
๒						
๓						

เกณฑ์การประเมินการทำงานกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	ระดับคะแนน			
	๔	๓	๒	๑
ความร่วมมือ	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน มีการประสานงานที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมตลอดเวลา	สมาชิกในกลุ่มทุกคนร่วมมือกันทำงาน ส่วนใหญ่มีการประสานงานที่ดี เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจกรรมบางช่วง	สมาชิกในกลุ่มทุกคนทำงานที่ได้รับ มอบหมายแต่ยังขาดการประสานงานในกลุ่ม เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมน้อยมาก	สมาชิกในกลุ่มบางคนไม่ทำงาน กลุ่มขาดการประสานงาน สมาชิกกลุ่มไม่มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม
ขั้นตอนการทำงาน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ตั้งแต่เริ่มทำงานจนกระทั่งเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานค่อนข้างที่ชัดเจนตั้งแต่เริ่มทำงานจนกระทั่งเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน แต่ผลงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจน ทำให้ผลงานไม่ค่อยสมบูรณ์
การแสดงความคิดเห็น	สมาชิกทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกส่วนใหญ่ร่วมแสดงความคิดเห็น	สมาชิกมากกว่าครึ่งแสดงความคิดเห็น	สมาชิกไม่ให้การแสดงความคิดเห็น
ความรับผิดชอบ	สมาชิกทุกคนทำงานที่ได้รับมอบหมายจนงานเสร็จสิ้น สมบูรณ์ทันเวลา	สมาชิกส่วนใหญ่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนงานเสร็จสิ้น สมบูรณ์ทันเวลา	สมาชิกบางเลียงงาน ไม่ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนงานเสร็จสิ้นแต่ไม่คอยสมบูรณ์ทันเวลา	สมาชิกไม่มีความรับผิดชอบทำให้งานไม่บรรลุเป้าหมาย

คณะฯ

คณะ

โรงเรียน

หลักสูตร ๒ คณะบัณฑิตศึกษาระดับสูง

คณะศิลปกรรม

สำนักวิทยบริการ

๑-๒

ศูนย์ฯ

๓-๓

๒

๓๓ - ๐๓

บัณฑิต

๑๓ - ๒๓

มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะศิลปศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปศึกษา

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน

ระดับคุณภาพ

๑๖ - ๒๐

ดีมาก

๑๑ - ๑๕

ดี

๖ - ๑๐

พอใช้

๐ - ๕

ควรปรับปรุง

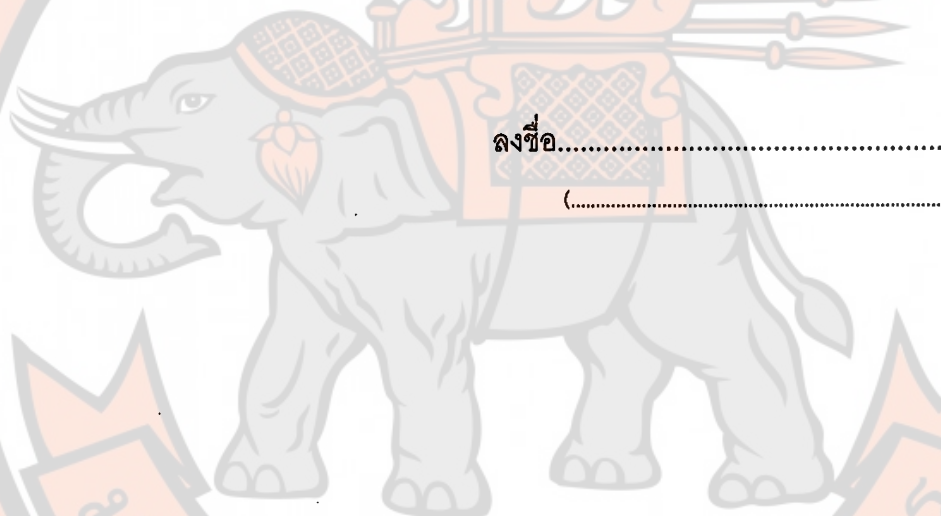
เกณฑ์การผ่าน

ตั้งแต่ระดับคุณภาพดีขึ้นไป

สรุป

ผ่าน

ไม่ผ่าน

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน
(.....)

มหาวิทยาลัยนเรศวร

เกณฑ์การประเมินการให้คะแนนใบงาน

ใบงาน เรื่อง	ระดับคะแนน					
	๕	๔	๓	๒	๑	๐
๑ โยงเส้นจับคู่	โยงเส้น จับคู่ ถูกต้อง ๕ ข้อ	โยงเส้น จับคู่ ถูกต้อง ๔ ข้อ	โยงเส้น จับคู่ ถูกต้อง ๓ ข้อ	โยงเส้นจับคู่ ถูกต้อง ๒ ข้อ	โยงเส้นจับคู่ ถูกต้อง ๑ ข้อ	โยงเส้น จับคู่ผิด ทุกข้อ
๒ เติมคำใน ช่องว่าง	เติมคำใน ช่องว่าง ถูก ๙-๑๐ ช่อง	เติมคำใน ช่องว่าง ถูก ๗-๘ ช่อง	เติมคำใน ช่องว่าง ถูก ๕-๖ ช่อง	เติมคำใน ช่องว่างถูก ๓-๔ ช่อง	เติมคำใน ช่องว่างถูก ๑-๒ ช่อง	เติมคำใน ช่องว่างผิด ทุกช่อง
๓ เขียน-อ่าน แจกลูกคำ จากภาพ	เขียนแจก ลูกคำจาก ภาพ ถูก ๙-๑๐ ข้อ	เขียนแจก ลูกคำจาก ภาพ ถูก ๗-๘ ข้อ	เขียนแจก ลูกคำจาก ภาพ ถูก ๕-๖ ข้อ	เขียนแจก ลูกคำจาก ภาพ ถูก ๓-๔ ข้อ	เขียนแจก ลูกคำจาก ภาพ ถูก ๑-๒ ข้อ	เขียนแจก ลูกคำจาก ภาพผิดทุก ข้อ
๔ เขียน คำศัพท์ตาม หมวดหมู่	เขียน คำศัพท์ ถูกต้อง ๒๓-๒๕ คำ	เขียน คำศัพท์ ถูกต้อง ๑๘-๒๒ คำ	เขียน คำศัพท์ ถูกต้อง ๑๓-๑๙ คำ	เขียน คำศัพท์ ถูกต้อง ๘- ๑๒ คำ	เขียน คำศัพท์ ถูกต้อง ๓-๗ คำ	เขียน คำศัพท์ ถูกต้อง ๑- ๒ คำ
๕ แต่งประโยค	แต่ง ประโยค ถูกต้อง ๕ ประโยค	แต่ง ประโยค ถูกต้อง ๔ ประโยค	แต่ง ประโยค ถูกต้อง ๓ ประโยค	แต่งประโยค ถูกต้อง ๒ ประโยค	แต่งประโยค ถูกต้อง ๑ ประโยค	แต่ง ประโยคผิด ทั้งหมด
๖ เขียนเรื่อง สั้นจากภาพ	เขียนเรื่อง สั้นได้ ๕ ประโยค	เขียนเรื่อง สั้นได้ ๔ ประโยค	เขียนเรื่อง สั้นได้ ๓ ประโยค	เขียนเรื่อง สั้นได้ ๒ ประโยค	เขียนเรื่อง สั้นได้ ๑ ประโยค	เขียนเรื่อง สั้นไม่ได้

	ឲ្យវាស្រព្វស្រព	ស្រព្វស្រព្វស្រព	ស្រព្វស្រព
ស្រព្វស្រព	ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ
ស្រព	ស្រព	ស្រព	ស្រព

២. ឧបសគ្គស្រព្វស្រព្វ ស្រព្វស្រព្វ ស្រព្វស្រព្វស្រព្វ

ស្រព្វស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វស្រព្វ	ស្រព្វស្រព្វ	ស្រព្វស្រព្វ
ស្រព្វស្រព្វ	ស្រព្វស្រព្វ	ស្រព្វស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ
ស្រព្វ ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ
ស្រព្វ ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ	ស្រព្វ

៣. ឧបសគ្គស្រព្វស្រព្វស្រព្វ ស្រព្វស្រព្វ ស្រព្វស្រព្វស្រព្វ

ស្រព្វស្រព្វស្រព្វស្រព្វ
ស្រព្វស្រព្វស្រព្វស្រព្វ

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำศัพท์ที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง (๕ คะแนน)

ม้า

นิทาน

บ้าน

พาดำ

ทำงาน

ยาย

น่ารัก

ขาย

หาย

ยา

๑. ....เป็นสัตว์ที่วิ่งเร็ว

๒. นานาชอบอ่านหนังสือ .....

๓. ....ฉันทิ้งใหญ่โต

๔. ฉันทิน.....แก้ไข้

๕. แมวเป็นสัตว์ที่ .....

๖. ฉันทไปทำบุญที่วัดกับ.....

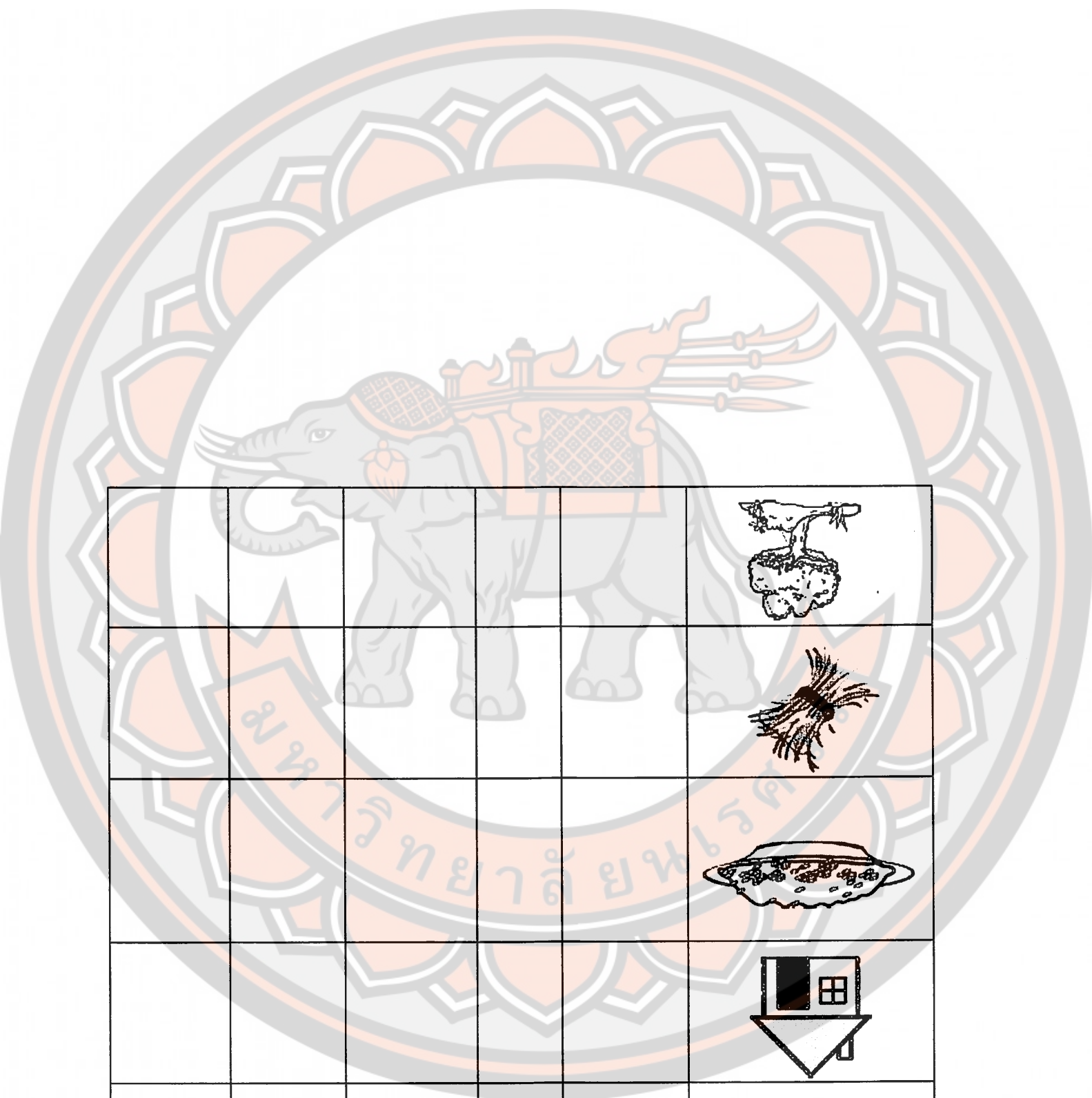
๗. แม่.....ของที่ตลาด

๘. พี่ทำเงินหล่น.....

๙. ปะป๊าและหม่าม้า.....ที่ห้าง.....

					
					
					
					
๒๕	๒๖๗๕๒	๒๖๗๕๒๕๕	๗๕๗	๗๕๗ ๗๕๗๖๕๗๘	๗๕๗

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำศัพท์ที่ประสมด้วยสระอาตามหมวดหมู่ที่กำหนดให้อย่างละ ๕ ชนิด (๕ คะแนน)

ผลไม้

.....

.....

.....

.....

สัตว์

.....

.....

.....

.....

อาหาร

.....

.....

.....

.....

สิ่งของ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ကဏ္ဍအမည်) ကျွန်ုပ်တို့၏အဖွဲ့သည်အလှူငွေများကိုအသုံးပြုပြီး နေရာတစ်နေရာ

၁ ကျွန်ုပ်တို့

..... ကျွန်ုပ်တို့ ..... ကျွန်ုပ်တို့ ..... အဖွဲ့-အဖွဲ့

แบบทดสอบความสามารถในการเขียน เรื่อง สระอา

ให้ครูที่ออกเสียงอักษรภาษาไทยชัดเจนเป็นผู้อ่านคำต่อไปนี้ให้นักเรียนฟังคำละ ๒ ครั้ง แล้วให้นักเรียน “เขียนตามคำบอก” ลงในกระดาษทดสอบ

๑. กา	๑๑. ป้า
๒. มา	๑๒. ราคา
๓. ปา	๑๓. ตามา
๔. ตา	๑๔. ราชา
๕. ทา	๑๕. ฝากา
๖. นา	๑๖. มานา
๗. งา	๑๗. หายา
๘. ลา	๑๘. วาจา
๙. ศาลา	๑๙. ทายา
๑๐. นานา	๒๐. มาม่า